
Miljøgodkendelse til Kvægproduktion på Skovdongvej 19 5881 Skårup Fyn

Godkendelsen omfatter:	Udvidelse af kvægproduktion
Adresse:	Skovdongvej 19, 5881 Skårup
Godkendelsen er meddelt til:	Hans Christian Halmø Kristensen
Grundejer:	Hans Christian Halmø Kristensen
CVR:	28892098 (anlæg)/71704017(areal)
CHR nr.:	18511
Konsulent for ansøger:	Centrovic, Anne Sloth og Mette Truelsen
Godkendelse udarbejdet af:	Svendborg Kommune, Lene Juncher Lind
Journal nr.	09/25174

Juli 2012

Miljø og Teknik

Hans Christian Halmø Kristensen
Skovdongvej 19
5881 Skårup

Miljø og Teknik
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge
Tlf: 6223 3000

mt@svendborg.dk
www.svendborg.dk

Godkendelse efter Husdyrgodkendelseslovens kapitel 3

Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget med et dyrehold på i alt 1187,2 DE kvæg.
Godkendelsen er givet på de vilkår, der er angivet under "Afgørelse".

Dato: 12. Juli 2012

A handwritten signature in blue ink that reads "Lene Juncher Lind".

Godkendt:
Lene Juncher Lind
Biolog

Annonceret den 18. juli 2012

Klagefristen udløber den 15. august 2012

Søgsmålsfristen udløber den 18. januar 2013

Revurderes inden den 12. juli 2020

Ikke teknisk resumé

Hans Christian Halmø Kristensen har søgt Svendborg kommune om godkendelse til at udvide den eksisterende kvægproduktion fra 565,9DE til 1187,2 DE på adressen Skovdongvej 19, 5881 Skårup.

Husdyrbruget godkendes med denne godkendelse første gang efter Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. LBK. nr. 1486 af 4. december 2009.

Efter meddelingen af denne godkendelse er dyreholdet sammensat som vist i tabellen:

Dyreart /jersey	Antal	Dyreenheder (DE)
Malkekvæg	929	1160,1
Kvier (23-24mdr)	42	20
Småkalve (0-1mdr.)	42	7,1
I alt		1187,2

I forbindelse med udvidelsen bygges der en ny staldbygning, der placeres sydvest for og i tilknytning til det eksisterende byggeri. Derudover etableres der et nyt maskinhus nord for og i tilknytning til den eksisterende dybstrøelsesstald.

Det er kommunens vurdering, at de nye driftsbygninger kan indpasses så landskabet ikke påvirkes væsentligt. Der er dog fastsat krav om, at et eksisterende hegn løbende skal vedligeholdes, så bygningsmassen afskærmes bedst muligt.

Afstanden fra de nye bygninger til de omkringliggende boliger overholder husdyrlovens afstandskrav. Lugtemissionen fra den samlede husdyrproduktion kan tilsvarende overholde lovens fastlagte lugtgenekriterier.

Antallet af transporter øges i forbindelse med udvidelsen. For at begrænse eventuelle gener for de omkringboende er der fastsat krav om, at kørsel med husdyrgødning kun må foregå på hverdage, dog må der i weekender mv. køres til de arealer, der kan nås uden transport på offentlig vej.

Den nye staldbygning indrettes med faste drænede gulve med skraber i overensstemmelse med bedste tilgængelige teknologi for staldsystemer for kvæg. Det valgte staldsystem og direkte udbringning af 95% af dybstrøelsen sikrer, at husdyrlovens ammoniakreduktionskrav på 25% kan overholdes.

Med baggrund i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier er der fastlagt et emissionsniveau, der sikrer, at staldanlægget lever op til bedste anvendelige teknologi (BAT). Den samlede ammoniakemission fra staldanlægget kan overholde det fastlagte BAT-emissionsniveau.

Afstanden fra staldanlægget til de nærmeste §7-natur-områder og internationale beskyttelsesområder er stor, og kommunen har vurderet, at anlægget ikke vil påvirke denne type af naturområder væsentligt.

Indenfor 1000m fra anlægget ligger der flere højt målsatte naturområder. For at begrænse ammoniakdepositionen til et af de nærmeste naturområder, er der fastsat krav om, at der skal foretages afgræsning af naturområdet. Udbringning af husdyrgødningen vurderes også at kunne påvirke et af de højt målsatte naturområder, og der er derfor fastsat krav om nedfældning af husdyrgødning i en 20m bred bræmme til dette naturområde.

Det er på baggrund af tilgængelig viden og beregninger vist, at der ikke er risiko for, at projektets næringsstofudledning i sig selv eller i kumulation med andre planer eller projekter vil påvirke habitatområdet Det Sydfynske Øhav væsentligt, når der etableres ekstra efterafgrøder eller kvælstofnormen reduceres.

En del af udspretningsarealerne i Fåborg Midtfyn Kommune er placeret indenfor nitratfølsomme indvindingsområder. Udvaskningen fra disse arealer er dog ikke større end ved nudrift, og der er derfor ikke stillet særlige krav i forhold til påvirkningen af grundvand.

Samlet er det Svendborg Kommunes vurdering, at udvidelsen af kvægproduktionen på Skovdongvej 19, 5881 Skårup med de fastsatte krav i miljøgodkendelsen, ikke vil påvirke miljøet væsentligt.

Indholdsfortegnelse

Ikke teknisk resumé	3
Indledning	7
Svendborg Kommunes afgørelse	7
<i>Lovgrundlag</i>	<i>7</i>
Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	7
Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug	7
Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning , ensilage m.v.	8
Forvaltningsloven.....	8
<i>Afgørelse med vilkår</i>	<i>8</i>
Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	8
Varetagelse af landskabelige hensyn.....	9
Husdyrhold og staldanlæg	9
Drift af staldanlæg	9
Rengøring.....	10
Foder	10
Oplag af olie.....	10
Kemikalier.....	11
Gødningsopbevaring og –håndtering	11
Driftsforstyrrelser og uheld	11
Påvirkning af naturområder.....	11
Lugt	12
Støj	12
Transport.....	13
Skadedyr	13
Spildevand.....	13
Affald	13
Drift af husdyrbrugets arealer	13
Sædskifte.....	13
Ophør af drift	13
Egenkontrol og dokumentation	14
<i>Generelle forhold</i>	<i>16</i>
Ændringer og udvidelser	16
Underretningspligt	16
<i>Retsbeskyttelse</i>	<i>16</i>
<i>Revurdering af godkendelse.....</i>	<i>16</i>
<i>Klagevejledning</i>	<i>16</i>
<i>Søgsmål.....</i>	<i>18</i>
Miljøteknisk redegørelse	19
<i>Grundforhold</i>	<i>19</i>
Ansøger og ejerforhold	19
Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	20
Varetagelse af hensyn til landskab	23
Årsproduktion	26
Biaktiviteter.....	28
<i>Husdyrbrugets anlæg</i>	<i>29</i>
Staldindretning	29
Drift.....	32
Ventilation.....	32
Rengøring.....	33

Foder	33
Ensilage	34
Ressourceforbrug	35
Opbevaring og håndtering af olie, kemikalier og medicin.	37
Gødningsproduktion, opbevaring og håndtering	40
Driftsforstyrrelser og uheld	43
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	<i>45</i>
Ammoniak	45
Påvirkning af § 7-naturområde, internationale naturbeskyttelsesområder og øvrige naturområder	46
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter)	51
Lugt	52
Støj	53
Transport	57
Støv	60
Lys	60
Skadedyr	61
Spildevand	62
Affald	63
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer</i>	<i>66</i>
Drift af husdyrbrugets arealer	66
Sædskifte	68
Påvirkning af naturområder	68
Påvirkning af søer og vandløb	71
Kvælstof og fosfor til fjord og hav	72
Påvirkning af grundvand	82
<i>Egenkontrol</i>	<i>83</i>
<i>0-alternativ</i>	<i>83</i>
<i>Ophør af drift</i>	<i>84</i>
<i>Konklusion</i>	<i>85</i>
<i>Beskrivelse af eventuelle hørings svar, og vurdering</i>	<i>85</i>
BILAG	86

Indledning

Svendborg Kommune har via Centrovic d. 9. juli 2009 modtaget en ansøgning om at udvide kvægproduktionen på Skovdongvej 19, 5881 Skårup.

Ansøger har tilrettet ansøgningen således, at denne er i overensstemmelse med Svendborg Kommunes skærpede beskyttelsesniveau for ammoniakemission, nitratudvaskning og fosforoverskud.

Husdyrbruget godkendes med denne godkendelse første gang efter husdyrloven (LBK. nr. 1486 af 4. december 2009, Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Ved et husdyrbrug forstås en ejendom, hvor der er et dyrehold på mere end 3 dyreenheder (DE), dyreholdet med tilhørende stalde og lign., gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt øvrige faste konstruktioner og tilhørende arealer.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser, også selvom disse er skærpede i forhold til denne godkendelse.

Denne godkendelse er opdelt i 2 dele.

Første del er Svendborg Kommunes afgørelse, som indeholder vilkårene for godkendelsen.

Anden del er en miljøteknisk redegørelse, som danner grundlag for de opstillede vilkår i godkendelsen.

Derudover er der vedhæftet en række kortbilag.

Svendborg Kommunes afgørelse

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

(LBK. nr. 1486 af 4. december 2009, (Husdyrloven) med senere ændringer)

Husdyrholdet er på i alt 1187,2 DE og godkendes derfor efter § 12 i husdyrloven.

Svendborg Kommune godkender og fører tilsyn med husdyrbrugets eksterne miljøforhold.

Svendborg Kommune skal i forbindelse med godkendelsen sikre, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen vha. den bedst tilgængelige teknologi (BAT). Desuden skal det sikres, at husdyrbruget kan drives på stedet, så det er foreneligt med hensynet til omgivelserne.

Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug

(Bek. nr. 294 af 31. marts 2009, med senere ændringer)

Bekendtgørelsen fastsætter regler om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug efter kap. 3 i Husdyrgodkendelsesloven.

Desuden sætter bekendtgørelsen bla. regler for udskiftning af udbringningsarealer og regler for revurdering af godkendelser af husdyrbrug.

Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning , ensilage m.v.

(Bek. nr. 1695 af 19. december 2006 med senere ændringer)

Bekendtgørelserne fastsætter bla. regler om dyreenhedsberegningerne.

Forvaltningsloven

(Lovbek. nr. 1365 af 7. december 2007)

I henhold til forvaltningsloven skal kommunen foretage partshøring inden der træffes afgørelse i en konkret sag, såfremt sagen indeholder oplysninger, der kan være til ugunst for den pågældende part, og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse.

Der har i denne sag været foretaget høring af i alt 28 parter.

Der er indkommet i alt 1 høringssvar. Derudover er der indkommet høringssvar fra ansøger.

Afgørelse med vilkår

Svendborg Kommune godkender hermed i henhold til § 12 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug, husdyrbruget på matr.nr. 1a m.fl. Holmdrup By, Skårup Sogn beliggende Skovdongvej 19, 5881 Skårup.

Godkendelsen meddeles til ejeren af husdyrbruget pt. Hans Christian Halmøe Kristensen, der dermed er ansvarlig for, at husdyrbruget placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse.

Det afgøres samtidig, at godkendelsen af husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget, og godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år fra den dato, hvor godkendelsen meddeles.

Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden efterfølgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Godkendelsen gives på baggrund af de oplysninger som ansøger har sendt frem, den miljøtekniske redegørelse og på følgende vilkår:

Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

1. Den nye kostald (bygning 20) og maskinhus (bygning nr. 29) skal placeres som vist på kortbilag 2.
2. Den nye kostald (nr. 20) må have et grundplan på 5.000m², og må højst være 12m fra jord til tagryg. Gavle opføres med beton op til 2,5m og derefter røde bølgeplader. Facader opføres med beton op til 1 m og herefter gardin. Taget skal opføres med hældning på 20° og med grå eternitbeklædning.
3. Det nye maskinhus (nr. 29) skal have et grundplan på ca. 1.600m², og må højst være 8m fra jord til tagryg. Sider og gavle skal opføres med røde plader. Taget skal opføres med en hældning på 20° og med grå eternitbeklædning.

Varetagelse af landskabelige hensyn

- Den eksisterende beplantning langs Ørbækvej skal stedse vedligeholdes, så der er en vedvarende afskærmning af bygningssmassen.

Husdyrhold og staldanlæg.

- Husdyrbruget skal være sammensat og staldindretningen udført på følgende måde:

Dyrehold	Stald-type	Stald-afsnit nr.	Vægt/aldersgrænse	Antal årsdyr	Dyreenheder*
Småkalve	Dybstrøelse	16	0-1 mdr.	42	7,1
Kvier/stude	Dybstrøelse m. lang ædeplads med fast gulv	17	23-24 mdr.	42	20
Jerseykvæg	Dybstrøelse m. lang ædeplads med fast gulv	17	-	118	147,3
Jerseyko	Sengestald med fast gulv, 2% hældning og skraber hver 2. time	19	-	405	505,8
Jerseyko	Sengestald med fast gulv, 2% hældning og skraber hver 2. time	20	-	406	507,0
Dyreenheder i alt					1187,2

* Bekg. nr. 949 af 29. juli 2010. Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv.

- Den samlede husdyrproduktion med korrektion for en mælkeydelse på 7600 kg mælk må ikke være større end 1187,2 DE på årsplan beregnet med omregningsfaktoren i husdyrgødningsbekendtgørelsen (bekg. nr. 949 af 29. juli 2010).
- Ved en mælkeydelse større end 7600 kg mælk/årsko, skal ét af følgende tiltag anvendes:
 - Dyreholdet skal reduceres svarende til, at husdyrproduktionen ikke er større end 1187,2 DE
 - Der skal anmeldes udspretningsarealer svarende til, at der maksimalt udbringes 1,7 DE/ha
 - De ekstra antal dyreenheder afsættes til 3.mands-arealer, der skal godkendes af Svendborg Kommune.
- En nedgang i den godkendte mælkeydelse på 7600 kg mælk /årsko kan ikke konverteres til flere dyr.
- Ud- og indgangsalder for opdræt må variere fra 0-4mdr. og fra 21-24mdr., dog må det samlede antal dyreenheder ved anvendelse af fleksibilitet ikke være større end 1187,4 DE på årsplan beregnet med omregningsfaktoren i husdyrgødningsbekendtgørelsen (bekg. nr. 949 af 29. juli 2010).

Drift af staldanlæg

- Stald nr. 20 på bilag 2 skal i gangarealet indrettes med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb.

11. Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5% mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0% mod gulvmidte.
12. Lysningsarealet til gylleopsamling må maksimalt udgøre 5% af det samlede gulvareal i stald nr. 20.
13. Staldanlæg med faste drænedede gulve skal skrubes mindst 12 gange jævnt fordelt over døgnet.
14. Skraberens skal være forsynet med en timer
15. Kalvehytter skal placeres på en fast tæt bund med afløb til opsamlingsbeholder.
16. Senest én måned efter meddelelse af denne godkendelse skal der redegøres for, at overfladevand fra området omkring kalvehytterne ledes til opsamlingsbeholder.
17. Belægninger ved kalvehytterne skal mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed, og eventuelle utætheder skal straks repareres.

Rengøring

18. Der skal sikres en god staldhygiejne, herunder at stier holdes tørre, samt at stalde og fodringsanlæg holdes rene og sengebåse, kalvehytter og dybstrøelsesarealer holdes tørre.

Foder

19. Den samlede foderration til malkekøer må i gennemsnit over en 3-årig periode maksimalt indeholde 165g total råprotein pr. foderenhed.

Ensilage

20. Ensilagepladsernes belægninger skal mindst én gang årligt kontrolleres for revner og utætheder, og disse skal straks repareres.

Oplag af olie

21. Beholdere til opbevaring af olie samt tanke til olieholdige produkter skal placeres overdækket og på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag uden afløb.
22. Tanke og øvrige beholdere til opbevaring af olieholdige produkter skal placeres i et opsamlingskar med minimum 15cm. opkanter eller i et opsamlingskar, der som minimum kan rumme indeholdet af den største beholder.
23. Der skal være monteret en afriverkobling mellem tank og slange.
24. Tankpistolen må ikke kunne fastlåses under tankning.
25. Påfyldningsslangen må ikke kunne nå mere end 1m indenfor kanten af belægningen.
26. Håndtering af olieholdige produkter f.eks. ved tankning af diesel, skal foregå på et plant og for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag, som samtidig er dimensioneret til tung trafik.

27. Der hvor olie og lign. opbevares og håndteres skal der findes opsugningsmateriale
28. Spild af olie skal straks opsamles. Al opsamlet spild inkl. opsamlingsmaterialet skal opbevares og bortskaffes, som farligt affald.
29. Der må ikke kunne løbe vand til pladsen fra det omkringliggende terræn.
30. Senest 2 måneder efter meddelelsen af denne godkendelse skal kravene til tankplads, tanke og øvrige beholdere til olie og olieholdige produkter være overholdt.
31. Der hvor olie og lign. opbevares og håndteres skal belægningen mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed. Eventuelle utætheder skal straks repareres.

Kemikalier

32. Kemikalier, rester og tom emballage skal opbevares på et for kemikalierne tæt underlag, og uden mulighed for spild til afløb, jord, overfladevand og grundvand.
33. Belægningen i kemikalierummet skal mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed.

Gødningsopbevaring og –håndtering

34. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås.
35. Tømning af gyllebeholder skal foregå med sugepumpe med tilbageløb.
36. 95% af al dybstrøelse skal udbringes direkte og pløjes ned.

Driftsforstyrrelser og uheld

37. Beredskabsplanen og dennes placering skal være kendt af husdyrbrugets ansatte. Placeringen skal være let tilgængelig.
38. Beredskabsplanen skal revideres én gang årligt og skal på tilsynsmyndighedens forlangende kunne fremvises med angivelse af seneste tidspunkt for revision

Påvirkning af naturområder

39. Der skal på naturområde nr. 9 (mose) jf. bilag 3, som minimum være sommerafgræsning med mindst én ammeko, der skal sikre, at der årligt netto fjernes 1,1 kg N/ha. Ved sommerafgræsning forstås hele vækstsæsonen for moseområdet.
40. Der skal senest 1 måned før udvidelsen af dyreholdet etableres sendes en plan for gennemførelse af afgræsning. Planen skal sendes til kommunens accept.
41. Ved ophævelse af brugsretsaftale for naturområde 9, skal der senest 1 måned herfra dokumenteres, hvordan det sikres, at ammoniakdepositionen reduceres med 1,1kg N/ha. Dokumentationen skal sendes til Svendborg Kommunes accept.

Lugt

42. Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige lugtgener skal der foretages lugtreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Tilsynsmyndigheden kan stille krav om lugtmåling el. lign., dog maksimalt én gang pr. år. Inden målinger eller beregninger foretages skal disse godkendes af tilsynsmyndigheden.

Støj

43. Virksomhedens samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved naboer eller deres opholdsarealer må ikke overstige følgende værdier:

Mandag-fredag kl. 7.00-18.00 (8) Lørdag kl. 7.00-14.00 (7)	Mandag - fredag kl. 18.00-22.00 (1)* Lørdag kl. 14.00-18.00 (4) Søn- og helligdag kl. 7.00-18.00 (8)	Alle dage kl. 22.00-7.00 (½)	Alle dage kl. 22.00-7.00 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

44. Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt skal det dokumenteres, at støjgrænserne i ovenstående vilkår overholdes. En sådan dokumentation kan højst kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier.

Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er opført på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendt til at udføre Miljømåling - ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens gældende vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder) og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens til enhver tid gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

Transport

45. Transport af gulle til arealer, der ligger længere væk end 1,5km skal foregå i lukkede transportvogne, der ikke anvendes til udbringning af husdyrgødning i marken f.eks. lastbil.
46. Transport af gulle og dybstrøelse må foregå på hverdage (mandag-fredag) undtaget for vilkåret er dog transport til arealer, der kan nås uden kørsel på offentlig vej.
47. Transport af foder (majs og græs og lign.) må foregå alle dage i tidsrummet fra kl. 06.00-23.00

Skadedyr

48. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr (Skadedyrlaboratoriet).
49. Hvor foder opbevares og håndteres og hvor kalvehytter er placeret skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Spildevand

50. Al vask af maskiner og redskaber skal foregå på en plads med et for spildevandet vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og med afledning af spildevandet til en opsamlingsbeholder.

Affald

51. Både ikke farligt og farligt affald skal opbevares sådan, at der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.

Drift af husdyrbrugets arealer

52. Der må pr. planår (1/8 – 31/7) maksimalt udbringes dybstrøelse fra i alt 108 DE og kvæggulle fra i alt 1159 DE, svarende til harmonikravet på 1,7 DE/ha. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning f.eks. affald.
53. Al husdyrgødning skal nedfældes på mark 36-0 i en 20m bred bræmme op til hele naturområde 2 jf. bilag 3.

Sædskifte

54. Der skal for hvert planår på alle udspretningsarealer, som gennemsnit etableres 9,5%-point ekstra efterafgrøder udover de lovpligtige. De ekstra efterafgrøder beregnes af efterafgrødegrundlaget. Alternativt kan kvælstofnormen reduceres i forhold til Natur- og Erhvervsstyrelsens norm. Reduktionen på bedriftsniveau skal svare til, at normen reduceres med 7% for sædskiftet på alle udspretningsarealer i oplandene til Nakkebølle Fjord og Langelands Sund.

Ophør af drift

55. Tilsynsmyndigheden skal straks orienteres, hvis driften ophører. Orienteringen skal være skriftlig og skal sendes til tilsynsmyndigheden før ændringen/ophøret indtræder.
56. Ved driftens ophør skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og tilhold af skadedyr. Foranstaltningerne skal drøftes med og accepteres af tilsynsmyndigheden.

Egenkontrol og dokumentation

57. Der skal foreligge dokumentation for, at husdyrholdet ikke er større end det, der meddeles godkendelse til (eks. i form af gødningsregnskab).
58. Der skal foreligge skriftlig dokumentation i form af forpagtnings/udbringningsaftaler, som viser, at der kan disponeres over de nødvendige udbringningsarealer mindst 1 år frem i tiden.
59. Der skal udarbejdes foderplaner, der indeholder oplysninger om indholdet af total råprotein i foderet.
60. Grovfodermidler bortset fra frisk græs, der udgør mere end 10% FE/malkeko pr. dag skal analyseres for indholdet af totalprotein.
61. Endagsfoderkontrol skal foretages 4 gange om året. I forbindelse med kontrollen skal der foretages en beregning af indholdet af total råprotein.
62. Ved anvendelse af tilskudsfodring til græssende dyr på naturområde 9, skal der foreligge dokumentation for, at der netto fjernes 1,1 kg N/ha.
63. Der skal foreligge dokumentation for mængden (- angivet i DE) af udbragt dybstrøelse og kvæggylle for hvert afsluttet planår.
64. Der skal foreligge dokumentation for antal ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder eller dokumentation for reduktion af kvælstofnorm. Det skal fremgå, at reduktion i kvælstofnormen på bedriftsniveau svarer til 7% reduktion for sædskiftet på alle udspretningsarealer i oplandene til Nakkebølle Fjord og Langelands Sund.
65. Resultater og dokumentationen for ovennævnte vilkår (vilkår 57-64) skal opbevares i 5 år og kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation. Dokumentationen skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.
66. Følgende skal registreres i driftsjournal, der skal opbevares i mindst 5 år og fremvises ved tilsyn:
- Indstilling af timer, som dokumentation for skrabeintervallet. Ethvert driftsstop med en varighed længere end 4t med angivelse af årsag og varighed.
 - Hvornår der er foretaget aflæsning af el-, vand- og samt aflæsningsværdier (mindst én gang årligt).
 - Afgræsningsperiode, antal græssende dyr, samt eventuel tilskudsfodring for dyr på naturområde nr. 9, jf. bilag 3.
 - Anvendt udbringningsteknik indenfor den fastsatte bræmme på mark 36-0.

- Afvigelser for driften af foderblanderen i perioden fra kl. 22.00-07.00. Den normale drift er 15 min. pr halve time. Årsag samt varighed af en længere drift, skal fremgå af journalen.
- Hvornår belægningen følgende steder er kontrolleret (mindst én gang årligt) for tæthed samt, hvornår eventuelle utætheder er repareret (skal repareres straks):
 - Hvor kalvehytter er placeret
 - Ensilagepladser
 - Hvor olie opbevares og håndteres,
 - Hvor kemikalier, rester og emballage opbevares og håndteres
 - Vaskepladsen

Generelle forhold

Ændringer og udvidelser

Der må ikke ske ændringer eller udvidelser på husdyrbruget og de tilhørende arealer før dette er anmeldt til og eventuelt godkendt af Svendborg Kommune. Kommunen skal desuden hurtigst muligt orienteres om ændringer i ejerforhold.

Underretningspligt

Den der er ansvarlig for forhold eller indretninger, som kan give anledning til væsentlig forurening eller fare herfor, har pligt til straks at underrette alarmcentralen på tlf: 112 og Svendborg Kommune tlf: 6223 3000, såfremt driftsforstyrrelser eller uheld medfører væsentlig forurening eller indebærer fare herfor (§ 52 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009).

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne godkendelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse (§ 40 stk.1 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009). Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til husdyrbruget inden for de første 8 år efter meddelelsen af godkendelsen, medmindre, der er lavet grundlæggende sagsbehandlingsfejl eller givet grundlæggende fejlagtige oplysninger, som nødvendiggør, at afgørelsen skal ændres.

Husdybrugets egenkontrol er dog undtaget for retsbeskyttelsen, og tilsynsmyndigheden kan revidere denne for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening, eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn (§ 53 stk.2 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009).

Retsbeskyttelsesperioden regnes fra datoen for denne godkendelse. Påklages godkendelsen, regnes perioden fra den dato, hvor Miljøklagenævnet træffer afgørelse vedrørende klagen.

Revurdering af godkendelse

Virksomhedens miljøgodkendelse skal revurderes (§ 41, stk. 3 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009) regelmæssigt og mindst hvert 10. år, dog skal første regelmæssige revurdering ske, når der er forløbet 8 år efter at husdyrbruget første gang blev godkendt.

Første revurdering skal foretages senest d. 12. juli 2020.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljøklagenævnet (§ 76 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009).

En eventuel klage skal være skriftlig og skal sendes til: mt@svendborg.dk eller Svendborg Kommune, Natur og Miljø, Svendborgvej 135, 5762 Vester Skerninge.

Klagen skal indgå senest 4 uger efter offentliggørelse af godkendelsen.

Klagefristen er d. 15. august 2012.

Svendborg Kommune videresender klagen til Miljøklagenævnet, og underretter samtidig den godkendelsen er meddelt til.

Klage over denne afgørelse har ikke opsættende virkning medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet. Klager over godkendelser, der indeholde vilkår efter husdyrlovens §27

stk. 1 eller stk. 2 har opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Følgende personer og organisationer er klageberettigede i den aktuelle sag jf. (§ 84 stk. 1 og 3, § 85 stk. 1,2,3,4, § 86 stk. 1 og 2, § 87 stk. 1 og 2 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009):

Ansøger

- Hans Christian Halmø Kristensen, Skovdongvej 19, 5881 Skårup

Ejer af aftalearealer

- Marianne Halmø Kristensen, Skovdongvej 19, 5881 Skårup

Ejer af forpagtede arealer

- Søren Nielsen, Nyborgvej 320, 5881 Skårup
- Hans og Karen Skovgård, Skovmøllevej 14, 5881 Skårup
- Rasmus Skovgård, Rønnowsvej 1, 5881 Skårup
- Bent Andersen, Edelsmindevej 3, 5700 Svendborg
- Jens og Lisbeth Gundertofte, Edelsmindevej 6, 5700 Svendborg
- Kim Muggerud Rasmussen, Skovdongvej 11, 5881 Skårup
- Christina Fog Halmø Kristensen, Skovdongvej 19, 5881 Skårup
- Hjelmmsgården I/S, Heldager Mosevej 16, 5700 Svendborg
- Kaj Nielsen, Munkegårdsvej 6, 5600 Fåborg
- John Hansen, Krøllegårdsvej 18, 5600 Fåborg
- Jan Svendsen, Pejrupvej 39, 5600 Fåborg
- Lis og Henrik Jørgensen, Nyhavevej 35, 5600 Fåborg
- Niels Henning Bøgner, Bøgebjergvej 34, 5600 Fåborg

Diverse naboer/partner

- Puk Skovgaard Hansen og Jan Nielsen, Ørbækvej 199, 5881 Skårup
- Marianne Fog Halmø Kristensen, Ørbækvej 197, 5881 Skårup
- Ebby Nymark Busch Ørbækvej 195, 5881 Skårup
- Hans Henning Henningsen, Rantzausmindevej 200, 5700 Svendborg ejer af Ørbækvej 193, 5700 Svendborg
- Kirstine Feldingbjerg Frandsen, Ellerup Bygade 37, 5892 Gudbjerg Syd fyn ejer af Ørbækvej 187, 5700 Svendborg
- Anders Juul Jensen og Birgitte Crüger Gade, Ørbækvej 185, 5700 Svendborg
- Svend Fog Larsen, Ørbækvej 142, 5881 Skårup Fyn
- Gert Søren Rasmussen, Ørbækvej 144, Brudager, 5882 Vejstrup
- Susanne og Kenneth Osther, Ørbækvej 138, Tved, 5700 Svendborg
- Henrik Dyrebjerg Pedersen, Ørbækvej 136, Tved, 5700 Svendborg
- Steen Pilgaard Toft, Holmdrup Stævning 3, 5881 Skårup
- Svendborg Kommune ejer af Holmdrup Stævning 3a
- Birgit Petersen, Holmdrup Stævning 5, 5881 Skårup
- Mogens Henry Stuhr Petersen, Holmdrup Stævning 7, 5881 Skårup
- Gitte og Mikael Rikard Bøge, Holmdrup Stævning 9, 5881 Skårup
- Svendborg Kommune ejer af Holmdrup Stævning 11, 5881 Skårup
- Jørgen Clausen, Skovdongvej 20, 5881 Skårup
- Hans Christian Halmø Kristensen, Skovdongvej 19, 5881 Skårup ejer af Skovdongvej 24, 5881 Skårup

Foreninger, organisationer mv.

- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk

- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk
- Friluftsrådet, v. Christian Jensen, sydfyn@friluftsradet.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7541 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Naturstyrelsen, email: nst@nst.dk

Orientering om denne afgørelse er sendt til alle ovenstående samt til ansøgers konsulent ved Centrovic. Lokalforeningen af Dansk Ornitologisk Forening (svendborg@dof.dk) er ligeledes orienteret om afgørelsen.

Søgsmål

Ønskes godkendelsen prøvet ved domstolene (§ 90 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009), skal sagen være anlagt senest 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt.

Fristen for at anlægge søgsmål er d. 18. januar 2013.

Svendborg
Kommune

Miljøteknisk redegørelse

Den eksisterende husdyrproduktion er godkendt d. 29. december 2006 efter miljøbeskyttelseslovens §33.

Der er søgt om at udvide kvægproduktionen fra i alt 569,5 DE til i alt 1187,2 DE. Samtidig opføres der en ny kostald og et nyt maskinhus. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der er tale om så stor en udvidelse og omfattende nybyggeri, at det ansøgte projekt ikke kan adskilles fra den eksisterende produktion. Derfor godkendes den samlede produktion efter husdyrlovens §12 stk. 2.

Grundforhold

Ansøger og ejerforhold

Godkendelsen meddeles til husdyrbruget på Skovdongvej 19, 5881 Skårup Fyn. Ansøger og ejer pt. er Hans Christian Halmø Kristensen.

Ansøger ejer desuden følgende ejendomme med produktion af malkekvæg.

Adresse	DE*
Højbjergvej 13, 5771 Stenstrup	252
Krøllegårdsvej 10, 5600 Fåborg	275
Bøgebjergvej 22, 5600 Fåborg	135

* Bekg. nr. 949 af 29. juli 2010. Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv.

Ansøger ejer desuden flere bygningsløse ejendomme og ejendomme uden produktionsbygninger.

Højbjergvej 13 ejes af Tronbjerggaard Aps, hvor ansøger har alle anparter. CVR-nummeret her er 27910963.

Mælkeproduktionen ligger i et Aps – Dongsgaarden Aps -, hvor ansøger har 75 % af anparterne og Tronbjerggaard Aps 25 %. Besætningen ejes af ansøger, der lejer dem ud til Dongsgaarden Aps. CVR-nummeret på Dongsgaarden Aps er 28892098. Markbruget drives af ansøger med CVR-nummeret 71704017.

Ifølge husdyrloven skal de arealer, som enten ejes eller forpagtes af ansøger og som drives under samme CVR-nummer som selve husdyrproduktionen, indgå i en samlet godkendelse efter lovens §12. Denne ansøgning vedrører husdyrproduktionen på Skovdongvej 19, som er en del af Dongsgaarden Aps. Da arealerne drives under et andet CVR-nummer end Dongsgaarden Aps kan denne del i princippet udelades af godkendelsen. Da ansøger imidlertid ejer hele bedriften alene, og er ansvarlig for hele driften inklusive arealerne, vurderes det, at ansøgningen skal behandles samlet for produktionen på Skovdongvej 19 og de tilhørende arealer.

Ifølge ændringer i lovgivningen er der ikke længere begrænsninger på størrelsen af de enkelte brug. Det skal i forhold til godkendelsen af produktionen på Skovdongvej 19, derfor udelukkende vurderes om alle ansøgers produktioner skal godkendes samlet som én produktion.

Afstanden fra produktionen på Skovdongvej til de 3 øvrige ejendomme med dyrehold er henholdsvis ca. 4,6km, 19 km og 18 km. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at det

er muligt at vurdere miljøpåvirkningen for de fire ejendomme hver for sig. Derfor betragtes ejendommene som selvstændige produktioner, og denne godkendelse omfatter kun produktionen på Skovdongvej 19, 5881 Skårup Fyn.

Hans Christian Halmø Kristensen er ansvarlig for, at husdyrproduktionen placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse samt, at de ansatte på ejendommen er bekendt med godkendelsens vilkår.

Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.

Ansøgers oplysninger

Ejendommen er placeret i landzone ca. 1,1km vest for Holmdrup.

Bilag 1 viser ejendommens placering i forhold til de omkringliggende boliger.

Der etableres en ny ca. 5.000m² (41m*123m) stor stald syd for den eksisterende stald. De to bygninger vil blive identiske og forbindes med en mellemgang. Afstanden mellem de to bygninger vil være ca. 20 m.

Stalden opføres i betonelementer fra jorden og op i ca. 1 meters højde på langsiderne af stalden. Fra betonkanten og op til udhænget er stalden åben, dog med mulighed for at trække et "gardin" for. Der vælges et hvidt gardin svarende til farven på den eksisterende kostald. Gavlene opføres med beton op til 2,5 m og derefter sættes der røde bølgeplader op. Selve stalden bliver 12 m høj målt til kip, hvoraf benhøjden er ca. 4 m. Bygningen vil opføres med gråt eternittag med en hældning på 20°.

Derudover etableres der et nyt maskinhus nord for dybstrøelsesstalden på i alt 1.582 m². Maskinhuset etableres med røde plader i siderne, facade som stalden og gråt eternittag. Den eksisterende dybstrøelsesstald er opført med røde metalplader og grå eternittag. Taghældningen er ca. 20°, og den samlede højde ca. 8m. Det er oplyst, at maskinhus og dybstrøelsesstald bliver identiske i forhold til størrelse og udseende.

Følgende matrikler er tilknyttet ejendommen:

Ejerlav	Matrikel
Holmdrup By, Skårup	1a
Holmdrup By, Skårup	5m
Tved By, Tved	15y
Brudager By, Brudager	12l
Brudager By, Brudager	12k
Brudager By, Brudager	12p

Bilag 2 viser et oversigtskort med staldbygninger mv.

Kommunens vurdering

I forhold til den ansøgte placering foretages der i det efterfølgende en vurdering af om husdyrlovens afstandskrav kan overholdes. Samtidig redegøres der for overvejelser omkring valg af alternative placeringer.

Afstandskrav i forhold til Husdyrlovens § 6 og § 20

Nærmeste byzoneområde er Tved, sydvest for det ansøgte staldanlæg. Nærmeste bolig i samlet bebyggelse er Ørbækvej 187. Nærmeste enkeltbolig er Ørbækvej 197. Denne bolig er omfattet af landbrugspligt og ejes ikke ansøger.

Cirka 300m syd for det ansøgte byggeri ligger et område, der er omfattet af lokalplan 339. Lokalplanen giver mulighed for etablering af op til 3 vindmøller på mellem 70-75m. Lokalplanområdet er ikke udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige

formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign., og det er Svendborg Kommunes vurdering, at lokalplanområdet ikke er omfattet af afstandskravene i husdyrlovens §6 og §20.

Nedenstående afstande er målt fra nærmeste punkt på de bygninger, der etableres eller hvor der sker ændringer eller udvidelser.

Områdetype	Afstand til nærmeste nabo eller område (m)	Afstandskrav § 6/§ 20 (m)
Byzone eller sommerhusområde*.	1700	50/300
Samlet bebyggelse i landzone mv** (Ørbækvej 185)	560	50/300
Enkeltbolig (Ørbækvej 197)	78	50/ -

* Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.

** Samlet bebyggelse i landzone mv. eller område i landzone, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Afstandskravene fra ejendommen til nærmeste byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er overholdt.

Afstandskrav i forhold til Husdyrlovens § 8

Afstandskravene i husdyrlovens §8 gælder for nyt byggeri. Det betyder, at der i forhold til opmålingen er taget udgangspunkt i enten det nye staldanlæg eller maskinhus.

Afstandsforhold fra staldanlæg og gyllebeholdere.	Afstand (m)	Afstandskrav (m)
Fælles vandindvindingsanlæg	> 50	50
Enkelt vandindvindingsanlæg	58	25
Vandløb	330	15
Dræn	0	15
Sø	200	15
Offentlig vej/ privat fællesvej	190	15
Levnedsmiddelvirkosomhed	> 25	25
Naboskel	147	30
Beboelse på samme ejendom	90	15

Den korteste afstand til enkelt vandindvindingsanlæg, offentlig vej og beboelse på samme ejendom er målt fra det nye maskinhus. Øvrige afstande er målt fra det nye staldanlæg.

Der er målt til nærmeste vandløb, der løber sydvest for ejendommen. Vandløbet bliver brugt som afløb for et markdræn syd for den eksisterende kostald jf. bilag 2. Omfangsdrænet omkring den eksisterende store kostald, og det befæstede areal foran denne ledes mod syd og kobles til markdrænet. Omfangsdrænet omkring det eksisterende maskinhus, silohus, kalve- og ungdyrstalden og det befæstede areal foran dybstrøelsesstalden, ledes forbi det nye maskinhus og videre til en grøft nordøst for ejendommen. Alle omfangsdræn er lagt i faste rør.

Den nye staldbygning placeres oven på den rørledning, der forbinder markdrænet med omfangsdrænet omkring den eksisterende kostald. Afstanden mellem den nye bygning og drænet er under 15m. Tilsvarende gælder det for placeringen af det nye maskinhus, hvor afstanden til det dræn, der leder vand til grøften nordøst for ejendommen, også er under

15m. Da dræne imidlertid er lagt i faste rør, er det kommunens vurdering, at denne type dræn ikke er omfattet af afstandskravet på 15m.

Afstanden til levedsmiddelvirksomhed og fælles vandindvindsanlæg er ikke målt, men det kan konstateres, at der ikke findes anlæg af denne type indenfor de fastsatte afstandskrav.

Alternative placeringer

Ansøgers oplysninger

Ansøger vurderer, at der ikke er en alternativ placering af den nye kostald. Ejendommen er for det første omkranset af skov mod øst og offentlig vej mod nord og øst. Det er kun siden mod syd som er åben til udvidelse. For det andet er servicebygningen med malkestald dimensioneret til at kunne malke op til omkring 1.000 køer. Derfor skal den nye stald ligge strategisk rigtigt for at kunne udnytte denne kapacitet. Den eksisterende kostald er indrettet, så det er muligt at lave en drivgang fra den nye kostald til servicebygningen. Der er altså taget hensyn til en kommende udvidelse i det eksisterende byggeri.

Kommunens vurdering

Udgangspunktet for husdyrloven er, at det åbne land skal bevares og friholdes for byggeri. Det vil sige, nye bygninger skal som udgangspunkt placeres i sammenhæng med de eksisterende bygninger. Det ansøgte byggeri er i overensstemmelse med dette princip.

Svendborg Kommune er enig med ansøger i, at den nye stald i forhold til driften mest hensigtsmæssigt placeres som ansøgt.

Indenfor ansøgers matrikel vil der kun være mulighed for at etablere den nye kostald længere mod syd eller vest for de eksisterende bygninger. På grund af det kuperede terræn, vil en placering mod vest indebære store ændringer i terrænet, hvilket vurderes at kunne påvirke landskabet væsentligt. Med den ansøgte placering vil den nye stald placeres ca. 7m lavere end terrænet op mod Ørbækvej, og byggeriet indpasses umiddelbart i landskabet. Flyttes stalden længere mod syd vil ammoniakbelastningen til en nærliggende mose (naturområde 9) på bilag 3 sandsynligvis øges.

Med baggrund i ovenstående har Svendborg Kommune ikke fundet det relevant, at vurdere yderligere alternative placeringer.

Samlet vurderer Svendborg Kommune, at det ud fra en vurdering af afstandskrav, alternative placeringer og den efterfølgende landskabsmæssige redegørelse kan accepteres, at den nye kostald og maskinhus placeres og opføres i materialer og farver som beskrevet i nedenstående vilkår og som vist på bilag 2.

Fastsættelse af vilkår

- Den nye kostald (nr. 20) og maskinhus (nr. 29) skal placeres som vist på kortbilag 2
- Den nye kostald (nr. 20) skal have et grundplan på 5.000m², og må højst være 12m fra jord til tagryg. Gavle opføres med beton op til 2,5m og derefter røde bølgeplader. Facader opføres med beton op til 1m og herefter gardin. Taget skal opføres med hældning på 20°, og med grå eternitbeklædning.
- Det nye maskinhus (nr. 29) skal have et grundplan på ca. 1.600m², og må højst være 8m fra jord til tagryg. Sider og gavle skal opføres med røde plader. Taget skal opføres med en hældning på 20°, og med grå eternitbeklædning.

Varetagelse af hensyn til landskab

Ifølge husdyrgodkendelsesloven skal hensynet til de landskabelige værdier varetages ved godkendelse af et husdyrbrug. De landskabelige værdier omfatter bla. naturværdier, kulturhistoriske, rekreative, geologiske værdier, samt landskabets æstetik og fortælleleværdi.

Ansøgers oplysninger

Den nye kostald og maskinhus placeres umiddelbart ved siden af de eksisterende driftsbygninger, og der vil derfor være en god sammenhæng i bygningsmassen, der vil fremstå harmonisk.

Der er ingen områder af landskabelig interesse og beskyttelsesområder, der bliver berørt af udvidelsen. Der er ingen bygninger/kultur- og bymiljøer, som bliver berørt af udvidelsen.

Kommunens vurdering

I overensstemmelse med Miljøstyrelsens digitale vejledning foretages der en vurdering af den landskabelige påvirkning.

Vurderingen inddrager følgende punkter:

- Vurdering af erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri
- Tilknytning til eksisterende bygninger
- Bygge- og beskyttelseslinier
- Fysisk planlægning i Kommuneplan
- Naturområder
- Kulturhistoriske værdier

Derudover foretages der en vurdering af landskabet på baggrund af landskabskaraktermetoden.

Erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri og tilknytning til eksisterende bygningsmasse

Ifølge Miljøstyrelsens digitale vejledning vil meget store landbrugsbygninger med industriel karakter ikke anses som erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommen.

For det ansøgte projekt vil den samlede bygningsmasse efter udvidelsen omfatte 1187,2 DE, og den nye staldbygning kan rumme 507 DE. Da der er tale om byggeri til over 500 DE, er det Svendborg Kommunes vurdering, at der er tale om stort landbrugsbyggeri, der derfor ikke kan betragtes som værende erhvervsmæssigt nødvendigt. Ifølge Miljøstyrelsen er udgangspunktet, at denne type bygninger kun kan opføres, hvis det sker i tilknytning til de eksisterende driftsbygninger og kun, hvis det vil være foreneligt med de landskabelige

værdier på stedet. Det vil sige, kun hvis landskabet tilgodeses gennem indplacering og farvevalg mv.

Den nye staldbygning placeres ca. 20m fra de eksisterende driftsbygninger, og opfylder dermed kravet om tilknytning til den eksisterende bygningsmasse.

Det nye maskinhus betragtes, som værende erhversmæssigt nødvendigt byggeri og opføres også i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse. Udgangspunktet er, at denne type byggeri uden videre skal godkendes, dog under hensyntagen til landskabet.

Den samlede landskabelige vurdering foretages til sidst i dette afsnit.

Bygge- og beskyttelseslinier

Hele ejendommen inklusive de nye bygninger ligger indenfor skovbyggelinien. Ifølge naturbeskyttelseslovens §19, må der ikke placeres bebyggelse indenfor 300m fra skove. Dette gælder dog ikke for driftsbygninger, der er nødvendige for bla. jordbrugserhvervet. Da der imidlertid ikke er tale om erhvervmæssigt nødvendigt byggeri for så vidt angår den nye kostald, er det Svendborg Kommunes vurdering, at der skal meddeles dispensation fra skovbyggelinien. Kommunen har d. 11. august 2011 meddelt denne dispensation.

Øst for det ansøgte maskinhus og den nye stald ligger, der et beskyttet dige. Afstanden er ca. 40-50m. Byggeriet vil ikke påvirke eller ændre disse diger.

Fysisk planlægning i Kommuneplan.

Ejendommen er placeret indenfor skovrejsningsområde. Ifølge Svendborg Kommunes Kommuneplan er udpegningen foretaget i forhold til, hvor der kan ydes tilskud til skovrejsning, og der er ingen restriktioner for den enkelte lodsejer. Der er ikke fastsat retningslinier, der fastlægger rammer/krav for skovrejsningsområder.

Sydvest og ca. 150m fra den nye staldbygning ligger et område, der i kommuneplanen er udpeget som potentielt vådområde. Der er ikke fastsat retningslinier i kommuneplanen, der hindrer opførelse af en staldbygning i denne afstand fra vådområdet.

Ejendommen ligger udenfor særlige landskabelige, geologiske og rekreative områder. Nærmeste landskabsområde - der er udpeget i Kommuneplanen - er placeret vest for og ca. 600m fra anlægget.

Naturområder

Nærmeste naturområde ligger ca. 210m sydvest for staldanlægget. Øst for staldanlægget i en afstand af ca. 60m ligger et større fredskovs område.

Ejendommen ligger udenfor Natura 2000 områder, lavbundsområder og fredninger.

Kulturhistoriske værdier

Ejendommen ligger udenfor beskyttelsesområder for særlig kulturhistorie og kirker.

Nærmeste særlige kulturhistoriske beskyttelsesområde ligger nordøst for og ca. 2,7km fra ejendommen. Afstanden til nærmeste kirkebeskyttelsesområde er ca. 1.700 m.

Nærmeste bevaringsværdige bygning (Skovdongvej 18, bevaringsværdi 4) ligger ca. 600 m sydøst for den nye stald. Nærmeste bevaringsværdige hovedgårdsejerlav ligger ved Hvidkilde Gods ved Ollerup, og afstanden hertil er ca. 5 km.

Landskabsbeskrivelse

Svendborg Kommune har med baggrund i landskabskaraktermetoden foretaget en vurdering af landskabets kapacitet i forhold til at rumme stort landbrugsbyggeri. Området,

hvor det ansøgte staldanlæg ønskes placeret, hører under Skårup Moræneflade. Dette område er beskrevet på følgende måde:

”Skårup Moræneflade fremstår med megen bevoksning i et bakket landskab. Jorden drives landbrugsmæssigt, mens bebyggelsen i området bærer præg af at fungere som beboelse og fremstår meget velholdt med de typiske karaktertræk, som knytter sig til bynære landskaber. Stort landbrugsbyggeri vil stride markant mod landskabets skala og karakter, og bør derfor undgås.

Ved Holmdrup Huse ligger bebyggelsen karakteristisk placeret langs vejen omgivet af et landskabsrum afgrænset af markante skovrande. Stort landbrugsbyggeri vil stride mod skalaen og mønstret i bebyggelsen, og bør derfor undgås.

Vest for Holmdrup og omkring Skårup fremstår landskabet med en mere landbrugsmæssig karakter og rummer endvidere visse muligheder for indpasning af stort landbrugsbyggeri.”

Staldanlægget er netop placeret i området vest for Holmdrup og omkring Skårup, og området har altså en moderat kapacitet i forhold til at rumme stort landbrugsbyggeri. Moderat betyder her, at kapaciteten som udgangspunkt er lav men, at der stedvis dog kan være mulighed for indpasning i landskabet.

Svendborg Kommune vurderer, at ejendommen er beliggende i kuperet terræn. Staldanlægget placeres ca. i kote 64 mens det omkringliggende terræn ved Ørbækvej ligger i kote 69-71.

Der er i forbindelse med tidligere udvidelser foretaget beplantning af et ca. 10m bredt løvtræshegn langs Ørbækvej. Terrænet og beplantningen bevirker allerede i dag, at ejendommen kun er begrænset synlig i landskabet. Væsentligste synsvinkel er fra Ørbækvej - som er en hovedlandevej - samt de enkelte naboejendomme langs denne. Fra denne synsvinkel vurderes det ansøgte ikke at påvirke omgivelserne i en grad, der kræver yderligere afskærmning.

Samlet vurdering

Med baggrund i vurderingen af landskabets kapacitet til at rumme stort landbrugsbyggeri, er det Svendborg Kommunes vurdering, at det ansøgte byggeri umiddelbart kan indpasses i landskabet, dog skal det eksisterende hegn langs Ørbækvej løbende vedligeholdes, så der er en stadig afskærmning af byggeriet. Det er samtidig Svendborg Kommunes vurdering, at det nye byggeri i farve- og materialevalg skal stemme overens med det eksisterende byggeri. Der er stillet vilkår herom i tidligere afsnit.

Svendborg Kommune har meddelt dispensation i forhold til skovbyggelinien. Derudover findes der ikke anden fysisk planlægning jf. Svendborg Kommunes kommuneplan 2009-2021, bygge- eller beskyttelseslinier, som er i konflikt med det ansøgte byggeri.

Når den bygningsmæssige påvirkning betragtes, er det Svendborg Kommunes vurdering, at afstanden til de nærmeste naturområder er forholdsvis stor og, at ingen naturområder påvirkes af det fysiske byggeri. Tilsvarende er afstanden til nærmeste kulturhistoriske beskyttelsesområder, bevaringsværdige bygninger og hovedgårde stor, og det vurderes, at det ansøgte byggeri heller ikke vil påvirke disse områder.

Samlet vurderes det, at det ansøgte byggeri – med de fastsatte vilkår - ikke vil påvirke landskabet væsentligt

Fastsættelse af vilkår

- Den eksisterende beplantning langs Ørbækvej skal stedse vedligeholdes, så der er en vedvarende afskærmning af bygningsmassen.

Årsproduktion

Ansøgers oplysninger

Der er søgt om, at udvide den eksisterende malkekvægsproduktion

Ansøgers oplysninger om sammensætningen af dyreholdet samt anvendt staldsystem for henholdsvis nudrift og ansøgt drift er vist i efterfølgende tabeller:

Dyrehold Nudrift	Stald-type	Stald-afsnit nr.	Vægt/aldersgrænse	Antal årsdyr	Dyre-enheder*	Dyre-enheder**
småkalve	Dybstrøelse	16	0-4 mdr.	77	11,4	14,4
Jerseyko	Dybstrøelse m. lang ædeplads med fast gulv	17		100	100	113,6
Jerseyko	Sengestald med fast gulv, 2% hældning og skraber hver 2. time	19		380	380	431,8
Kvier/stude	Sengestald med fast gulv, 2% hældning og skraber hver 2. time	19	24-25 mdr.	19	7	6,0
Dyreenheder i alt					498,4	565,9

Dyrehold Ansøgt	Stald-type	Stald-afsnit nr.	Vægt/aldersgrænse	Antal årsdyr	Dyre-enheder*	Dyre-enheder**
Småkalve	Dybstrøelse	16	0-1 mdr.	42	5,6	7,1
Kvier/stude	Dybstrøelse m. lang ædeplads med fast gulv	17	23-24 mdr.	42	15,0	20
Jerseykvæg	Dybstrøelse m. lang ædeplads med fast gulv	17	-	118	118	147,3
Jerseyko	Sengestald med fast gulv, 2% hældning og skraber hver 2. time	19	-	405	405	505,8
Jerseyko	Sengestald med fast gulv, 2% hældning og skraber hver 2. time	20	-	406	406	507,0
Dyreenheder i alt					949,6	1187,2

*Bekg. nr. 1695 af 19. december 2006. Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv.

** Bekg. nr. 949 af 29. juli 2010. Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv.

Beregningen af antal dyreenheder er ændret d. 1. august 2010. Ifølge ændringsbekendtgørelsen (Bekg. nr. 949 af 29. juli 2010) skal størrelsen af det ansøgte husdyrbrug beregnes efter de hidtidige dyreenhedsberegninger (Bekg. nr. 1695 af 19. december 2006). Det ansøgte dyrehold er ifølge disse beregninger på i alt 949,6 DE, og ansøgningen behandles derfor efter husdyrlovens §12.

Den miljømæssige konsekvens af den ansøgte produktion skal behandles efter de nyeste dyreenhedsberegninger (Bekg. nr. 949 af 29. juli 2010). Ifølge disse beregninger skal der også indgå en korrektion for mælkeydelse, såfremt denne afviger fra normen. På tidspunktet for meddelelsen af godkendelsen er normtallet for mælkeydelse 6555kg mælk, den ansøgte produktion har en mælkeydelse på i alt 7600 kg mælk/årsko. Samlet giver det en korrektion af dyreenhedsberegningen til i alt 1187,2 DE.

I forbindelse med høringen af udkastet til godkendelse har ansøger ønsket mulighed for at kunne øge mælkeydelsen ud over en ydelse på 7600 kg mælk/årsko. Der er med ansøgningen desuden ønsket mulighed for fleksibilitet i aldersintervallet for årsopdrættet sådan, at ud- og indgangsalder kan variere fra 0-4mdr og fra 21-24 mdr.

Endelig ønsker ansøger, at gennemføre udvidelsen over en periode på 5 år fordi det planlægges at anvende eget opdræt. Selve udvidelsen af dyreholdet vil kunne etableres over en periode på 3,5 år.

Placeringen af staldafsnittene er angivet på bilag 2.

Kommunens vurdering

Hvis mælkeydelsen øges ud over 7600kg mælk/årsko vil dette betyde, at antallet af DE tilsvarende øges. En stigning i antal dyreenheder, som følge af øget mælkeydelse vil ikke påvirke lugt- eller ammoniakemissionen fra staldanlægget. Det er dog kommunens vurdering, at udbringningen af husdyrgødningen fra et øget antal dyreenheder vil have betydning for det fastsatte krav for det maksimale antal udbragte dyreenheder pr. hektar svarende til 1,7DE/ha. Det vil sige, øges mælkeydelsen, skal der ske en tilsvarende reduktion i antallet af køer, kvier eller kalve, så den tilladte produktion på 1187,2 DE ikke overskrides. Alternativt skal der ske en anmeldelse til kommunen af de ekstra arealer, der skal anvendes for at sikre, at udbringningskravet på 1,7DE/ha overholdes. Hvis de ekstra dyreenheder afsættes til en anden ejendoms arealer skal disse godkendes efter husdyrlovens §16. Ejer af Skovdongvej 19 er således forpligtiget til at sikre, at ét 3 ovenstående tiltag iværksættes, hvis mælkeydelsen øges ud over 7600 kg mælk/årsko.

Svendborg Kommune gør opmærksom på, at en reduktion i mælkeydelsen ikke kan konverteres til flere dyr idet dette bla. vil forøge lugt- og ammoniakemissionen fra staldanlægget.

Der stilles vilkår i henhold til ovenstående betingelser for øget mælkeydelse, samtidig med, at der stilles vilkår om, at den ansøgte produktion ikke må være større end det antal dyr og dyreenheder, der er søgt om, dog med mulighed for fleksibilitet i aldersintervallet for opdræt og kvier svarende til henholdsvis 0-4mdr. og 21-24mdr.

Det er kommunens vurdering, at accept af fleksibilitet i ind- og udgangsalder er betinget af, at lugt- og ammoniakemissionen og det samlede antal dyreenheder ikke ændrer den miljømæssige påvirkning væsentligt.

Med den ansøgte fleksibilitet ændres antallet af dyreenheder fra i alt 1187,2DE til 1187,4DE. Den samlede ammoniak- og lugtemission fra stald og lager henholdsvis stiger og falder fra i alt 5098,8kg N/år til i alt 5100,6 kg N/år for ammoniak og fra i alt 73785 OU til i alt 73762 OU for lugt. Reduktionen i lugtemissionen skyldes, at emissionen fra kvierne reduceres, idet gennemsnitsvægten falder. Gennemsnitsvægten for småkalvene

øges dog, og dermed stiger emissionen fra denne dyretype. Stigningen er dog mindre end reduktionen i emissionen fra kvierne, så samlet vil der være et fald i lugtemissionen.

Ændringerne i lugt- og ammoniakemissionen er så begrænsede, at det ikke medfører ændringer i de beregnede lugtgeneafstande eller ammoniakdepositionen til naturområder. Samlet er det derfor kommunens vurdering, at der ikke vil være nogen væsentlig påvirkning af miljøet og de omkringboende, og den ansøgte fleksibilitet kan derfor accepteres.

Svendborg Kommune kan desuden acceptere, at etableringen af det nye staldbyggeri samt udvidelsen af dyreholdet kan gennemføres over en periode på 5 år, idet der ønskes anvendt eget opdræt.

I det efterfølgende fastsættes der vilkår om, at husdyrproduktionens størrelse og at produktionen skal være sammensat og indrettet, som beskrevet i ovenstående tabel. Desuden skal det kunne dokumenteres, at husdyrholdet ikke er større end det, der er meddelt godkendelse til.

Fastsættelse af vilkår

- Husdyrbruget skal være sammensat og staldindretningen udført, som vist i tabellen for ansøgt produktion.
- Den samlede husdyrproduktion med korrektion for en mælkeydelse på 7600 kg mælk må ikke være større end 1187,2 DE på årsplan beregnet med omregningsfaktoren i husdyrgødningsbekendtgørelsen (bekg. nr. 949 af 29. juli 2010).
- Ved en mælkeydelse større end 7600 kg mælk/årsko, skal ét af følgende tiltag anvendes:
 - Dyreholdet skal reduceres svarende til, at husdyrproduktionen ikke er større end 1187,2 DE
 - Der skal anmeldes udspretningsarealer svarende til, at der maksimalt udbringes 1,7 DE/ha
 - De ekstra antal dyreenheder afsættes til 3.mands-arealer, der skal godkendes af Svendborg Kommune.
- En nedgang i den godkendte mælkeydelse på 7600 kg mælk /årsko kan ikke konverteres til flere dyr.
- Ud- og indgangsalder for opdræt må variere fra 0-4mdr og fra 21-24 mdr., dog må den samlede antal dyreenheder ved anvendelse af fleksibilitet ikke være større end 1187,4DE på årsplan beregnet med omregningsfaktoren i husdyrgødningsbekendtgørelsen (bekg. nr. 949 af 29. juli 2010).
- Ved tilsyn skal det kunne dokumenteres, at husdyrholdet ikke er større end det, der meddeles godkendelse til (eks. i form af gødningsregnskab). Dokumentationen skal opbevares for minimum 5 år, og skal kunne fremvises ved tilsyn.

I tilfælde af ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at man ved fortolkning af en afgørelse skal tage udgangspunkt i det godkendte antal dyr, alder og ydelse.

Biaktiviteter

Der er halmfyr på ejendommen, med en indfyringseffekten på 0,23 MW. Halmfyret er ikke godkendelsespligtigt efter miljøbeskyttelsesloven, idet indfyringseffekten er under 1 MW (Bekg. nr. 1640 af 13.december 2006, godkendelsesbekendtgørelsen)

Husdyrbrugets anlæg

Staldindretning

I dette afsnit beskrives og vurderes den ydre og indre indretning af staldanlæg mm.

Ansøgers oplysninger

Bilag 2 angiver den bygningsmæssige indretning.

Det eksisterende staldanlæg er etableret i årene 1983 (kalvestald), 1989 (Kostald, dybstrøelse). Den eksisterende kostald er opført i år 2006.

Den eksisterende og nye kostald er indrettet/indrettes som sengestald med fast gulv, 2% hældning og skraber hver 2. time (Bygning nr. 19 og 20 på bilag 2). Den eksisterende kælvningsstald/goldkøer er indrettet med dybstrøelse og med lang ædeplads med fast gulv (Bygning nr. 17). Småkalvene er placeret på dybstrøelse i bygning 15 og 16. Derudover er der placeret mobile kalvehytter mellem kostalden og det nye maskinhus (bygning nr. 17 og 29) og mellem silohuset og plansiloen (bygning 10 og 21).

Kommunens vurdering

Den ansøgte udvidelse af husdyrproduktionen vil være ca. dobbelt så stor, som den eksisterende husdyrproduktion, og størstedelen af udvidelsen foretages i det nye staldanlæg (nr. 20). En mindre del af udvidelsen gennemføres i dybstrøelsesstalden (nr. 17).

Det eksisterende staldanlæg forventes ikke renoveret. I henhold til husdyrloven skal tilsynsmyndigheden ved revurdering af godkendelsen bla. vurdere om der er væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknologi, der skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne uden at medføre udforholdsmæssigt store omkostninger. Det vil sige, at selv om der ikke kan fastlægges et tidspunkt for renovering er Svendborg Kommune forpligtiget til at vurdere anvendelsen af BAT 8 år efter meddelelsen af denne godkendelse.

På tidspunktet for meddelelse af miljøgodkendelsen er der fire godkendte teknologiblade for kvægstalde med gyllesystem. Det drejer sig om gylleforsuring, faste drænedede gulve og skraber i gangarealer og gyllekanaler i stalde med malkekvæg. Derudover har miljøstyrelsen udarbejdet et supplement til gældende vejledning for emissionsgrænseværdier for svin og kvæg i gyllesystemer. Supplementet fastlægger emissionsgrænseværdier for kvæg og svin udenfor gyllesystemer (Miljøministeriet d. 6. februar 2012).

I det efterfølgende gennemgås anvendelsen af tilgængelige teknikker sammen med en proportionalitetsvurdering af de anvendte teknikker i forhold til det ansøgte staldanlæg.

Staldindretning

Faste drænedede gulve

Ansøger har valgt at etablere faste drænedede gulve med skraber (- hver anden time) i det nye staldanlæg. I den eksisterende kostald er der etableret samme staldsystem. Ifølge Miljøstyrelsens teknologi-blad kan der opnås en forventet ammoniakreduktion på 50% i forhold til referencegulvet (Spaltegulv på ringkanal eller med bagskyl).

Senere beregninger under ammoniakafsnittet viser, at anvendelse af faste drænedede gulve er tilstrækkeligt til at sikre, at kommunens BAT-emissionskrav på 6071 kg N/år og miljøstyrelsens ammoniakreduktionskrav på 25% kan overholdes. Det er derfor Svendborg Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt opfylder kravet om BAT. Der

stilles derfor vilkår om, at den nye kostald skal indrettes med faste drænedede gulve med skraberne hver anden time, og i henhold til miljøstyrelsens forslag til vilkår.

For at sikre, at skrabeteknikken fungerer optimalt, og at der opnås den ønskede ammoniakreduktion er det Svendborg Kommunes vurdering, at der skal stilles vilkår om at skraberne skal være forsynet med en timer, og at der skal føres journal for indstilling af timer, samt driftsstop med angivelse af årsag og varighed.

I forbindelse med høringen af udkastet til godkendelse har ansøger oplyst, at en eventuel defekt ved skraberne vil blive lavet hurtigst muligt af hensyn til køerne, og for at minimere risikoen for at forurene mælken, når køerne efterfølgende malkes. Samtidig oplyses det, at der er mange skraberne i hvert staldanlæg (16 i den eksisterende kostald), og at der vil blive lige så mange i den nye stald. Derfor kan der blive tale om en omfangsrig journalføring.

Da effekten af skraberne er en forudsætning for, at godkendelsens krav til ammoniak-emission kan overholdes, er det Svendborg Kommunes vurdering, at der skal foretages egenkontrol også i forhold til driftsstop. Kommunen vurderer dog, at effekten af et driftsstop først vil få betydning for ammoniakemissionen, hvis driftsstoppet har en varighed længere end 4 t, og der fastsættes derfor vilkår i overensstemmelse hermed.

Forsuring af kvæggylle

Ansøger har pga. manglende proportionalitet fravalgt at forsure kvæggyllen. Fravalget er foretaget på baggrund af følgende økonomiske redegørelse:

"For at forsure gyllen fra de søgte 1187,2 DE, vil det kræve en investering til 850.000 kr., samt en løbende omkostning på 7 kr./tons gylle (Ifølge Infarm). Med en afskrivningsperiode på 15 år, og en formodet forrentningsprocent på 5, samt behandling af 16.000 m³ gylle vil den estimerede årlige omkostning være ca. 192.800 kr./år.

Da det ikke er muligt med rundløb i stalden (gyllen løber direkte ud i forbeholder) vil effekten af forsuring kun opnås i gylletanken. Da gylletankene ikke er overdækkede, vil det resultere i en fordampning på 1 % i forhold til 2 %. Det resulterer i 242kg N i reduceret ammoniakfordampning (via beregninger i husdyrgodkendelse.dk).

Effekten i marken af 242 kg N (8kr/kg) og øget mængde S (40 kr./DE) bliver cirka 39.900 kr. Dermed bliver den samlede årlige udgift på cirka 152.900 kr. Med de sparede 242 kg N i ammoniakfordampning, er der en udgift på 632 kr./kg N."

Ud fra princippet om, at enkeltteknologier med reduktionsomkostninger, der overstiger 100kr/kg reduceret N ikke skal indgå i fastlæggelsen af BAT-emissionsniveauet, vurderer Svendborg Kommune, at der ikke er proportionalitet i at anvende forsuring af kvæggylle, og denne teknik indgår derfor ikke i fastlæggelsen af BAT-emissionsgrænseværdier.

Stalde med dybstrøelse.

Det er oplyst, at stalden til goldkøer og kælvning (bygning nr. 17) er indrettet med dybstrøelse med lang ædeplads med fast gulv. Der er monteret skraber på det faste gulv, og skraberne kører ca. 8 gange i døgnet svarende til ca. hver 3. time. Ansøger oplyser, at skraberne ikke indgår som tiltag, der anvendes for at opnå det generelle ammoniakreduktionskrav eller BAT-niveau.

I forhold til staldsystemer med dybstrøelse fremgår det af miljøstyrelsens supplement til vejledning (miljøministeriet d. 6. februar 2012), at for nye anlægsdele vil det være BAT at vælge et staldsystem, hvor anvendelsen af dybstrøelse begrænses til lejearealet, så en del af husdyrgødningen kan håndteres som gylle. Det vil sige, den eksisterende kælvningsstald er i overensstemmelse med miljøstyrelsens anbefalinger til BAT i stalde uden gyllesystem.

Samlet vurdering af BAT

Med baggrund i ansøgers oplysninger og beregninger, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt opfylder kravet om brug af BAT.

Kalvehytter

Det er kommunens vurdering, at overfladevand fra områder omkring kalvehytterne skal betragtes som husdyrgødning, og at dette derfor skal opsamles og udbringes som husdyrgødning. For at sikre, at overfladevandet kan opsamles, er det kommunes vurdering, at der kan etableres kalvehytter, når disse er placeret på en fast tæt bund med afløb til opsamlingsbeholder, og der stilles vilkår om dette.

Ifølge ansøgers oplysninger er alle mobile kalvehytter placeret på befæstet areal bestående af beton, og vand fra de befæstede arealer ledes til dræn eller gyllebeholder.

Placeringen af kalvehytterne lever op til kravet om placering på fast tæt bund. Kravet om at kunne opsamle og udbringe overfladevand fra området omkring kalvehytterne, som husdyrgødning, er dog ikke opfyldt, hvis overfladevandet ledes til dræn. Ansøger skal senest én måned efter meddelelsen af denne godkendelse redegøre for, at overfladevand fra området omkring kalvehytterne ikke kan løbe til dræn.

På ejendommen anvendes gyllebeholder nr. 5 jf. bilag 2 til opsamling af overfladevand fra de befæstede arealer. Kommunen gør opmærksom på, at hvis overfladevand fra området omkring kalvehytterne ledes til denne beholder skal indholdet udbringes som husdyrgødning.

Endelig stilles der vilkår om, at det til hver en tid skal sikres, at belægningen er hel og tæt og at denne skal kontrolleres mindst én gang årligt. Tidspunkt for kontrol og eventuelle reparationer skal føres i journal.

Fastsættelse af vilkår

- Staldafsnit 20 skal i gangarealet indrettes med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb.
- Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5% mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0% mod gulvmidte.
- Lysningsarealet til gylleopsamling må maksimalt udgøre 5% af det samlede gulvareal i staldafsnit 20.
- Staldanlæg med faste drænedede gulve skal skrubes mindst 12 gange jævnt fordelt over døgnet.
- Skraberens skal være forsynet med en timer
- Der skal føres journal, hvor indstillingen af timeren anføres som dokumentation for skrabeintervallet. Ethvert driftsstop med en varighed længere end 4t skal desuden noteres i journalen med angivelse af årsag og varighed. Journalen skal opbevares i mindst 5 år og skal kunne fremvises ved tilsyn.
- Kalvehytter skal placeres på en fast tæt bund med afløb til opsamlingsbeholder

- Senest én måned efter meddelelse af denne godkendelse skal der redegøres for, at overfladevand fra område omkring kalvehytterne ledes til opsamlingsbeholder.
- Belægningen ved kalvehytterne skal mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed, og eventuelle utætheder skal straks repareres.
- Tidspunktet for kontrol af belægningen skal føres i journal. Journalen skal opbevares i mindst 5 år, og skal kunne fremvises ved tilsyn.

Drift

Ansøgers oplysninger

Det tilstræbes at leve op til godt landmandskab ved bl.a. at:

- Identificere uddannelsesbehov og gennemføre uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale
- Føre journal over el-forbrug (elektronisk via elværket)
- Føre journal over foderforbrug (via EFK)
- Udarbejde gødningsregnskab (er lovpligtigt)
- Føre journal over afvigelser fra mark- og gødningsplan via gødningsregnskab
- Udarbejde beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, gylle, brand m.v. er beskrevet
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligeholdelse på anlæggene efter behov
- Gylle sluses ud fra staldene til gyllebeholder hver 3 dag.

"Code of Practice for kvægtransporter" følges, hvorved elementære forholdsregler for transport af kvæg til slagtning og levebrug følges.

Kommunens vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at der i forhold til fastlæggelse af et BAT-niveau for management for kvægbrug kan tages udgangspunkt i EU's BREF-dokument for intensiv fjerkræ og svineproduktion. Det vil sige, Svendborg Kommune fastsætter følgende BAT-niveau for management:

- Løbende uddannelse af personale gennem kurser og efteruddannelse
- Journalføring af vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder og opstået spild
- Etablering af en beredskabsplan, der sikrer faste procedurer til forebyggelse og begrænsning af uheld.
- Kontrol og vedligeholdelsesprogram, der sikrer, at bygninger og udstyr kan håndtere den pågældende produktion
- Optimal planlægning af leverancer til og fra ejendommen.

Flere af de tiltag ansøger indfører sikrer, at ovenstående BAT-niveau kan overholdes. I forhold til planlægning af leverancer til og fra ejendommen er det Svendborg Kommunes vurdering, at det er vanskeligt at planlægge for udefrakommende transport. Størstedelen af de transport, som ansøger selv udfører, vil foregå i dagtimerne, og det vurderes dermed, at ansøger så vidt muligt sikrer en optimal planlægning af leverancer.

Der stilles vilkår i forhold til ovenstående BAT-niveau under de enkelte emneafsnit.

Ventilation

Der er naturlig ventilation i alle stalde, og der stilles ikke særlige vilkår hertil.

Rengøring

Ansøgers oplysninger

For at sikre tørre lejer mv. strøes der med dybstrøelse én gang dagligt i dybstrøelsesstalden, kalvestalden og i kalvehytterne. I kostalden strøes der med som minimum hver anden dag.

Sengebåsene i kostalden holdes rene ved dagligt at fjerne foderrester mv. fra båsene.

Kalvehytterne rengøres ca. hver 2. mdr. med vand.

Vask af den udvendige del af malkestalden foregår med opvarmet vand fra mælketanken. Dette vand opsamles endnu engang og bruges til flushing (skylning) af opsamlingspladsen og returgangene. Der vaskes efter hver malkning, svarende til 2 gange dagligt.

Maskiner og redskaber vaskes på vaskepladsen.

Kommunens vurdering

Formålet med rengøring af stalde er at nedsætte smittetrykket i besætningen, men også at reducere eventuelle miljømæssige gener i form af f.eks. lugt, støv og fluer.

For at begrænse de miljømæssige gener er det Svendborg Kommunes vurdering, at der til hver en tid skal sikres en god staldhygiejne herunder, at stalde og fodringsanlæg holdes rene og sengebåse, kalvehytter og dybstrøelsesarealer holdes tørre.

Svendborg Kommune vurderer, at den valgte metode og hyppighed af rengøring umiddelbart vil sikre en god staldhygiejne.

Fastsættelse af vilkår

- Der skal sikres en god staldhygiejne, herunder at stalde og fodringsanlæg holdes rene og sengebåse, kalvehytter og dybstrøelsesarealer holdes tørre.

Foder

Ansøgers oplysninger

Foderet er baseret på majsensilage, lucerneensilage og græsensilage. Der indkøbes råvarer svarende til ca. 30 ton/gang. Foderet opbevares i siloerne på silopladsene og i silohuset. Der opbevares også foder til Tronbjerggård på ejendommen.

Med hensyn til udfodring, så er der lagt vægt på den interne logistik m.h.t. blanding og udfodring af fuldfoderet. Råvarerne er placeret tæt på ensilagepladsen, så foderet effektivt og hurtigt kan blandes. Staldanlæggene er placeret så foderet nemt og effektivt kan udfodres med fuldfodervognen. Da der ikke er markstakke med ensilage eller dybstrøelse, spares der en del daglige transporter til/fra marken.

Der udarbejdes en foderplan af en kvægkonsulent. Der søges til stadighed at tilgodese produktionshensynet i forhold til miljøbelastningen, da foderplanerne er baseret på de nyeste fodernormer. Der optimeres på protein i foderet via AAT og PBV. Dette sker for at spare på tildelingen af protein og dermed minimere udskillelsen af N. Der bruges mineralblandinger uden fosfor, for at spare på tildelingen af fosfor i foderet

Der tages analyser af grovfoderet og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.

Kommunens vurdering

De eksisterende plansiloer ligger i tilknytning til og vest for kostaldene, og afstanden til de nærmeste naboer er ca. 140-170m. Med baggrund i dette er det Svendborg Kommunes vurdering, at der ikke vil forekomme gener i forbindelse med opbevaringen af foder på ensilagepladserne.

Med baggrund i Miljøstyrelsens høringsnotat fra juli 2010 (ændringer i vejledende emissionsgrænseværdier for husdyrbrug med konventionelle malkekøer og opdræt....) indgår foderoptimering – AAT og PBV-tildeling til malkekvæg – ikke i fastlæggelsen af BAT-emissionskravet, idet denne teknologi ikke er alment tilgængelig i branchen.

Foderoptimering indgår ikke i dokumentationen af, at det fastsatte BAT-krav og husdyrlovens ammoniakreduktionskrav overholdes. Dog indgår der i beregningerne en reduktion svarende til 165g råprotein i foderet til al malkekvæg i bygning 17, 19 og 20. Dette tiltag er nødvendigt for at reducere ammoniakdepositionen til naturområder nær ejendommen jf. senere afsnit om ammoniakpåvirkning. Der stilles derfor vilkår med krav om maksimalt indhold af råprotein.

Ifølge EU's BREF-dokument for management, er det BAT at føre journal for mængden af husdyrfoder og evt. spild. Ansøger har oplyst, at der foretages endagsfoderkontrol. Det er kommunens vurdering, at denne kontrol sikrer BAT-kravet om journalføring for foder og spild.

- Den samlede foderration til malkekøer må i gennemsnit over en 3-årig periode maksimalt indeholde 165g total råprotein pr. foderenhed.
- Der skal udarbejdes foderplaner, der indeholder oplysninger om indholdet af total råprotein i foderet. Foderplaner skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og skal kunne forevises ved tilsyn.
- Grovfodermidler bortset fra frisk græs, der udgør mere end 10% FE/malkeko pr. dag skal analyseres for indholdet af totalprotein. Resultatet af analysen skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år, og skal kunne fremvises ved tilsyn.
- Endagsfoderkontrol skal foretages 4 gange om året. I forbindelse med kontrollen skal der foretages en beregning af indholdet af total råprotein/FE. Resultatet af kontrollen skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år, og skal kunne fremvises ved tilsyn.

Ensilage

Ansøgers oplysninger

I den ansøgte drift vil ensilagen opbevares på de eksisterende siloplads og i silohuset jf. bilag 2. Ansøger har oplyst, at der i hver plansilo af ca. 12 meters bredde kan være ca. 70ha majs, og at 1 ha majs ca. svarer til 40m³. Med de 6 afsnit af 12m bredde i de eksisterende plansiloer betyder det, at der her er en opbevaringskapacitet på ca. 16800m³. Dertil kommer opbevaringskapaciteten i silohuset på i alt ca. 700m³. Der forventes dermed en opbevaringskapacitet svarende til ca. 17.500m³.

Der produceres ensilage til dyrene på både Dongsgården og Tronbjerggård. I nudrift produceres der ca. 10.200m³, fordelt på ca. 7.700m³ majensilage og ca. 2.500m³ græsensilage. Der forventes i ansøgt drift at blive produceret i alt ca. 17.500m³ ensilage fordelt på ca. 13.500m³ majensilage og ca. 4.000m³ græsensilage.

Ansøger oplyser, at hvis der på sigt skulle opstå mangel på opbevaringskapacitet, vil der blive søgt om at etablere endnu en plansilo mod syd i forlængelse af de eksisterende plansiloer.

Kommunens vurdering

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at al majs- og græsensilage kan opbevares på ejendommen i silohuset og i plansiloerne, og der vurderes ikke at være behov for at etablere ensilagestakke.

På baggrund af en besigtigelse af den eksisterende ensilageplads og ansøgers oplysninger om den nye ensilageplads er det Svendborg Kommunes vurdering, at husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til indretning af ensilagepladser er overholdt.

For at sikre, at ensilagepladsen til stadighed lever op til husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om, at belægningen skal være udført af et for fugtighed vanskeligt gennemtrængeligt materiale, og skal kunne modstå påvirkninger fra redskaber og køretøjer, stilles der vilkår om, at ensilagepladsens belægning mindst én gang årligt skal kontrolleres for revner og utætheder, og at disse skal repareres straks. Der skal føres journal for kontrol og reparation.

Fastsættelse af vilkår

- Ensilagepladsernes belægninger skal mindst én gang årligt kontrolleres for revner og utætheder, og disse skal straks repareres.
- Tidspunktet for kontrol og reparation skal føres i journal, som skal opbevares i 5 år, og skal kunne fremvises ved tilsyn.

Ressourceforbrug

Ansøgers oplysninger

Ansøgers oplysninger om ressourceforbrug kan ses i følgende skema.

Årligt forbrug.	Nudrift	Ansøgt
Vaskevand (m ³)	-	2000
Drikkevand inkl. spild (m ³)	Ca. 12250	Ca. 24500
Dieselolie (liter)	50000	Ca. 58000
El (kwh)	250000	475000

Vand

Der er egen boring på ejendommen, og det nøjagtige vandforbrug kendes ikke præcist. Ud fra "Håndbog for kvæghold 2010" er det forventede vandforbrug i nudrift og ansøgt drift beregnet til henholdsvis 12.250 m³ og 26.500 m³. I vandforbruget til årskøer/malkekøer indgår drikkevand, vandspild, staldrengøring og rengøring af malkeanlæg. Dog genbruges vand fra rengøring af malkeanlægget til rengøring af staldene.

Mælken forkøles med grundvand inden den endelige nedkøling i isbank. Vandet - der har været brugt til forkøling - bruges efterfølgende som drikkevand til køerne. Drikkevandet indeholder en mængde varme og cirkuleres derfor gennem et gulvvarmeanlæg, og gulvene i malkeafdelingen af stalden opvarmes. En vis andel af vandet bruges desuden til at vaske den udvendige del af malkestalden. Dette vand opsamles og genbruges til flushing af opsamlingsplads og retur gange, hvorefter vandet opsamles i gyllebeholderen.

Der anvendes koldt vand til vask af kalvehytter. Der vaskes med højtryksrensere. Dermed spares der energi til opvarmning af vand, og selve afvaskningen er overstået hurtigt.

Drikkekopper og drikkekar kontrolleres dagligt. Men det er ikke muligt løbende at aflæse vandforbruget, da der er egen brønd.

Energi

Elforbruget øges fra ca. 250.000 kWh til 475.000 kWh svarende til en stigning på i alt ca. 90%. Der er naturlig ventilation i staldene og derfor er de primære energiforbrugende kilder malkeanlægget og lys i staldanlæggene. En mindre del anvendes til opvarmning.

Vaccumpumperne til malkeanlægget er frekvensstyrede, hvorved der spares 60 % af elforbruget i forhold til almindelige vaccumpumper.

Der er et stort naturligt lysindfald via åbne sider i kostalden samt en bred kip med lysplader. Dermed spares der på den kunstige belysning, og dermed på elforbruget. De udendørs placerede lamper samt lamperne i kostalde og kælvstald er styret via LUX-styring, dvs. efter den naturligt forekommende lysintensitet. Der er zoneopdelt tænding af lyset i de forskellige staldafsnit.

Der er ikke varmegenindvinding fra mælkekøling til opvarmning af stuehus samt servicorum i stalden, da disse opvarmes via halmfyr.

Olieforbruget forventes at stige med ca. 15% primært som følge af, at der skal blandes større mængder foder.

Kommunens vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at bedste tilgængelige teknik i forhold til vand- og energiforbrug vil svare til EU's BREF-dokument for intensiv svine- og fjerkræproduktion. Der er her tale om bedste tilgængelige teknologi, når:

- rengøring af stalde og udstyr foregår med højtryksrensere,
- drikkevandsanlæg kalibreres for at undgå spild,
- vandforbrug registreres gennem måling af forbrug
- der udføres detektion og reparation af lækager.
- der i videst muligt omfang anvendes naturlig ventilation
- ventilationssystemet er optimeret i hvert staldafsnit
- modstand i ventilationssystemet undgås ved jævnlig inspektion og rengøring af kanaler og ventilatorer
- der anvendes energibesparende belysning

Drikkevand til malkekøerne udgør den største andel af vandforbruget. Vandforbruget er beregnet med udgangspunkt i normtal, og det fremgår af ansøgers oplysninger, at der må forventes en fordobling i vandforbruget. Det er i god overensstemmelse med, at antallet af malkekøer fordobles. Tilsvarende fordobles energiforbruget, hvor stigningen også kan relateres direkte til, at der bygges et nyt staldanlæg, og at antal dyr fordobles.

I forhold til vandbegrænsende foranstaltninger og BAT for vandforbrug er det Svendborg Kommunes vurdering, at ansøgers oplysninger om rengøring af stalde og udstyr, og løbende kontrol af drikkekopper og – kar lever op til BREF-dokumentets krav. Der er dog tale om indvinding af store mængder vand, som kræver en indvindingstilladelse. Ansøger har søgt Svendborg Kommune om tilladelse til at indvinde den mængde vand, der skal bruges i driften, og kommunen har i januar 2012 meddelt tilladelse til, at der kan indvindes vand til produktionen svarende til i alt 28.500 m³/år. Det er kommunes vurdering, at der løbende skal være fokus på at minimere vandforbruget, og at forbruget mindst én gang årligt skal registreres og føres i journal. Eventuel registrering/journalføring

af det årlige vandforbrug, der udføres i relation til vandindvindingstilladelsen, kan anvendes til at efterkomme denne godkendelses vilkår om registrering og journal.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at de tiltag, der anvendes for at minimere elforbruget – naturlig ventilation og energibesparende belysning – umiddelbart er i overensstemmelse med BREF-dokumentet. Med baggrund i den ansøgte produktion og det forventede elforbrug er der foretaget en beregning af mulighederne for besparelser. Beregningen viser, at elforbruget sandsynligvis vil være 30% lavere end forventligt, og at der sandsynligvis ikke kan opnås særligt store besparelser. Det er derfor kommunens vurdering, at der ikke skal foretages yderligere tiltag for at begrænse elforbruget men, at der løbende skal være fokus på at minimere forbruget og, at det samlede energiforbrug mindst én gang årligt skal registreres og føres i journal.

Samlet er det Svendborg Kommunes vurdering, at de tiltag ansøger vil udføre i forhold til vand- og energiforbruget lever op til det fastsatte BAT-niveau.

Fastsættelse af vilkår

- Det årlige energi- og vandforbrug skal dokumenteres. Oplysningerne skal opbevares i mindst 5 år, og skal kunne vises ved tilsyn.

Opbevaring og håndtering af olie, kemikalier og medicin.

Olie

Ansøgers oplysninger

I værkstedet opbevares en olietank på 5900l, som indeholder diesel til ejendommens maskiner. Der er ikke afriverkobling på tanken, og tankpistolen kan fastlåses under tankning, men slår fra, når tanken er fuld.

Tanken er placeret i en tankgrav med opkanter, der skønnes at være minimum 30 cm høje. Tanken er fra 1998, og har følgende fabrikationsnummer: 84254-01 og fabrikantnavn: ROUR. På grund af opkanten og placeringen i værkstedet er der ikke mulighed for påkørsel.

Når der skal tankes fra tanken vil maskinerne holde på betonbelægningen foran værkstedsbygningen. Slangen fra tanken "trækkes" derfor ud af værkstedsbygningen, men slangen kan ikke nå ud over belægningen. Det sikres, at der ikke kan løbe overfladevand til tankpladsen ved at etablere en kant på de sider, hvor terrænet skrånede.

Ved siden af og bagved rummet, hvor dieseltanken er placeret, men dog i samme værkstedsbygning opbevares smør- og gearolie, spildolie, kølevæske mv. En del af olien opbevares i 200l tønder, der er placeret på spildbakker med minimum 15cm. opkanter. Kølevæske og anden olie er placeret på riste over et større betonkar. Opkanten på betonkarret skønnes at være minimum 50 cm høj. Spildolie er placeret i spande, og brugte oliefiltre er samlet i kasser i værkstedsbygningen.

Der er støbt betongulv i værkstedet, og der er ikke afløb. Gulvet skrånede ind mod kalvestalden, og der er derfor etableret en betonkant mellem stald og værkstedsbygning, så et evt. større spild ikke vil løbe til stald, og opsamles i gyllebeholderen.

Kommunens vurdering

For at minimere risikoen for forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand er det kommunens vurdering, at de gældende retningslinjer for placering af nye tanke og

indretning af tankpladser også skal gælde for alle tanke på miljøgodkendte husdyrbrug. På den baggrund er nedenstående vilkår stillet.

Svendborg Kommune har i forbindelse med denne miljøgodkendelse besigtiget opbevaringen af olie og olieholdige produkter.

I forhold til diseltanken er det vurderet, at placeringen og indretningen af tank, tankgrav og tankplads er i overensstemmelse med kommunens retningslinier for opbevaring af tanke under forudsætning af, at der etableres en opkant, der hindrer overfladevand i at løbe til tankpladsen. Derudover er det kommunens vurdering, at tanken skal forsynes med en afriverkobling for at sikre, at der ikke kan opstå spild, hvis slangen under tankning ved et uheld rives af. For at sikre, at der er opsyn ved tankning, stilles der desuden vilkår om, at tankpistolen ikke må kunne fastlåses under tankning.

Kommunen vurderer, at opbevaring af olie og olieholdige produkter som f.eks. smørolie eller spildolie skal opbevares i opsamlingsbakker, der som minimum kan rumme indholdet af den største beholder eller i opsamlingsbakker med minimum 15cm opkanter. Det kunne ved besigtigelsen konstateres, at ikke alle 200l tromler og ikke al spildolie blev opbevaret på denne måde, og der stilles derfor vilkår om, at der senest 1 måned efter meddelelsen af denne godkendelse skal sikres korrekt opbevaring af denne type olie og olieholdige produkter.

Samtidig er det kommunens vurdering, at der til hver en tid skal findes opsugningsmateriale, der hvor olie og olieholdige produkter håndteres eller opbevares for at sikre, at ethvert spild hurtigt og nemt kan opsamles, og spredning undgås.

Endelig stilles der vilkår om, at der hvor olie håndteres og opbevares skal belægningen mindst én gang årligt tjekkes for tæthed. Kontrollen skal føres i journal.

Fastsættelse af vilkår

- Beholdere til opbevaring af olie samt tanke til olieholdige produkter skal placeres overdækket og på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag uden afløb.
- Tanke og øvrige beholdere til opbevaring af olieholdige produkter skal placeres i et opsamlingskar med minimum 15cm. opkanter eller i et opsamlingskar, der som minimum kan rumme indeholdet af den største beholder.
- Der skal være monteret en afriverkobling mellem tank og slange.
- Tankpistolen må ikke kunne fastlåses under tankning.
- Påfyldningsslangen må ikke kunne nå mere end 1m indenfor kanten af belægningen.
- Håndtering af olieholdige produkter f.eks. ved tankning af diesel, skal foregå på et plant og for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag, som samtidig er dimensioneret til tung trafik.
- Der hvor olie og lign. opbevares og håndteres skal der findes opsugningsmateriale
- Spild af olie skal straks opsamles. Al opsamlet spild inkl. opsamlingsmaterialet skal opbevares og bortskaffes, som farligt affald.

- Der må ikke kunne løbe vand til tankpladsen fra det omkringliggende terræn.
- Senest 2 måneder efter meddelelsen af denne godkendelse skal kravene til tankplads, tanke og øvrige beholdere til olie og olieholdige produkter være overholdt.
- Der hvor olie og lign. opbevares og håndteres skal belægningen mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed. Eventuelle utætheder skal straks repareres.
- Kontrol og eventuelle reparationer skal føres i journal. Journalen skal som minimum indeholde oplysninger for de seneste 5 år, og skal desuden kunne fremvises ved tilsyn.

Kemikalier

Ansøgers oplysninger

Kemikalier opbevares i værkstedet i et aflåst kemikalieskab jf. bilag 2.

Der er støbt gulv i værkstedet, og der er ikke mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand,

Kommunens vurdering

Opbevaring af bekæmpelsesmidler, rester herfra samt tom emballage følger reglerne i bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler og ændringer til denne bekendtgørelse (Bek. nr. 533 af 18. juni 2003 om bekæmpelsesmidler).

Foruden de generelle regler vurderer kommunen, at det skal sikres, at kemikalier opbevares på en tæt belægning, og belægningen mindst én gang årligt skal kontrolleres for tæthed.

Fastsættelse af vilkår

- Kemikalier, rester og tom emballage skal opbevares på et for kemikalierne tæt underlag uden mulighed for spild til afløb, jord, overfladevand og grundvand.
- Belægningen i kemikalierummet skal mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed.
- Kontrol og eventuelle reparationer skal føres i journal. Journalen skal indeholde oplysninger for de seneste 5 år, og skal desuden kunne fremvises ved tilsyn.

Medicin

Ansøgers oplysninger

Medicin anvendes i separationsstalden. Selve opbevaringen sker i køleskabet i kontoret. Der er afløb til gyllebeholderen fra separationsstalden, så evt. spild vil løbe til gyllebeholder. Medicinen bruges op, så der ingen rester er. Tom emballage opbevares i kontoret/servicebygningen indtil afhentningen af modtagestation Fyn.

Kommunens vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår vedr. opbevaring og håndtering af medicin.

Gødningsproduktion, opbevaring og håndtering

Ansøgers oplysninger

I nedenstående tabel gives en oversigt over gødningsproduktionen ved ansøgt drift og opbevaring.

Gødningstype	Mængde	DE	Opbevaring
Dybstrøelse	1540 t	90	Ensilageplads
Gylle	18200t	1098	Gyllebeholder

Beregningen er foretaget med udgangspunkt i den ansøgte produktion og vha. af DLBR mark.

I nedenstående tabel gives en oversigt over opbevaringsanlæggene til gødningen. Nummer på gyllebeholdere henviser til de gyllebeholdere, der fremgår af bilag 2.

	Opført	Størrelse m ³	Sidste kontrol	Bemærkning
Eks. gylletank (nr.3)	1989	1100	2000	Gylle
Eks. gylletank(nr. 5)	1994	3000	2005	Kun overfladevand
Eks. gylletank (nr. 6) overdækket	2007	3000	-	Gylle
Gyllebeholder på Ørbækvej 197		3000	Lejet	Gylle
Gyllebeholder på Ørbækvej 197	2011	3000	Lejet	Gylle
Gyllebeholder på Ørbækvej 203		1000	Lejet	Gylle
Gyllebeholder på Bøgebjergvej 22	2001	2000	2009	Gylle
Eks. fortank		20		Gylle
Kanaler i nye eks. Stalde		115		Gylle
Kanaler i nye stalde		115		Gylle
I alt		16350		Gylle
I alt til gylle		13350		Gylle

Den eksisterende gyllebeholder på 800 m³ fra 1984 (nr. 4) skal ikke længere anvendes og vil blive fjernet.

Opbevaring af gylle

Ifølge gældende regler om kapacitet om gødningsopbevaringsanlæg vil tilstrækkelig opbevaringskapacitet normalt svare til ca. 9. måneder. Ansøger har redegjort for, at 9 måneders opbevaringskapacitet vil svare til ca. 13650m³. Der er på Skovdongvej 19 en opbevaringskapacitet til gylle på i alt 4350m³, svarende til ca. 3 måneder eller ca. 23 % af den producerede gylle.

For at opnå tilstrækkelig opbevaringskapacitet er der lejet gyllebeholdere på Ørbækvej 197 og 203 samt Bøgebjergvej 22 . Tilsammen giver det en opbevaringskapacitet på i alt ca. 13350m³ svarende til 8,8 måneder eller ca. 73% af den producerede gylle.

Det vil sige, at der mangler opbevaringskapacitet til ca. 300m³ for at opnå 9 måneders opbevaringskapacitet.

Ansøger har oplyst, at i sædskiftet indgår raps og frøgræs, og der er ifølge gældende regler mulighed for at udbringe gylle på disse arealer i en længere periode i efteråret. Alternativt vil der blive lejet endnu en gyllebeholder, hvis behovet for større opbevaringskapacitet opstår.

Gylle fra den eksisterende og nye kostald pumpes hver 3. dag fra de faste drænedede gulve til gyllebeholderen sydøst for staldene (nr. 6 jf. bilag 2). Fra kalve-/ungdyrstalden pumpes

gyllen fra fortanken til gyllebeholderen to gange om ugen i nudrift (Beholder nr. 3 jf. bilag 2).

Overfladevand fra plansiloer pumpes til gyllebeholderen, der er placeret mellem plansiloer og foderladen (nr. 5 jf. bilag 2).

Alle beholdere har dykket indløb, og der er i de beholdere, hvor der tilføres husdyrgødning, et naturligt flydelag. Der føres logbog over flydelaget efter gældende regler.

Gyllebeholdernes tilstand kontrolleres løbende via 10-års beholderkontrol.

Tømning af gyllebeholder

Når gylle pumpes fra gyllebeholderen enten til udbringning eller til flytning til anden beholder foregår dette vha. gyllevogne/lastbiler med påmonterede sugepumper, der er sikret mod tilbageløb. Oppumpning af gylle sker under tilsyn. Der er én fastmonteret pumpe på gyllebeholder nr. 4. Pumpen anvendes ikke, og det er ved kommunens besigtigelse af ejendommen oplyst, at pumpen vil blive fjernet.

Gyllen omrøres kun lige før udbringning/tømning, for at hindre øget ammoniakfordampning og eventuelle lugtgener ved de omkringliggende naboer.

Udbringning

Udbringningen af gylle foretages af en maskinstation i både nu-drift og ansøgt drift. Gyllen køres ud primært med slæbeslanger, mens al gylle til majs nedfældes.

Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Der udtages løbende jordprøver, så der kan tages hensyn til jorden aktuelle næringsstofmæssige tilstand. Det er ansøgers vurdering, at der ikke er stærkt hældende arealer, og der holdes som minimum 2m bræmmer til vandløbene.

Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker opfylder kravet om anvendelse af BAT.

Dybstrøelse

Der dannes ca. 1.540 ton dybstrøelse på ejendommen om året. Dybstrøelsen muges ud fra kalvehytterne ca. hver anden måned og fra dybstrøelsestalden ca. 1-2 gange om året. Minimum 95 % af dybstrøelsen køres direkte ud uden opbevaring, svarende til ca. 1460 ton. Den resterende dybstrøelse (77 ton) opbevares på ensilagepladsen, hvor dybstrøelsen overdækkes.

Kommunens vurdering

Opbevaring af gylle

Ifølge gældende regler om kapacitet af gødningsopbevaringsanlæg er der krav om min. 6 måneders opbevaringskapacitet, og det angives, at tilstrækkelig opbevaringskapacitet normalt vil svare til ca. 9 måneders kapacitet.

Ansøger har redegjort for i alt 8,8 måneders kapacitet, og kravet om minimumskapacitet er overholdt. Svendborg Kommune accepterer, at der anvendes en tilstrækkelig opbevaringskapacitet på 8,8 måneder. Det sker, fordi der er mulighed for at udbringe en del af husdyrgødningen i en lidt længere periode på arealer med vinterraps, og frøgræs, hvor der er truffet aftale med et frøavlsfirma om levering af frø i den kommende sæson. Alternativt vil der blive lejet en gyllebeholder til opbevaring af de resterende 300m³.

Svendborg Kommune gør dog opmærksom på, at ifølge gældende regler, skal der – hvis der indgås aftaler om opbevaring af gylle på anden ejendom – foreligge skriftlige lejeaftaler med en varighed af mindst 5 år.

Det er ved besigtigelse oplyst, at fortanksniveauet er højere end kanalerne i de staldanlæg, der har forbindelse til fortanken. Det er kommunens vurdering, at det betyder, at risikoen for overløb fra fortank er minimalt – og et evt. udslip af gylle, vil løbe tilbage i staldanlægget.

Svendborg Kommune vurderer, at der i forhold til bedste anvendelige teknik for opbevaring af gylle kan tages udgangspunkt i EU's BREF-dokument for intensiv fjerkræ- og svineproduktion. Kravene er her:

- En fast tank, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Bunden af siderne i tanken skal være tætte og korrosionsbeskyttede
- Tanken tømmes jævnlige for inspektion og vedligeholdelse
- Overdækning med fast låg, teltdug eller flydelag
- Kun omrøring før tømning/udbringning af gylle

Ovenstående er i størstedelen omfattet af dansk lovgivning. Sammenholdt med ansøgers oplysninger om opbevaringen af gylle er det Svendborg Kommunes vurdering, at kravet til BAT er opfyldt.

Tømning af gyllebeholder

Generelt vurderes det, at risikoen for spild reduceres, såfremt al håndtering af gylle foregår under opsyn, og der stilles vilkår herom.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at risikoen for spild øges såfremt, der ikke anvendes en sugepumpe med tilbageløb, når gyllebeholderne tømmes. I de tilfælde skal tømningen af gyllebeholderne foregå på et befæstet areal med afløb til gyllebeholder. Da der ved tømning af gyllebeholderne anvendes sugepumpe med tilbageløb vurderer kommunen, at der ikke er væsentlig risiko for spild. Der stilles vilkår om, at tømning af gyllebeholdere skal foregå med sugepumpe med tilbageløb.

Hvis den fastmonterede pumpe på gyllebeholder nr. 4 ikke umiddelbart fjernes, gør kommunen opmærksom på gældende regler om, at pumperøret skal være svinget ind over beholderen og være fastlåst i denne position eller være forsynet med en afspærringsventil til pumperøret eller lignende foranstaltning. Sidstnævnte forudsætter, at beholderen indeholder gylle/overfladevand.

Udbringning af gylle.

Miljøstyrelsen har i vejledningen til husdyrloven redegjort for, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken. Der er derfor ikke efter Miljøstyrelsens opfattelse grundlag for at fastlægge vilkår begrundet i BAT i relation til udbringning af husdyrgødning.

Der er under afsnittet om påvirkning af naturområder ved udbringning af husdyrgødning fastsat krav om nedfældning på 1 udbringningsareal. Svendborg Kommune vurderer, at der ikke skal stilles yderligere vilkår.

Dybstrøelse

Ansøger har oplyst, at 95% af dybstrøelsen køres direkte ud og pløjes ned. Dette tiltag indgår desuden i ansøgningssystemets beregninger, og ammoniakemission fra lageret er

reduceret svarende til den andel, der udbringes direkte. Da tiltaget indgår som en forudsætning for at nedbringe ammoniakemissionen fra anlægget, stilles der vilkår om, at 95% af dybstrøelsen skal køres direkte ud og pløjjes ned.

Opbevaringen af den resterende dybstrøelse skal ske i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til opbevaring af fast gødning.

Dybstrøelsen opbevares på silopladsen til ensilage. Samme bekendtgørelses krav til ensilagepladser er identisk med kravene til møddingspladser, og det er defor Svendborg Kommunes vurdering, at dybstrøelse fra staldanlæggene kan opbevares på silopladsen i overensstemmelse med lovgivningens krav.

Fastsættelse af vilkår

- Al håndtering af gylle skal foregå under opsyn.
- Tømning af gyllebeholder skal foregå med sugepumpe med tilbageløb.
- 95% af al dybstrøelse skal udbringes direkte og pløjjes ned.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøgers oplysninger

Der kan teoretisk set gå læk på gyllebeholderne. For at undgå dette bruges der kun godkendte beholdere og ansøger får foretaget den lovpligtige 10 års beholderkontrol. Derudover kan der ske udslip ved overpumpning. For at undgå dette er der ingen pumper i beholderne, når de ikke er i brug, og maskinstationen bruger en suger ved afhentning af gylle. Endelig kan der forekomme spild af kemikalier. For at undgå en påvirkning af miljøet ved et sådan uheld sker håndteringen af kemikalierne på et fast underlag, der er svært gennemtrængelig for kemikalierne. Der er kun mulighed for afløb til gyllebeholderne.

Der er udarbejdet en beredskabsplan for bedriften, som indeholder:

- procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheldet og begrænse udbredelsen.
- oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over driften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at beredskabsplanen sikrer, at der kan iværksættes tiltag for at minimere risikoen for eventuelle driftsforstyrrelser eller uheld, og at tiltagene kan bekæmpe de gene- og forureningsmæssige konsekvenser. Beredskabsplanen er derfor godkendt af kommunen og vedlagt som bilag 9.

Kommunen anbefaler, at nærved-uheld noteres, og at der udarbejdes procedurer, som evt. tilføjes beredskabsplanen, med henblik på at forebygge en lignende situation. Driftspersonalet bør altid orienteres om nærved-uheld og de eventuelle forebyggende procedurer.

Fastsættelse af vilkår

- Beredskabsplanen og dennes placering skal være kendt af husdyrbrugets ansatte og placeringen af beredskabsplanen skal være let tilgængelig.
- Beredskabsplanen skal revideres én gang årligt og skal på tilsynsmyndighedens forlangende kunne fremvises med angivelse af seneste tidspunkt for revision.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Ammoniak

Ansøger skal i forbindelse med udvidelsen af husdyrproduktionen sikre overholdelse af husdyrlovens ammoniakreduktionskrav og en fastlagt emissionsgrænseværdi baseret på anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

I det efterfølgende fastlægges først en emissionsgrænseværdi ud fra Miljøstyrelsens tilgængelige teknologibeskrivelser, og herefter foretages en vurdering af, hvordan ansøger sikrer denne grænseværdi overholdt. Endelig vurderes det om husdyrlovens generelle ammoniakreduktionskrav er overholdt.

Bedste anvendelige teknik (BAT)

Med baggrund i ansøgers oplysninger samt tilgængelige teknologibeskrivelser med tilhørende bilag fra miljøstyrelsen, vurderer kommunen, at der skal fastlægges følgende emissionsgrænseværdi for den samlede husdyrproduktion:

Dyretype/ Jersey	Gulvtype	Emission (05/06-norm) Kg N/årsko eller opdræt	Antal dyr	Antal DE (dyreenheder gældende før 1. august 2010)	Samlet ammoniak- emission Kg N/år
Årskøer	Sengestald med fast drænet gulv med 2% hældning og skraber hver 2. time.	6,6	220	250	1452
Årskøer	Sengestald med fast drænet gulv med 2% hældning og skraber hver 2. time.	6,07 ¹	440	500	2667
Årskøer	Sengestald med fast drænet gulv med 2% hældning og skraber hver 2. time.	5,53	151	172	835
Årskøer	Dybstrøelse med lang ædeplads	7,75 ²	118	118	914
Opdræt (23-24mdr.)	Dybstrøelse med lang ædeplads	2,68 ³	42	14,8	112,6
Opdræt (0-6 mdr.) ⁴	Dybstrøelse	2,15 ⁴	42	6,2	90
Samlet					6071

1: $(6,6 - ((6,6 - 5,53) / (750 - 250)) * (500 - 250))$ jf. Tabel 2b i Vejledende emissionsgrænseværdier... malkekvæg 2011
 2: $((0,6 * 8,51) + (0,4 * 6,6))$ svarende til 60% dybstrøelse og 40% gylle. Gyllesystem: Fast drænet gulv jf. tabel 4 i vejrl. om vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT. MST 2011
 3: $((0,6 * 2,37) + (0,4 * 1,72)) * (((23 + 24) * 0,0433) + 1,14) / 2,5$. Svarende til 60% dybstrøelse og 40% gylle. Gyllesystem: Fast drænet gulv jf. tabel 5 i vejrl. Om vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT. MST 2011. Emissionsværdi efterfølgende korrigeret for alder.
 4: Tabel 1, bilag 1 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. husdyrbrug Bekg. nr. 294 af 18. april 2009. Ingen alderskorrektion mulig.

Ved fastlæggelse af emissionsniveauet for den nye og den eksisterende kostald (nr. 19 og 20) er anvendt emissionsværdier svarende til nyanlæg og for ansøgninger indgået før 10. april 2011 jf. Miljøministeriets vejledende emissionsgrænseværdier....malkekvæg på gyllebaserede systemer maj 2011. På ansøgningstidspunktet lever den eksisterende kostald op til emissionsgrænseværdien for nyanlæg, og derfor er disse tal anvendt i fastlæggelsen af BAT-emissionsniveauet.

Grænseværdien for malkekvæg og opdræt i dybstrølesstalden er fastlagt ud fra Miljøministeriets supplement til vejledningen fra maj 2011 jf. Miljøministeriets emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af svin og malkekvæg udenfor gyllesystemer februar 2012. Der er taget udgangspunkt i, at der er tale om et eksisterende staldsystem med dybstrøelse i lejearealet og gylleproduktion ved ædeplads med fast gulv. Det betyder, at der for gylleproduktionen er anvendt emissionstal for staldsystemet: Drænet gulv jf. tabel 4 og 5 i miljøstyrelsens vejledning om vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT (Miljøstyrelsen 2011).

Med baggrund i Miljøstyrelsens høringsnotat fra juli 2010 (- ændringer i vejledende emissionsgrænseværdier for husdyrbrug med konventionelle malkekøer og opdræt...) indgår foderoptimering – AAT og PBV-tildeling til malkekvæg – ikke i fastlæggelsen af BAT-emissionskravet, idet denne teknologi ikke er alment tilgængelig i branchen.

Beregninger i det elektroniske ansøgningssystem viser, at der med de ansøgte staldsystemer vil der være en total ammoniakemission på 5099 kg N/år, og en meremission på 1137 kg N/år. Der er i beregningerne taget udgangspunkt i worst case, idet effekten af foderkorrektion ikke er inddraget i beregningerne. Samlet kan det konkluderes, at den fastlagte BAT-emissionsgrænseværdi er overholdt.

Det er derfor Svendborg Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt lever op til husdyrlovens krav om anvendelse af bedst tilgængelige teknologi.

Ammoniakreduktionskrav

Da ansøgningen er indgået til kommunen i 2009 er ammoniakreduktionskravet 25 %. Ifølge beregninger i ansøgningssystemet er ammoniakreduktionskravet opfyldt. Det fremgår desuden, at der opnås en ammoniakreduktion som følge af de valgte staldsystemer og ved at udbringe 95% af dybstrøelsen direkte. Der er i tidligere afsnit fastsat vilkår til staldsystem om udbringning af husdyrgødning.

Påvirkning af § 7-naturområde, internationale naturbeskyttelsesområder og øvrige naturområder

I dette afsnit har Svendborg Kommune vurderet en eventuel ammoniakbelastning på nærliggende naturområder. De omkringliggende naturområder fremgår af bilag 3.

§ 7-naturområder

Husdyrloven fastsætter rammer for belastningen med ammoniak af særlige naturområder jf. lovens § 7.

Ifølge Miljøportalens registreringer er nærmeste §7-naturområde et C-målsat beskyttet overdrev, der ligger ca. 3,5km sydvest for staldanlægget. Størstedelen af overdrevet er imidlertid udtaget af naturbeskyttelsen og der resterer kun et område på ca. 0,23ha. Det er derfor Svendborg Kommunes vurdering, at dette naturområde ikke længere er omfattet af husdyrlovens §7.

Nærmeste §7-naturområde ligger derfor ca. 4,9km sydøst for staldanlægget. Der er tale om et B-målsat overdrev med en tålegrænse, der ligger i intervallet fra 10-15 kg N/ha/år. Der er tale om et gammelt gødsket kratpræget overdrev indeholdende bla. arterne Dansk ingefær og Dværgperikon.

Baggrundsbelastningen for naturområdet er beregnet som et gennemsnit af data for en tre-årig periode (2007-2009) og er således ca. 12,6 kg N/ha/år. Anvendes den laveste tålegrænse vil denne være overskredet alene med baggrundsbelastningen.

I ansøgningssystemet er der til naturområde 3, der ligger øst for og ca. 1000m fra staldanlægget beregnet en merdeposition på 0kg N/ha/år og en totaldeposition på 0,87kg N/ha/år. Sammenholdt med, at afstanden til §7-området er væsentlig længere end 1000m

er det Svendborg Kommunes vurdering, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af naturområdet, og der stilles derfor ikke særlige vilkår.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Ifølge husdyrgodkendelseslovens § 23 skal kommunen ved vurderingen af ansøgninger om godkendelse af husdyrbrug bla. varetage beskyttelsen af natur herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredede, udpeget som internationale beskyttelsesområder (NATURA 2000 – områder) eller udpeget som særligt sårbare overfor næringsstofpåvirkning.

Nærmeste internationale beskyttelsesområde er habitatområde nr. 102 "Søer ved Tårup og klintholm". Habitatområdet ligger nordøst for og ca. 12,7 km fra anlægget.

Da afstanden til anlægget til det internationale beskyttelsesområde er stor, og det ved beregninger er vist, at der ikke er en merbelastning i afstanden 1000 m fra anlægget, er det Svendborg Kommunes vurdering, at den ansøgte produktion hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil give anledning til en væsentlig påvirkning af området.

Øvrige naturområder

Der ligger flere højt målsatte naturområder indenfor 1000m fra anlægget – og ét naturområde ligger indenfor 300m fra anlægget.

Ammoniakdepositionen til disse områder er beregnet i ansøgningssystemet. Beregningssystemet har dog - på tidspunktet for meddelelsen af godkendelsen - ikke kunnet beregne ammoniakdepositionen til naturområder, der ligger indenfor 300m fra anlægget. Derfor er der anvendt tidligere beregninger, der er fortaget i det gamle ansøgningssystem. Der er anvendt version 5.12a og beregningsgrundlag for 1. januar 2009. Svendborg Kommune har vurderet, at der i forhold til ammoniak-beregningerne er rimelig overensstemmelse med det nye – og gamle beregningssystem – idet begge beregningssystemer kan beregne en samlet ammoniakemission på ca. 5099 kg N/år.

I beregningerne for ammoniakdepositionen til de enkelte naturområder indgår der et fodertiltag svarende til, at der maksimalt tildeles 165 g råprotein/FE til malkekvæget.

I det efterfølgende beskrives de nærmeste §3-naturområder og der foretages en vurdering af den påvirkning det ansøgte projekt medfører.

Naturområde 1

Lundemose er en §3-beskyttet B-målsat mose, der ligger ca. 400m nordøst for staldanlægget. I moseområdet ligger der flere §-3 beskyttede søer. Mosen karakteriseres, som et overgangsrigkær, hvor der bla. er registreret Tykakset Star, Vandpeberrod, Kærmangeløv og Hyldebladet Baldrian. Områdets tålegrænse ligger i intervallet fra 20-25 kgN/ha/år. Baggrundsbelastningen – bestemt over en 3-årig periode fra 2007-2009 – er ca. 15,5 kg N/ha/år.

Med baggrund i naturområdets høje naturkvalitet, er det Svendborg Kommunes vurdering, at for at sikre tilstrækkelig beskyttelse af naturområdet skal husdyrlovens krav til §7-områder overholdes. Ifølge ansøgningssystemets beregninger er den højeste merdeposition til naturområdet 0,13 kg N/ha/år – husdyrgodkendelseslovens krav er 0,3-0,7kg N/ha/år afhængig af, hvor mange øvrige husdyrbrug over 75DE, der ligger indenfor en radius af 1000m fra naturområdet. Det vil sige kravet om maksimal merbelastning af naturområdet er overholdt.

Totalbelastningen af området er 1,53 kgN/ha/år. Da baggrundsbelastningen sammenlagt med totalbelastningen er mindre end naturområdets laveste tålegrænse er det Svendborg

kommunes vurdering, at den ansøgte produktion ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af dette område.

Naturområde 2

Dette naturområde er en §3-beskyttet B-målsat eng, der ligger ca. 440m nordøst for anlægget. Engområdet ligger samtidig nord for og støder op til Lundemose (-naturområde 1). Områdets tålegrænse ligger i intervallet fra 15-20 kgN/ha/år, og der er tale om et rigkær med bla. 9 stararter, Langbladet Ranunkel, Marktusindgylden og Kærfladestjerne. Med baggrund i disse arter er det Svendborg Kommunes vurdering, at den laveste tålegrænse bør anvendes for området. Baggrundsbelastningen – bestemt over en 3-årig periode fra 2007-2009 – er ca. 15,0 kgN/ha/år. Det vil sige, baggrundsbelastningen er på niveau med områdets laveste tålegrænse.

Ansøgningssystemets beregninger viser, at der ikke er nogen merbelastning af området. Totalbelastningen af området er beregnet til 0,87kg N/ha/år, og sammenlagt med baggrundsbelastningen er der en samlet belastning på i alt 15,9kg N/ha/år. Det vil sige, den samlede baggrundsbelastning + totalbelastning vil være større end naturområdets laveste tålegrænse. Da der imidlertid ikke tilføres mere ammoniak end ved nudrift, er det Svendborg Kommunes vurdering, at det konkrete ansøgte projekt ikke vil medføre en ændring af naturområdets tilstand, og der stilles derfor ikke særlige krav til ammoniakpåvirkningen af dette naturområde.

Naturområde 3

Øst for og ca. 970m fra staldanlægget ligger i Holmdrup Stævning en §3-beskyttet B-målsat eng med en sø placeret centralt i engområdet. En B-målsat mose ligger øst for og i sammenhæng med engområdet.

Engområdets tålegrænse ligger i intervallet fra 15-20 kg N/ha/år. Naturområdet karakteriseres ved et rigkær med bla. Majgøgeurt, 8 stararter og Langbladet Ranunkel. Der er et mindre fattigkærsparti fra den tilstødende mose med bla. Smalbladet Kæruld på en tange ud i søen. Fattigkær er næringsstoffølsomme. Med baggrund i naturområdets beskrivelse er det Svendborg Kommunes vurdering, at den laveste tålegrænse skal anvendes. Baggrundsbelastningen – bestemt over en 3-årig periode fra 2007-2009 – er ca. 13,8 kgN/ha/år.

Ansøgningssystemets beregninger viser, at der ingen merbelastning er til området. Totalbelastningen af området er beregnet til 0,44kg N/ha/år, og sammenlagt med baggrundsbelastningen er der en samlet belastning på i alt 14,3kg N/ha/år. Det vil sige totalbelastningen er mindre end områdets laveste tålegrænse. Da der samtidig ikke tilføres mere ammoniak end ved nudrift, er det Svendborg Kommunes vurdering, at det konkrete ansøgte projekt der ikke vil medføre en ændring af naturområdets tilstand, og der stilles derfor ikke særlige krav til ammoniakpåvirkningen af dette naturområde.

Naturområde 4

Dette naturområde ligger ca. 870m øst for anlægget og syd for naturområde 3. Der er tale om en B-målsat mose ved Klingstrup Skov. Moseområdet indeholder en større §3-beskyttet sø.

Mosens tålegrænse ligger i intervallet fra 15-20kgN/ha/år. Området karakteriseres som et rigkær med bla. Majgøgeurt, 6 stararter, Kær-trehage, Sump- og Kær-fladstjerne. Med udgangspunkt i disse arter er det Svendborg Kommunes vurdering, at den laveste tålegrænse bør anvendes i den videre vurdering af påvirkningen af naturområdet. Baggrundsbelastningen – bestemt over en 3-årig periode fra 2007-2009 – er ca. 15,5kg N/ha/år. Det vil sige tålegrænsen er overskredet alene med baggrundsbelastningen.

Svendborg Kommune vurderer, at for at sikre tilstrækkelig beskyttelse af det højt målsatte naturområde skal husdyrlovens krav til §7-områder overholdes. Ifølge

ansøgningssystemets beregninger er den højeste merdeposition til naturområdet 0,1 kg N/ha/år – husdyrgodkendelseslovens krav er 0,3-0,7kg N/ha/år afhængig af, hvor mange øvrige husdyrbrug over 75DE, der ligger indenfor en radius af 1000m fra naturområdet. Det vil sige kravet om maksimal merbelastning af naturområdet er overholdt.

Totalbelastningen af området er beregnet til 0,6kg N/ha/år, og sammenlagt med baggrundsbelastningen er der en samlet belastning på i alt 16,1 kg N/ha/år. Det vil sige totalbelastningen er større end områdets laveste tålegrænse.

Husdyrgodkendelseslovens krav om maksimal merbelastning er overholdt. Samtidig er det Svendborg Kommunes vurdering, at der er tale om så lille en merbelastning (- under 1 kg N/ha/år), at vil det ikke med det ansøgte projekt være muligt at registrere en tilstandsændring i naturområdet. Der stilles derfor ikke særlige vilkår til ammoniakpåvirkningen af dette naturområde.

Naturområde 5

Øst for og ca. 1,5 km fra anlægget ligger nærmeste A-målsatte naturområde (mose). Områdets tålegrænse er fastlagt i intervallet fra 15-20 kgN/ha/år. Naturområdet er et rigkær med bla. 6 star-arter. Svendborg Kommune har vurderet, at den laveste tålegrænse bør anvendes. Baggrundsbelastningen er beregnet til 13,5 kgN/ha/år.

Naturområde 5 ligger i samme retning og nærmest naturområde 3. Beregningerne viser, at der ikke vil være en merbelastning til naturområde 3, og totalbelastningen er beregnet til 0,3kgN/ha/år. Med baggrund i dette samt afstanden mellem anlægget og naturområde 5 er det Svendborg Kommunes vurdering, at den ansøgte produktion ikke vil påvirke naturområdet væsentligt.

Naturområde 9.

Naturområdet ligger ca. 210m sydvest for staldanlægget. Områdets tålegrænse er fastlagt i intervallet fra 15-20 kgN/ha/år.

Svendborg Kommune har i november 2010 foretaget en besigtigelse af området, der viste følgende arter: Topstar, Dyndpadderok, Engkarse, Kærserre, Kærtidse, Agenlik og Glansbladet siv. Majgøgeurt er tidligere registreret i området, men blev ikke genfundet, hvilket dog sandsynligvis kunne tillægges tidspunktet for besigtigelsen. Moseområdet er præget af kildeaktivitet og er sumpet flere steder. En stor del af området er tilgroet i de næringskrævende stauder lodden dueurt og stor nælde, og området er ikke afgræsset eller vedligeholdt de senere år. Samlet vurderes det, at området stadig har et stort og artsrigt naturindhold, og at det fortsat vil være højt målsat. På grund af kildeaktiviteten er området et oplagt voksested for orkideer (Maj-gøgeurt). Med baggrund i ovenstående er det Svendborg kommunes vurdering, at den laveste tålegrænse bør anvendes i området. Baggrundsbelastningen – bestemt over en 3-årig periode fra 2007-2009 – er ca. 15,7Kg N/ha/år. Det vil sige tålegrænsen er overskredet alene med baggrundsbelastningen.

Med udgangspunkt i naturområdets tilstand og kommunes vurdering af, at den høje målsætning for naturområdet skal fastholdes vurderes det, at der skal stilles skærpede krav efter husdyrlovens bilag 4. Da naturområdet ligger indenfor 300m fra anlægget fastsættes der krav om, at der ikke må være en merbelastning af området.

Ansøgningssystemets beregninger viser, at den ansøgte husdyrproduktion efter anvendelse af maksimalt 165 g råprotein/FE medfører en merbelastning på 1,1 kgN/ha/år. Totalbelastningen af området er beregnet til 2,3kg N/ha/år, og sammenlagt med baggrundsbelastningen er der en samlet belastning på i alt 18 kg N/ha/år, beregning er vedlagt som bilag 3a.

Det fastsatte krav om ingen merbelastning af naturområdet, kan ikke overholdes. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der er tale om så stor en merbelastning af

naturområdet, at det må forventes, at den ansøgte produktion vil medføre en tilstandsændring af naturområdet.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at ammoniakemissionen først og fremmest skal begrænses ved kilden. Der er fastlagt et niveau for BAT ud fra, hvad der er teknologisk og økonomisk opnåeligt for at begrænse ammoniakemissionen fra det samlede staldanlæg. Det er derfor på tidspunktet for meddelelsen af godkendelsen ikke muligt at nedbringe ammoniakemissionen yderligere.

Ansøger har efterfølgende redegjort for, at der ved pleje af naturarealet med ammekvæg kan fjernes netto 4-9kg N/dyr årligt. Det er oplyst, at resultaterne på 4 kg N/dyr årligt er fremkommet ved en daglig tilvækst på 600g på naturarealer ved sommerafgræsning. Ansøgers redegørelse er vedlagt som bilag 3b.

Det er oplyst, at foderbehovet for en drægtig/diegivende ammeko er ca. 1760 FE/år. Ansøger har vurderet, at moseområdet vil give et udbytte på mellem 1800-2800 FE/ha årligt. Moseområdet udgør ca. 0,8 ha, og Svendborg Kommune vurderer derfor området vil kunne give et udbytte på ca. 1400-2240 FE/årligt. Det betyder, at moseområdet vil kunne bære ca. 1,3 ammekøer uden tilskuds fodring, og at disse dyr ved sommerafgræsning netto vil kunne fjerne ca. 5 kg N årligt.

Svendborg Kommune kan konkludere, at afgræsning med én ammeko på moseområdet sandsynligvis vil kunne fjerne den øgede kvælstofbelastning, som den ansøgte produktion vil påføre moseområdet. Hvis der sættes mere end én ammeko på arealet, vil der kunne fjernes en større mængde kvælstof. Svendborg Kommune vurderer dog, at der kan være tvivl om, hvorvidt arealet kan bære eksempelvis 2 ammekøer uden tilskuds fodring. Det er dog muligt, at inddrage et tilstødende engområde på 0,4ha. Hvis det antages, at engområdet kan give et lige så højt udbytte som moseområdet, vurderes det, at de to naturområder til sammen kan bære ca. 2 ammekøer uden tilskuds fodring. To ammekøer vil uden tilskuds fodring kunne fjerne ca. 8kg N/år fra naturområderne.

Svendborg Kommune vurderer, at afgræsning vil have en positiv effekt på udviklingen af naturområdes tilstand, og at afgræsningen sandsynligvis vil kunne fjerne en mængde kvælstof, der er større end det, det ansøgte projekt tilfører. Derfor accepterer kommunen, at afgræsning anvendes som tiltag til at begrænse ammoniakpåvirkningen fra det ansøgte projekt.

Ansøger har oplyst, at der er indgået en 20-årig brugsrets aftale med ejeren af mose/engarealet aftalen er vedlagt som bilag 3c. Aftalen udløber d. 31. december 2031.

På baggrund af ovenstående stilles der vilkår om, at der på moseområdet som minimum skal være sommerafgræsning med mindst én ammeko. Ved sommerafgræsning forstås hele vækstsæsonen på moseområdet. Hvis der anvendes tilskuds fodring, skal det dokumenteres, at der netto fraføres 1,1kg N ha/år. Der skal for hvert år foreligge dokumentation for afgræsningsperiode, antal græssende dyr samt eventuel anvendt tilskuds fodring suppleret med dokumentation for netto-fraførsel af kvælstof. Der skal senest 1 måned inden udvidelsen af dyreholdet etableres, sendes en plan for, hvordan afgræsningen ønskes gennemført.

Hvis brugsrets aftalen ophæves af en af de to parter, skal det senest 1 måned herfra dokumenteres, hvordan det sikres, at ammoniakdepositionen reduceres med 1,1 kg N/ha/år. Dokumentationen skal sendes til Svendborg Kommunes accept.

Øvrige naturområder

Indenfor 1000 m fra staldanlægget ligger der 11 andre lavere målsatte naturområder og 15-16 beskyttede søer.

For alle naturområder gælder, at tålegrænsen ligger i intervallet fra 20-30kgN/ha, og baggrundsbelastningen er ikke større end 16,2 kg N/ha. Da baggrundsbelastningen er forholdsvis lav i forhold til områdernes tålegrænser, og da der er tale om naturområder med lav målsætning er det Svendborg Kommunes vurdering, at der ikke er grundlag for at stille særlige krav til beskyttelsen af disse områder.

- Der skal på naturområde 9 (mose) som minimum være sommerafgræsning med mindst én ammeko, der skal sikre, at der årligt netto fjernes 1,1kg N/ha. Ved sommerafgræsning forstås hele vækstsæsonen for moseområdet.
- Der skal årligt føres journal for afgræsningsperiode, antal græssende dyr samt eventuel anvendt tilskuds fodring. Ved anvendelse af tilskuds fodring skal der foreligge dokumentation for, at der netto fjernes 1,1kg N/ha. Journal og dokumentation skal kunne fremvises ved tilsyn, og skal opbevares for de seneste 5 år.
- Der skal senest 1 måned før udvidelsen af dyreholdet etableres sendes en plan for gennemførelse af afgræsning. Planen skal sendes til kommunens accept.
- Ved ophævelse af brugsretsaftale for naturområde 9, skal der senest 1 måned herfra dokumenteres, hvordan det sikres, at ammoniakdepositionen reduceres med 1,1 kg N/ha. Dokumentationen skal sendes til Svendborg Kommunes accept.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

Svendborg Kommune vurderer at der kan forekomme følgende Bilag IV-arter i projektområdet: Seks arter flagermus, Hasselmus, Mark-Firben, Springfrø og Stor Vandsalamander. Desuden forekommer Marsvin i farvandet omkring Fyn.

Flagermusarterne Sydflagermus og Dværgflagermus er almindelige i området, mens Brunflagermus, Vandflagermus, Troldflagermus og Langøret Flagermus kan forekomme. Flagermusene yngler og overvintrer fortrinsvis i hule træer, og søger bl.a. føde langs skovbryn og levende hegn.

Hasselmus lever i småskove, beplantninger og levende hegn i hele området.

Markfirben kan forekomme i området, især i nærheden af skovene. Arten foretrækker sandede soleksponerede levesteder, eksempelvis markkanter, sten- og jorddiger og skovveje.

Springfrø og Stor Vandsalamander, der er til stede i hele området, yngler i småsøer og små vandhuller i hele området. Svendborg Kommune vurderer, at der er 30-35 søer og vandhuller på eller ved udspretningsarealerne. Padderne forlader vandhullerne efter yngletiden, og opholder sig og overvintrer i områdets småskove, levende hegn og sten- og jorddiger.

Ifølge naturbeskyttelseslovens kap. 5 må bilag-IV-arter ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, og yngle- og rasteområder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Områdets mange småbiotoper: sten- og jorddiger, småskove, levende hegn og små udyrkede markarealer, er meget vigtige for agerlandets dyre- og planteliv. De fungerer som ledelinier, yngle-, raste- og overvintringssted for områdets bilag IV-arter.

Svendborg Kommune vurderer dog, at da der er tale om en fortsættelse af markdriften i området, vil biotopernes funktion være uændret. Samtidig er det kommunens vurdering, at det er vanskeligt at påvise en direkte årsagssammenhæng mellem den diffuse påvirkning – svarende til ammoniakdepositionen fra flere husdyrbrug – og en egentlig ødelæggelse af yngle- og rasteområderne for de bilag-4-arter, der lever og yngler i småbiotoperne.

Bilag IV-pattedyr som f.eks. dværgflagermus, sydflagermus og marsvin bliver ikke påvirket direkte af projektet, men snarere af landbrugets arealanvendelse generelt. Udvaskningen af næringssalte, herunder bidraget fra landbruget, er med til at forringe havmiljøets tilstand og derved påvirke marsvinet. I denne sammenhæng har bidraget fra indeværende projekt dog ikke i sig selv en væsentlig betydning for disse arters bevaringsstatus.

Samlet vurderer Svendborg kommune, at den ansøgte produktion ikke vil påvirke bilag-4-arternes yngle- og rasteområder væsentligt.

Lugt

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er lugtmission fra stalde. Der vil også kunne forekomme lugt fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning. Der foreligger dog kun data og modeller, der kan beregne lugtbelastningen fra stalde til omgivelserne. Det betyder, at lugtgener fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning primært reguleres ved generelle regler om bla. flydelag/overdækning af gyllebeholder, samt tidspunkter for, hvornår husdyrgødning må udbringes jf. bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold over 3 DE, husdyrgødning, ensilage mv. (Bek. nr. 1695 af 19. december 2006).

Lugtbelastningen fra stalde angives ved en række beregnede geneafstande og tilhørende genekriterier. Afstanden til naboer skal være længere end de beregnede geneafstande for, at genekriterierne kan overholdes.

Beregningen af geneafstandene foretages både med NY model (tager udgangspunkt i ny lugtvejledning og OML- Operationelle Multi Luftforureningsmodel) og FMK-modellen (Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK 2. udgave maj 2002). Den model, der beregner den længste geneafstand anvendes. Der er for hver beregningsmodel fastsat tilhørende genekriterier.

Resultater

Den ny model beregner i denne sag den længste geneafstand i forhold til enkeltbolig, samlet bebyggelse og byzone.

Ifølge husdyrgodkendelsesloven reduceres de model-beregne geneafstande, hvis husdyrbruget er placeret nord for de omkringboende. Omvendt forøges geneafstanden, hvis der er andre husdyrbrug over 75 DE, indenfor 300m fra byzone og lign. eller samlet bebyggelse eller 100m fra enkeltliggende boliger. Desuden bortscreenes de staldafsnit, som ligger længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Den efterfølgende tabel viser de beregnede geneafstande, og husdyrlovens genekriterier.

Afstande, beregnede geneafstande efter NY model, genekriterier

Områdetype	Korteste opmålte afstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Beregnet ukorrigerede geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Genekriterie (OU_E/m^3) Ny Model
Byzone- eller sommerhusområde*	1645	-	641	-	5
Samlet bebyggelse i landzone mv. (Ørbækvej nr. 185)	615	-	450	-	7
Enkeltbolig (Ørbækvej 195)	372	-	132	-	15

* Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.

** Samlet bebyggelse i landzone mv. eller område i landzone, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Den beregnede geneafstand for byzone er korrigeret i forhold til, at husdyrbruget er placeret nord for byzoneområdet. For alle 3 områdetyper er den vægtede gennemsnitsafstand længere end 1,2 gange den beregnede ukorrigerede geneafstand. Samlet betyder det, at alle staldafsnit bortskæres, og emissionen fra disse staldafsnit indgår derfor ikke i beregningen af geneafstanden for hverken byzone, samlet bebyggelse eller enkeltbolig. Den vægtede gennemsnitsafstand er ikke angivet i beregningssystemet af samme grund. I stedet angives den korteste afstand opmålt mellem anlæg og bolig/områdetyper.

Vurdering

Afstanden til nærmeste byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er længere end 1,2 gange den beregnede ukorrigerede geneafstand. Det vil sige, husdyrlovens fastsatte genekriterier er overholdt. Der stilles derfor ikke vilkår om særlige lugtreducerende tiltag.

Hvis husdyrproduktionen mod forventning skulle give anledning til lugtgener, der er væsentlige efter Svendborg Kommunes vurdering, skal der etableres lugtreducerende tiltag, som forinden skal godkendes af Svendborg Kommune. Til vurdering af lugtbelastningen kan der stilles krav om lugtmålinger eller beregninger, dog højst én gang årligt.

Fastsættelse af vilkår

- Der skal etableres lugtreducerende tiltag, hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at produktionen giver anledning til væsentlige lugtgener for de omkringboende. Inden etablering skal tiltagene accepteres af tilsynsmyndigheden.
- Med henblik på vurderingen af lugtbelastningen kan tilsynsmyndigheden stille krav om lugtmåling el. lign., dog maksimalt 1 gang pr. år. Inden målinger og beregninger foretages skal de godkendes af tilsynsmyndigheden.

Støj

Støj fra husdyrbrug forekommer dels fra selve driften og dels fra transport til og fra ejendommen. Driftsstøjen inkluderer støj fra stationære støjkilder og fra den interne transport på ejendommen. I dette afsnit vurderes udelukkende driftsstøjen.

Ansøgers oplysninger

De primære støjkloder og driftsperioder er angivet i nedenstående tabel. Placeringen af de primære støjkloder fremgår af bilag 4.

Malkestalden er bygget i 2 etager, hvor selve malkeanlægget er placeret under jorden og derfor virker støjsvagt udefra. Kompressor og køleanlægget med pumpe er placeret i værkstedet til malkestaldsbygningen. Der er dog også udvendigt ved malkestalden placeret en mindre kølepumpe.

Indkøbt foder tippes af, og derfor er der kun støj svarende til støjen fra lastbilen.

I den eksisterende ko-stald er der luftblæsere, som er støjsvage. Det er påregnet, at der skal etableres den samme slags luftblæser i den nye stald.

Der bruges traktorer på ejendommen hele dagen og hele året.

Ansøger har vurderet, at der ikke er væsentlige støjkloder. Svendborg Kommune har dog bedt ansøger om at oplyse driftstiden af de støjkloder, som kommunen har vurderet er de primære.

Støjkilde	Driftsperiode	
	Ansøgt	
	Driftstid/døgn (t)	Periode på år
1.Foderblander	2,5 t i perioden 07.00-18.00 15 min. pr. halve time i perioden mellem 22.00-07.00	Hele året
2.Gyllepumpning Beholder nr. 3 Lastbil	2 timer og 24 min i perioden 7.00-18.00	Forår og efterår
3.Vandpumpning Beholder nr. 5 Traktor	2t i perioden fra 7.00-18.00.	Kan forekomme hele året
4.Gyllepumpning Beholder nr. 6 Traktor	2 t i perioden fra 7.00-18.00	Forår og efterår
Kølepumpe til isbank	Ca. 4.30-10.00 og 14.30-20.00	Hele året

På baggrund af de oplyste kilder, deres placering og driftstid har ansøger i samarbejde med Svendborg Kommune foretaget overslagsberegninger af støjbelastningen ved de nærmeste naboer. Beregningerne er udført i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende vejledninger for beregning og måling af støj.

Kildestyrken for foderblanderen er oplyst af Grontmij Carl Bro til 103 dB(A). På baggrund af generelle støjmålinger for en lastbil ved middelomdrejning (1000) anvendes en kildestyrke på i alt 99 dB(A). Ansøger har oplyst, at den anvendte traktor kører ved middelomdrejninger ved pumpning. Ifølge støjdatabogen er kildestyrken for traktor-tomgangskørsel 93dB(A) og ved almindelig kørsel 103 dB(A). Ansøger har vurderet, at der skal anvendes en kildestyrke på 93 dB(A). Da der imidlertid ikke er tale om tomgangskørsel er det Svendborg Kommunes vurdering, at kildestyrken på 103 dB(A) skal anvendes – og beregningerne er korrigeret i forhold til dette. Kølepumpens kildestyrke er via datablad oplyst til 48 dB(A) i 10 meters afstand. Det er overslagsmæssigt beregnet, at kildestyrken 1m fra pumpen er 68 dB(A).

I beregningerne indgår der i forhold til boliger på Ørbækvej en afskærmende effekt som følge af terrænets udformning og bygningernes placering. Der er ikke indregnet refleksion fra bygninger, idet der ikke vurderes at være en helt tydelig reflekterende flade ved kilderne, som vil give et refleksionsbidrag i målepunkterne.

I forhold til støjbelastningen ved Skovdongvej 20 anvendes kun støjen fra gyllebeholderen ved skoven. Da de øvrige kilder ligger længere væk end 500m, indregnes de ikke i den samlede støjbelastning i forhold til denne bolig.

På baggrund af de væsentligste støjkilders drift er støjbelastningen ved de 4 nærmeste naboer beregnet. Resultatet af beregningerne er vist i den efterfølgende tabel:

Beregningspunkt	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)
Ørbækvej 195	33	0 (34)*	31
Ørbækvej 197	38	4 (38)*	35
Ørbækvej 199	34	0 (33)*	30
Skovdongvej 20	33	-	-

* Ansøger har oplyst, at der normalt ikke vil ske foderblanding i aftentimerne. Tallet i parentes, viser den forventede støjbelastning, hvis der forekommer foderblanding i aftenperioden.

Det skønnes, at beregningerne er behæftet med en usikkerhed på +/- 5 dB(A).

Kommunens vurdering

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, bør støj fra landbrugsdrift ikke være større ved de omkringliggende boliger end de grænseværdier, der er vist i den efterfølgende tabel.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

Svendborg Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes.

Den overslagsmæssige beregning kan anvendes til at vurdere, hvorvidt der er brug for en præcis dokumentation af støjbelastningen fra ejendommen (Miljømåling – ekstern støj). Hvis det med rimelig sikkerhed skal kunne fastslås, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes, og at det ikke er nødvendigt med en egentlig støjdokumentation, vurderer Svendborg Kommune, at resultatet af støjberegningen + usikkerheden skal være mindre end eller lig med de fastsatte støjgrænser.

Når usikkerheden på 5 dB(A) tillægges resultatet fra overslagsberegningen fremgår det, at den ansøgte drift overholder de fastsatte støjgrænser i alle beregningspunkter.

I dagtimerne ligger resultatet + usikkerheden mellem 12-17B(A) lavere end den fastsatte støjgrænse. Hvis der forekommer foderblanding i aften timerne vil støjbelastningen + usikkerheden sandsynligvis være 2-7dB(A) lavere end den fastsatte støjgrænse. I natterne kan støjgrænsen kun lige præcis overholdes i beregningspunktet ved Ørbækvej 197. Den dominerende kilde i denne periode er foderblanding. Med baggrund i dette vurderer Svendborg Kommune, at der skal foretages egenkontrol for driften af foderblanderen i natterne. Egenkontrollen skal udføres sådan, at det fremgår af en journal, hvis driften af foderblanderen har været længere end 15 min pr. halve time i perioden fra 22.00-07.00. Varighed og årsag til længere driftstid skal noteres.

Da den beregnede støjbelastning i dag- og aften timerne er væsentlig lavere end de fastsatte støjgrænser vurderer kommunen, at der ikke skal foretages egenkontrol i forhold til denne drift.

Fastsættelse af vilkår

- Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes.
- Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier.

Målinger/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens til enhver tid gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

- Der skal føres journal for afvigelser for driften af foderblanderen i perioden fra kl. 22.00-07.00. Den normale drift er 15 min. pr halve time. Årsag samt varighed af en længere drift, skal fremgå af journalen. Journalen skal opbevares i 5 år, og skal kunne fremvises ved tilsyn.

Transport

De miljømæssige gener forbundet med transport vil primært være støj, lugt, støv og trafiksikkerhed. Lugtgener vil oftest kun forekomme ved gyllekørsel. Derudover kan der opstå gener som følge af spild på veje, langsomtkørende trafik, tung trafik i landsbyer og lign. – faktorer som kan påvirke trafiksikkerheden for borgerne i området. Støvgener vil oftest kun være et problem ved kørsel på grus- og markveje, og hvis naboerne ligger tæt ved kørselsvejen. Støjgener vil sandsynligvis opleves som værende mest generende i aften- og i de tidlige morgentimer.

Ansøgers oplysninger

Indkørselsvejene til ejendommen foregår ad Skovdongvej, og de mest benyttede interne og eksterne transportveje er vist på bilag 2 og 5.

De eksterne transportveje til arealerne i Faaborg Midtfyn Kommune er oplyst til at være via Ørbækvej, Ring Nord og videre ad Svendborgvej gennem Ollerup til Vester Aaby. Arealerne i Faaborg-Midtfyn Kommune ligger primært nordvest for Vester Åby.

Til udspretningsarealerne i Svendborg kommune anvendes Ørbækvej og følgende ruter:

- Tved Kirkevej, Skolevej, Brændeskovvej, Heldagervej
- Edelsmindevej
- Skovdongvej
- Gravvængevej, Højbjergvej, hovedvej A9

Der transporteres tilsvarende gylle til de aftalearealer, som ansøger overfører husdyrgødning til. Transportruten til disse arealer foregår primært ad Ørbækvej og Skovdongvej.

Alle transportruter har været anvendt i nudrift. Transporterne foregår med lastbil eller traktor. Transport af gylle til marker, der ligger mere end 1,5 km. fra ejendommen, bliver kørt i lukkede lastbiler med tanke på ca. 30m³. Det svarer til, at ca. 60 % af gyllen bliver kørt i lastbiler.

Antallet af transporter er beskrevet i den efterfølgende tabel.

Transporttype	Nudrift		Ansøgt		
	Antal transporter pr. år	Tidspunkt på døgn	Antal transporter pr. år	Tidspunkt pr. døgn	Periode på år
Gyllekørsel	400	8.00-16.00 hverdage	850	8.00-18.00 hverdage	Hele året
Dybtrøelse	50	8.00-18.00 hverdage	90	8.00-18.00 Hverdage	marts og oktober
Majs	257*	6.00-21.00 Hele ugen	450*	7.00-21.00 Hele ugen	September og oktober
Græs	84*	6.00-21.00 Hele ugen	134*	7.00-21.00 Hele ugen	Ca. 5 gange i vækstperioden
Foder	48	6.00-21.00	96	6.00-21.00	Hele året
Afhentning af mælk	183	Ca. 21.30	183	Ca. 21.30	Hele året
Dyr til slagtning	12	Ca. 05.00	12	Ca. 05.00	Hele året
Døde dyre	183	8.00-18.00	183	8.00-18.00	Hele året
Brændstof	24	Hele døgnet	24	Hele døgnet	Hele året
Foder til Tronbjerggård	183	5.00-12.00	183	5.00-12-00	Hele året
Dyr til og fra Tronbjerggård	12	Hele døgnet	12	Hele døgnet	Hele året
Total	Ca. 1436		Ca. 2217		

*Vognlæs på 30m³

Én transport indeholder både ud- og hjemkørsel. Stigningen i antallet af transporter skyldes primært et øget antal gylle- dybstrøelses- og fodertransporter.

Det fremgår af tabellen, at antallet af transporter øges med ca. 781 transporter svarende til en stigning på i alt ca. 55%. Heraf skønner ansøger, at antallet af transporter øges med ca. 13-15% på hver af de 4 transportruter.

Ansøger har oplyst, at selv om antallet af malkekvæg fordobles øges antallet af transporter til afhentning af mælk ikke. Det skyldes, at der afhentes større mængder mælk med samme lastbil. Desuden vil dyr til og fra Tronbjerggård normalt afhentes i dagtimerne.

Kommunens vurdering

Med udgangspunkt i de anvendte transportruter, vil der forekomme transport gennem følgende større boligområder: -Tved, Ollerup, Vester Skerninge, Ulbølle og Vester Åby. Bortset fra Tved anvendes der et større gennemgående vejnet, hvor der naturligt er en del trafik. Det er kommunens vurdering, at sammenlignet med den almindelige trafik på dette vejnet vil stigningen i antallet af transporter, som følge af udvidelsen ikke medføre væsentlige gener for de boliger, der er placeret langs disse transportruter.

De øvrige transportruter foregår ad mindre veje, hvor der primært transporteres foder og gylle.

Transportruten via Tved Kirkevej, Skolevej mv. går gennem Tved By. Der ligger mindst 30 boliger i Tved By ud til denne transportrute, hvoraf en ejendom er Tved Skole. Ansøger har oplyst, at det ikke er muligt at finde alternative ruter til denne rute. Der er redegjort for, at der vil være tale om ca. 22 læs gylle og ca. 66 læs afgrøde ad denne rute.

For at begrænse transporten gennem Tved By, er det kommunens vurdering, at der er mulighed for transport via Edelsmindevej, Brændeskovvej, til Heldagervej eller alternativt via Ring Nord, Porthusvej og Heldagervej. Der ligger ca. 20-22 boliger langs ruten af Edelsmindevej og ca. 6-7 boliger langs ruten af Ring Nord.

Transporter via Gravvængevej til hovedvej A9 går bla. igennem Brændeskov. Det vurderes, at der langs denne transportrute ligger ca. 30 boliger, hvoraf ca. 15-16 boliger ligger i Brændeskov. Ansøger har oplyst, at færdsel gennem Brændeskov ikke kan undgås. Der leveres 4 læs foder pr. uge ad denne rute til Tronbjerggård, og at disse leveres før skolebussen kører kl. 6.30. Gyllekørsel foregår altid med lastbil. Når der er majs på arealerne langs denne transportrute forventes der ca. 370 læs majs.

Svendborg Kommune vurderer, at der kan vælges en alternativ rute, som går uden om Brændeskov. Denne rute går via Edelsmindevej, Brændeskovvej til Højbjergvej, og der ligger ca. 22 boliger ud til denne transportrute.

Ansøger har i forhold til de foreslåede alternative ruter bemærket, at ruten ad Ring Nord kan anvendes til transporter ud fra ejendommen men, at hjemtransporten vanskeliggøres ved, at der ikke må foretages venstresving fra Porthusvej ud på Heldagervej. Det foreslås, at anvende ruten gennem Tved til hjemtransport. Alternativerne, der går via Brændeskovvej, kan ifølge ansøger ikke anvendes pga. smalle veje til de maskiner, der anvendes og pga. at vejen køreteknisk er vanskelig med skarpe sving.

Det kommunens vurdering, at sikringen af skolevejen til Tved Skole skal ske gennem kommunens generelle trafikplanlægning. I forhold til den alternative transportrute via Brændeskovvej vil boliger langs denne rute ikke tidligere have været påvirket af transporterne til og fra Skovdongvej. Der vil derfor være tale om, at 22 boliger vil opleve en stigning i antal transporter fra ejendommen på Skovdongvej på ca. 100%, mens ca. 30 boliger langs den ansøgte transportrute via Gravvængevej sandsynligvis vil opleve en mindre stigning i antallet af transporter (- i forhold til nudrift sandsynligvis en stigning på ca. 55%). På baggrund af dette vurderer Svendborg Kommune derfor samlet, at der ikke skal stilles vilkår om alternative transportruter.

Stigningen i antallet af transporter skyldes primært gylle- og dybstrøelsestransporter samt fodertransporter (foder, majs- og græsensilage). Der er for både gylle- og dybstrøelses- samt fodertransporter tale om, at antallet af transporter fordobles. Gylle- og dybstrøelsestransporter foregår på hverdage i tidsrummet fra kl.08.00-18.00, mens transporter af majs og græs foregår hele ugen i perioden fra 06.00-21.00, for majs dog begrænset til høstperioden i efteråret og for græs 5 gange i vækstperioden. Øvrige fodertransporter foretages hele året i samme tidsperiode.

Fordeles antallet af det øgede antal transporter på de forskellige transportruter svarer det til en stigning på 13-15%. Det er dog Svendborg Kommune vurdering, at boligerne langs transportruterne forholdsmeæssigt vil opleve, at gylle- dybstrøelses- og fodertransporterne fordobles.

Det er kommunens vurdering, at weekender og helligdage er de tidspunkter, hvor gylle- og dybstrøelsestransporter vil genere de omkringliggende boliger mest. Derfor vurderer kommunen med baggrund i stigningen i antallet af transporter og de ansøgte transportruter, at hensynet til de omkringboende sikres ved, at transporterne af gylle og dybstrøelse begrænses til hverdage (mandag-fredag), og at transport af gylle foregår i lastbil til de arealer, der ligger længere væk end 1,5km fra ejendommen. Der stilles vilkår herom.

Ansøger har i forbindelse med høringen af udkastet af miljøgodkendelse ønsket, at der var mulighed for, at der i særlige tilfælde – f.eks. på grund af vejret – var mulighed for at udbringe husdyrgødning i weekender mv.

Med baggrund i vurderingen af de gener, der vil være for de boliger, der ligger ud til vejnettet, er det kommunens vurdering, at der ikke kan accepteres kørsel i weekender mv.. Dog kan der udbringes husdyrgødning på ejede, forpagtede og aftalearealer, som kan nås uden transport på offentlig vej. Det vil primært dreje sig om arealerne omkring Skovdongvej 19 og Ørbækvej 197. Der stilles vilkår i henhold til dette.

Transport af foder (majs- og græsensilage) foregår i en begrænset periode. Fodertransporterne vil ikke være forbundet med lugtgener for de omkringboende, men der kan være støjgener ved transportene. I perioder, hvor der høstes majs og græs er det hensigtsmæssigt, at høsten kan transporteres til opbevaring hurtigst muligt, og der tillades derfor transport af foder på alle dage, dog fastsættes der af hensyn til de omkringboende vilkår om, at fodertransporterne begrænses til tidsrummet fra kl. 06.00-23.00.

Det er kommunens vurdering, at til- og frakørselsforholdene til ejendommen ikke vil være til væsentlig trafikal eller miljømæssig gene for de omkringboende, idet der kun ligger én bolig tæt ved til- og frakørselsvejen. Denne bolig er Ørbækvej 197, som pt. er ubeboet og ejes af ansøgers ægtefælle. Der stilles derfor ikke særlige krav til til- og frakørselsforholdene.

Fastsættelse af vilkår

- Transport af gylle til arealer, der ligger længere væk end 1,5km skal foregå i lukkede transportvogne, der ikke anvendes til udbringning af husdyrgødning i marken f.eks. lastbil.
- Transport af gylle og dybstrøelse må foregå på hverdage (mandag-fredag), undtaget for vilkåret er dog transport til arealer, der kan nås uden kørsel på offentlig vej.
- Transport af foder (majs og græs og lign.) må foregå alle dage i tidsrummet fra kl. 06.00-23.00

Støv

Ansøgers oplysninger

Da der bruges fuldfoder, som har en relativ fugtig sammensætning, og der ikke formales foder på ejendommen, vurderer ansøger, at der ikke er væsentlige støvkilder på ejendommen.

Kommunens vurdering

Der vil kunne forekomme støvgener i forbindelse med intern/ekstern transport samt håndtering af foder og korn.

Imidlertid vil størstedelen af transporterne foregå på befæstet areal, og foderet håndteres i foderladen. Sammenholdt med ansøgers oplysninger om foderets fugtighed, den forholdsvis store afstand til de nærmeste naboer mod nordvest samt staldanlæggets lave terrænmæssige placering i forhold til naboerne er det Svendborg Kommunes vurdering, at der ikke vil forekomme væsentlige støvgener.

Lys

Ansøgers oplysninger

Der er placeret udendørs lysanlæg ved indgange og indkørsler til ko-, kalve- og malkestalde samt værksted jf. bilag 2. Derudover er der lys i staldanlæggene.

Lyset både ude og inde styres af skumringsrelæ, som betyder, at belysningen reguleres efter den naturlige lysintensitet. Der anvendes ikke bevægelsessensorer.

I staldanlæggene er der af hensyn til dyrene natten igennem tændt natlys, der svarer til 27 lux, almindeligt arbejdslys tændes ved behov og er på 112 lux.

Styringen med skumringsrelæet betyder, at eventuelle gener for de omkringboende minimeres mest muligt.

Kommunens vurdering

De nærmeste naboer er placeret nordvest for staldanlægget. Afstanden til naboerne er størst fra den eksisterende og nye kostald, og mindst i forhold til værkstedet.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at den kraftigste lyspåvirkning vil komme fra kostaldene. Lyspåvirkningen herfra er permanent gennem aften- og nattimerne, dog vil der primært være tale om svag belysning svarende til ca. 25% af almindelig arbejdsbelysning.

Terrænmæssigt er kostaldene placeret væsentligt lavere end de omkringliggende boliger, og der er derfor en naturlig lysafskærmning i forhold til disse boliger. Den terrænmæssige afskærmning suppleres af et eksisterende hegn mod nordvest, der strækker sig langs Ørbækvej. Beplantningen vil dog kun have en væsentlig afskærmende effekt i de løvbærende perioder (forår – sommer).

De øvrige udendørs lyskilder på ejendommen vil i et vist omfang afskærmes af eksisterende bygninger eller beplantning.

Svendborg Kommune lægger vægt på, at al belysning både inde og ude reguleres efter den naturlige lysintensitet. Suppleret med den terrænmæssige afskærmende virkning i forhold til belysningen fra kostaldene vurderer Svendborg Kommune, at der ikke vil forekomme væsentlige lysgener fra anlægget.

Skadedyr

Ansøgers oplysninger

For at minimere forekomsten af skadedyr er det generelle tiltag, at der holdes rent på ejendommen. Derudover opbevares døde dyr under en kadaverkappe, og dyrene fjernes som hovedregel indenfor 24t. Fluer bekæmpes med elektriske fluefangere ved personale- rum, mælkerum og kalvehytterne, og der smøres med fluegift på siden af kalvehytterne.

Endelig er der en aftale med Dansk Skadedyrskontrol og rottebekæmpelse på ejendommen.

Kommunens vurdering

Ansøger har pligt til at sikre og renholde sine ejendomme, så rotters levedmuligheder begrænses mest muligt jf. Miljøministeriets rottebestemmelser

Ifølge Miljøstyrelsen kræver forebyggelse af fluegene først og fremmest en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester. Det vil være det primære for at undgå forekomst af fluer i staldene, mens forskellige former for aktiv bekæmpelse, kan bruges som supplement. Kalvebokse giver ofte en stor produktion af fluer, hvis gødningen ligger i mere end én uge. Ansøger har oplyst, at dybstrøelsen muges ud fra kalvehytterne ca. hver anden måned og fra dybstrøelsestalden ca. 1-2 gange om året.

Umiddelbart er det kommunens vurdering, at der med den oplyste hyppighed for udmugning i kalvehytterne er mulighed for udvikling af fluer. Imidlertid er der fokus på fluebekæmpelse omkring kalvehytterne. Antallet af kalvehytter reduceres fra ca. 77 til 42 stk. som følge af udvidelsen, og kommunen kan konstatere, at der hidtil ikke er modtaget klager fra de omkringboende over fluegener. På den baggrund er det Svendborg Kommunes vurdering, at de tiltag, der anvendes på ejendommen pt. er tilstrækkelige til at begrænse eventuelle gener fra skadedyr.

Det er samtidig kommunes vurdering, at der til hver en tid skal sikres, at der foretages en effektiv skadedyrsbekæmpelse efter skadedyrslaboratoriets nyeste retningslinier. Det er samtidig vigtigt, at der generelt renholdes på ejendommen men særligt der, hvor foder håndteres, og opbevares, og hvor kalvehytterne er placeret. Der stilles vilkår i henhold til ovenstående.

Fastsættelse af vilkår:

- Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr (Skadedyrlaboratoriet)
- Hvor foder opbevares og håndteres og hvor kalvehytter er placeret skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Spildevand

Ansøgers oplysninger

Der forekommer spildevand fra stuehus, medhjælperbolig, mælke- og malkeummet samt rengøringsvand fra stald og maskiner.

Husspildevand ledes til nedsivningsanlæg. Opsamling og udledning husspildevand er ikke omfattet af husdyrlovens regler og beskrives ikke yderligere.

Spildevand	Ansøgt produktion Skønnet mængde m ³ /år	Opsamling/ udledes til
Vaskevand (mælkerumsvand, vand fra vask af produkter fra husdyrhold, foderrekvisitter o.l.)	1900	Gyllebeholder
Vaskeplads	310	Gyllebeholder
Tagvand	12000	Dræn
Overfladevand fra befæstede arealer	6000	Gyllebeholder nr. 5
Total	20210	

Vaskepladsen er indrettet med støbt beton med fald til fortank, og pladsen anvendes til vask af maskiner og påfyldning af marksprøjte.

Afløbsforhold mv. fremgår af bilag 2.

Kommunens vurdering

For at forebygge forurening af jord mv. er der Svendborg Kommunes vurdering, at al vask af maskiner skal foregå på et tæt befæstet areal med opsamling af vaskevand i en beholder. Vaskepladser, hvor påfyldning af plantebeskyttelsesmidler eller vask af marksprøjte foregår, er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om påfyldning og vask mv. af sprøjte....(Bekg. nr. 268 af 31. marts 2009). Natur- og Erhvervsstyrelsen er myndighed i

forhold til disse regler. Der er i bekendtgørelsen fastsat krav til indretning og placering af vaskepladser. Vaskepladser skal således være befæstet, så der ikke kan ske nedsivning i jorden eller afstrømning til det omgivne område, og vaskevandet skal opsamles i beholder. Endelig skal en række afstandskrav til f.eks. drikkevandsboringer og dræn overholdes. Afstanden mellem vaskeplads og drikkevandsboring samt dræn skal være 25m. I forhold til drikkevandsboringen er afstanden ca. 90m og til nærmeste dræn ca. 200 m.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at afstandskravene i bekendtgørelsen om vaskepladser til håndtering af marksprøjter er overholdt. For at sikre, at vaskepladsen til stadighed lever op til bekendtgørelsens krav om befæstet areal, er det Svendborg Kommunes vurdering, at der skal stilles vilkår om kontrol vaskepladsens belægning.

Fastsættelse af vilkår:

- Al vask af maskiner og redskaber skal foregå på en plads med et for spildevandet vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og med afledning af spildevandet til en opsamlingsbeholder.
- Vaskepladsen skal mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed. Eventuelle utætheder skal straks repareres.
- Kontrol og eventuelle reparationer skal føres i journal. Journalen skal som minimum indeholde oplysninger for de seneste 5 år, og skal desuden kunne fremvises ved tilsyn.

Affald

Ansøgers oplysninger

Ansøger har oplyst følgende affaldstyper, mængder, opbevaringssted, samt hvortil affaldet bortskaffes.

Ikke farligt affald

Art	Mængder (t)		Placering indtil bortskaffelse	Bortskaffes til
	Nudrift	Ansøgt		
Døde dyr	18	34	Under kadaverkappe	DAKA
Plast og brændbart	2,2	5	Container på silopladsen	A/S Skræp til Svendborg forbrænding
Glas	1 sæk	1 sæk	Kontor/personalerum i stald	Modtagestation Fyn

Farligt affald

Art	Mængder (t)		Placering indtil bortskaffelse	Bortskaffes til
	Nudrift	Ansøgt		
Mineralske ikke chlorerede motor-, gear- og smøreolie	Ca. 400	Ca. 450	Værksted	Modtagestation Fyn
Dunke til kemikalier og medicin	6 sække	8 sække	Kontor/personalerum i stald	Modtagestation Fyn
Oliefiltre	25-30 stk	25-30 stk.	Værksted	Modtagestation Fyn
Kanyler	3 to-liters bokse	3 to-liters bokse	Dybstrøelsesstald og forrum ved kostald	Modtagestation Fyn

Døde dyr

Døde dyr lægges på kadaverpladsen (Nr. 24 jf. Bilag 2), væk fra offentlig vej. Dyrerne bliver overdækket med en kadaverkappe. Dyrene afhentes som hovedregel indenfor 24 timer, dog kan der gå længere tid i weekenderne. Dyrene køres til destruktion.

Kommunens vurdering

Ikke farlig og farligt affald.

Farligt affald, der indeholder olie skal følge samme vilkår som opbevaring og håndtering af olieprodukter.

Medicinrester, kanyler mm. skal opbevares og bortskaffes som klinisk risikoaffald.

Kommunen gør dog opmærksom på, at erhvervsvirksomheder må aflevere op til 200 kg farligt affald (- dog ikke klinisk risikoaffald) på genbrugsstationerne om året, hvis de kommer i en vogn på under 3500 kg. Der udleveres en kvittering for det afleverede farlige affald, og virksomheden kan derved dokumentere, at affaldet er bortskaffet korrekt.

Kommunen vurderer, at affald skal opbevares og afskaffes efter kommunens regulativer, og opbevaringen skal ske på en sådan måde, at der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at de oplyste opbevaringsmetoder er i overensstemmelse med dette.

Døde dyr

I forhold til opbevaring og afhentning af døde dyr henvises der til Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender og Bek. nr. 439 af 11. maj 2007 om opbevaring af døde dyr samt den tilhørende vejledning (Vejledning nr. 9824 af 23. august 2007 til bek. om opbevaring af døde dyr).

Udgangspunktet er, at opbevaring og afhentning af døde dyr skal ske på en sådan måde, at en eventuel smitterisiko til dyr og mennesker undgås, at lugtgener mindskes mest muligt, og at placeringen vælges ud fra et æstetisk hensyn og sådan at der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Ifølge senere ændringer til bekendtgørelsen gælder for husdyrproduktioner over 500 DE, at døde dyr skal opbevares på et cementeret underlag og indhegnet som sikring mod ådselsædende dyr (jf. Bekg. nr. 1005 af 14. august 2007).

Fastsættelse af vilkår:

- Både ikke farligt og farligt affald skal opbevares sådan, der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.

Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer

På baggrund af ansøgningen og en vurdering af nitratklasser, fosforklasser, naturarealer m.v. er der her foretaget en vurdering af, om der er risiko for udvaskning af næringsstoffer fra udbringningsarealerne, der kan påvirke overfladevand og grundvand væsentligt samt om driften af arealerne kan påvirke beskyttede naturtyper væsentligt.

Drift af husdyrbrugets arealer

Nedenstående tabel angiver ansøgers oplysninger om landbrugsjord til rådighed for ejendommen:

Udbringningsareal	Ansøgt produktion, ha
Ejet	451,9
Forpagtet	294,1
Aftale	35,63
I alt	781,6

Der er på tidspunktet for meddelelsen af godkendelsen indgået forpagtnings- og gylleaftaler med følgende lodsejere:

	Ejer
Forpagtning	Søren Nielsen, Nyborgvej 320, 5881 Skårup
Forpagtning	Hans og Karen Skovgård, Skovmøllevej 14, 5881 Skårup
Forpagtning	Rasmus Skovgård, Rønnowsvej 1, 5881 Skårup
Forpagtning	Bent Andersen, Edelsmindevej 3, 5700 Svendborg
Forpagtning	Jens og Lisbeth Gundertoft, Edelsmindevej 6, 5700 Svendborg
Forpagtning	Kim og Rikke Rasmussen, Skovdongvej 11, 5881 Skårup
Forpagtning	Christina Fog Halmø Kristensen, Skovdongvej 19, 5881 Skårup
Forpagtning	Hjemlmsgården I/S, Heldeager Mosevej 16, 5700 Svendborg
Forpagtning	Kaj Nielsen, Munkegårdsvej 6, 5600 Fåborg
Forpagtning	John Hansen, Krøllegårdsvej 18, 5600 Fåborg
Forpagtning	Jan Svendsen, Pejrupvej 39, 5600 Fåborg
Forpagtning	Lis og Henrik Jørgensen, Nyhavevej 35, 5600 Fåborg
Forpagtning	Niels Henning Bøgner, Bøgebjergvej 34, 5600 Fåborg
Aftale	Marianne Halmø Kristensen, Ørbækvej 197, 5881 Skårup

På bilag 6a, 6b og 6c fremgår det, hvilke arealer, der skal anvendes til udspreddning af husdyrgødning samt hvilke arealer, der er ejede og forpagtede arealer.

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsens §30 stk. 2 skal der i forbindelse med dokumentation af harmonikrav foreligge dokumentation i form af forpagtningsaftale, som skal indeholde oplysninger om arealets størrelse, aftalepartens navn, adresse, momsnummer, gyldighedsperiodens start- og slutdato eller opsigelsesvarsel og dato for aftalens indgåelse. Natur og Erhvervsstyrelsen er myndighed i forhold til at kontrollere dette krav i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at det derfor er tilstrækkeligt, at der stilles vilkår om, at der til hver en tid skal kunne fremvises gældende forpagtningsaftaler.

Kommunen vurderer, at afsætning af husdyrgødning til tredjemandsarealer (aftalearealer) eventuelt vil kunne påvirke miljøet væsentligt, og der skal derfor udarbejdes en særskilt godkendelse af disse arealer. Det er derfor alene ejede og forpagtede arealer, der indgår i

denne godkendelse. Aftalearealer godkendes ca. 2 måneder efter meddelelsen af denne godkendelse. Samtidig er det Svendborg Kommunes vurdering, at der skal stilles vilkår om, at der til hver en tid skal kunne fremvises skriftlig dokumentation for gældende aftalearealer.

Produktion af husdyrgødning

Mængden af produceret, afsat og tilført husdyrgødning fremgår af nedenstående tabel. Der tilføres 139 DE kvæggylle fra en af ansøgers øvrige ejendomme, og der afsættes kvæggylle svarende til 60DE.

Gødningstype	Kg N		Kg P		DE	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Dybstrøelse	15700	10147	2590	1814	153	108
Kvæggylle	73896	92351	13046	15967	791	1080
Modtaget kvæggylle	-	11894	-	2056	-	139
Afsat kvæggylle	-	5073	-	882	-	60
I alt til rådighed nudrift	89597		15636		944	
I alt til rådighed - ansøgt (kvæggylle)		109319		18955		1267

På de ejede og forpagtede arealer ønskes der udbragt i alt 1,7 DE/ha, svarende til det gældende harmonikrav.

Den udbragte mængde N og P svarer til henholdsvis 109319 kg N og 18955 kg P, og denne mængde ligger til grund for beregningen af påvirkningen af overfladevand, grundvand mv.

Den beregnede mængde N og P er foretaget med henholdsvis 2005/2006 norm og 2008/2009 norm, og er beregnet på baggrund af fordelingen af henholdsvis dybstrøelse og kvæggylle. Svendborg kommune vurderer derfor, at der skal stilles vilkår, der sikrer, at der ikke udbringes mere N og P end det, der er forudsat i denne godkendelse. Det vurderes, at dette kan ske ved at stille vilkår til type og mængde af produceret og udbragt husdyrgødning.

Såfremt fordelingen eller mængden af husdyrgødning ændres vil kommunen vurderer om ændringen er godkendelsespligtig. Til brug for denne vurdering vil der blive krævet dokumentation for mængden af produceret og udbragt N og P.

Fastsættelse af vilkår:

- Der skal foreligge skriftlig dokumentation i form af forpagtnings/udbringningsaftaler, som viser, at der kan disponeres over de nødvendige udbringningsarealer mindst 1 år frem i tiden.
- Der må pr. planår (1/8 - 31/7) maksimalt udbringes dybstrøelse fra i alt 108 DE og kvæggylle fra i alt 1159 DE, svarende til harmonikravet på 1,7 DE/ha. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning f.eks. affald.
- Der skal foreligge dokumentation for mængden (- angivet i DE) af udbragt dybstrøelse og kvæggylle for hvert afsluttet planår. Dokumentationen skal kunne fremlægges ved tilsyn og skal opbevares for de seneste 5 år.

Sædskifte

Ansøger har redegjort for, at der anvendes sædskifte K6 jf. Miljøministeriets notat om standardsædskifte mm. af 8. juni 2012. Sædskiftet svarer til referencesædskifte, og indeholder 35-44 % kløvergræs eller græs og har et udvaskningsindeks på højst 92%. Da der er tale om anvendelse af referencesædskifte på alle arealer stilles, der ikke særlige vilkår til valg af sædskifte.

Påvirkning af naturområder

I det efterfølgende vurderes det, om der skal stilles særlige vilkår til udbringningen af husdyrgødning på arealer i nærheden af ammoniakfølsomme naturområder. Vurderingen tager bla. udgangspunkt i naturområdets placering, målsætning, områdets tålegrænse og afstand fra udbringningsarealerne.

Ifølge gældende lovgivning skal udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord eller græsmarker foregå ved nedfældning.

Kommunens vurdering

Ingen af arealerne i Svendborg Kommune ligger indenfor Natura 2000-område, der er dog en del arealer som ligger indenfor bufferzoner til §7-natur eller nærmere end 100m fra §3-beskyttet natur.

Ifølge Mijøstyrelsens vejledning vil der sjældent kunne konstateres en påvirkning på over 1 kg N/ha, hvis afstanden mellem udbringningsarealet og naturområdet er over 100 meter - uanset husdyrgødningstype og anvendt teknologi. Kun i tilfælde med "worst case" tab af ammoniak og et udbringningsareal på over 100 ha, vil der kunne konstateres påvirkninger på over 1 kg N/ha. "Worst case" vil typisk være udbringning af fast husdyrgødning uden nedbringning, og udbringning ovenpå afgrøden.

Hele eller dele af følgende arealer 20-0a, 20-0b; 21-0; 22-0; 25-0; 61-0;63-0c; 63-0b; 63-0a; 49-0c; 49-0b ligger indenfor 1000m fra et §7-beskyttet naturområde. Da alle de nævnte arealer indenfor bufferzonerne ligger længere væk end 200m, og alle er under 13ha vurderer Svendborg Kommune, at der ikke er risiko for væsentlig påvirkning af §7-naturområderne.

I den efterfølgende tabel er der redegjort for arealer, der ligger tæt ved §3-beskyttet natur. Kun naturområder fremhævet med fed skrift fremgår af bilag 3.

Udspre- dings- areal	Natur- type	Mål- sætnin g	Tålegrænse Kg N/ha/år	Baggrunds- belastning Kg N/ha/år (2007-2009)	Hældning Grader	Kote (fra areal til natur- område)
3-0a	Eng	D	30-	15,7	0	64-61
4-0	Overdrev	C	20-25	16	6-12	76-79
4-0	Mose	D	20-25	15,7	6-12	74-72
7-0	Mose Naturområde nr. 9	B	15-20	15,7	0	61-61
23-1	Eng	D	30-	16,0	0	79-79
23-1	Mose	D	20-25	16	0	79-77
25-0	Eng	D	30-	15,8	0	43-43
27-0	Mose	D	20-25	16	0	82-81
33-0	Mose	D	20-25	16	0	79-77
36-0	Eng Naturområde nr.2	B	15-20	15	0	58-54
44-0	Mose	C	20-25	15,5	0	64-62
49-0a	Eng	D	30-	16	0	86-84
49-0c	Eng	D	30-	16	0	92-89
52-0	Eng	D	30-	16	0	88-84
52-0	Mose	C	20-25	16	0	87-86
63-0a	Overdrev	D	15-20	16	12	84-94

Mark 36

Mark 36-0 ligger tæt ved naturområde 2, der som tidligere beskrevet er et B-målsat engområde med en nedre tålegrænse på 15 kgN/ha/år jf. bilag 3. Af ansøgningssystemets beregninger fremgår det, at der fra selve staldanlægget er en total ammoniakdeposition på 0,9kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen + totaldepositionen er 15,9 kg N/ha/år, og er dermed større end områdets tålegrænse.

Udspretningsarealet støder direkte op til og skråner ned mod engområdet, dog er hældningen under 6 grader. I godkendelsen fra december 2006 er der fastsat krav om, at der ikke må udbringes husdyrgødning i en afstand af 25m fra det mod øst liggende B-målsatte engområde.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning kan kvæggylle indenfor de nærmeste 20m påvirke et område med over 1 kgN/ha/år. Dog vil påvirkningen være væsentlig mindre, hvis gyllen nedbringes hurtigt, nedfældes eller der anvendes forsuret gylle. Nedfældning vil betyde, at påvirkningen sjældent er større end 0,2kg N/ha/år selv i en afstand af 10m fra udbringningsarealet. Ansøger har oplyst, at udbringning primært foregår med slæbeslanger. Da gyllen ikke nedfældes er det Svendborg Kommunes vurdering, at der vil være en samlet ammoniakpåvirkning af naturområdet tæt ved udbringningsarealet på min. 16,9kg N/ha/år. Den luftbårne ammoniakpåvirkning øges dog ikke. Da der hidtil har været krav om en husdyrgødningsfri bræmme på 25m vurderer Svendborg Kommune, at udbringningen af gylle i forhold til den hidtidige drift vil medføre en merbelastning af naturområdet på over 1 kgN/ha/år. Da ammoniakpåvirkningen samtidig er større end områdets tålegrænse, er det Svendborg Kommunes vurdering, at udbringning af husdyrgødning som ansøgt kan medføre en tilstandsændring af naturområdet. Derfor stilles der vilkår om, at al husdyrgødning skal nedfældes i en bræmme på 20m på den sydlige og østlige del af arealet, der støder op til naturområde 2, og at der skal føres journal for den anvendte udbringningsteknik. Ifølge Miljøstyrelsen betyder det, at merbelastningen sandsynligvis ikke vil være større end 0,2 kg N/ha/år, og det vil sjældent kunne medføre en tilstandsændring af naturområdet.

Mark 7-0

Mark 7-0 ligger syd for og støder op til naturområde 9, der er en B-målsat mose med en tålegrænse på 15kg N/ha/år jf. bilag 3. Af ansøgningsystemets beregninger fremgår det, at der fra selve staldanlægget er en total ammoniakdeposition på 2,3kgN/ha/år. Der er tidligere stillet vilkår, der sikrer, at ammoniakdepositionen ikke øges. Lægges baggrundsbelastningen og totaldepositionen sammen og fratrækkes effekten af ammoniakbegrænsende tiltag betyder det, at der er en samlet påvirkning af naturområdet på i alt 16,2 kg N/ha/år. Denne værdi er større end områdets tålegrænse. Udspretningsarealet støder direkte op til naturområdet, dog er der ingen hældning fra udspretningsarealet til naturområdet.

Ansøger har oplyst, at der sædvanligvis er majs på denne mark, og at udbringning på marken normalt sker ved nedfældning. Ifølge gødningsregneskaber for de seneste 3 planperioder har der som gennemsnit på bedriftens arealer være udbragt ca. 1,7 DE/ha.

Da husdyrgødningen nedfældes, vil udbringningen på mark 7-0 betyde, at ammoniakpåvirkningen til naturområde 9 sjældent vil være større end 0,2 kgN/ha/år. Den samlede ammoniakpåvirkning bestående af påvirkning fra deposition og udbringning vil da være ca. 16,4kgN/ha/år.

Mark 7-0 har modtaget husdyrgødning i nudrift svarende til det ansøgte niveau, og kommunen vurderer derfor, at udbringningen ikke vil medføre en merbelastning, som vil kunne medføre en tilstandsændring af naturområde 9.

Det må som en del af sædskiftet forventes, at udbringningsteknikken ændres fra f.eks. slæbeslanger til nedfældning. Det vil sige, ammoniakpåvirkningen kan forventes, at ændres fra ca. 0,2 kg N/ha/år til min. 1 kg N/ha/år. Merpåvirkningen kan da forventes at blive min. 0,8 kgN/ha/år. Da det må antages, at driften af udspretningsarealet allerede i nudrift har varieret mellem anvendelse af slæbeslanger og nedfældning er det kommunens samlede vurdering, at ændringen af udbringningsteknikken ikke vil kunne medføre en tilstandsændring af naturområde 9. Der stilles derfor ikke særlige vilkår til udbringningen af husdyrgødning på dette areal.

Øvrige arealer

Foruden ovenstående højt målsatte naturområder er der en række C- og D-målsatte områder, som ligger tæt ved udspretningsarealerne 3-0a, 4-0, 23-1; 27-0; 33-0; 44-0; 49-0a; 49-0c; 52-0 og 63-0a. De fleste af arealerne skrånede mod naturområderne, men hældningen er dog - bortset fra mark 4-0 og 63-0a - under 6 grader.

For alle marker bortset fra 63-0a ligger tålegrænsen i intervallet fra 20-25 kg N/ha/år eller fra 30kg N/ha/år og opefter. Baggrundsbelastningen er væsentlig mindre svarende til et niveau på 15-16kg N/ha/år. Det er derfor Svendborg Kommunes vurdering, at hvis ammoniakdepositionen til naturområderne øges med ca. 1 kgN/ha/år vil tålegrænsen fortsat være væsentlig højere end baggrundsbelastningen + bidraget fra udbringning. Med baggrund i ovenstående og sammenholdt med de generelle regler for udbringning vurderer Svendborg Kommune, at der - trods en mindre hældning mod naturområderne - ikke er risiko for en væsentlig påvirkning, som følge af udbringning af flydende husdyrgødning.

I forhold til mark 63-0a er tålegrænsen 15-20 kgN/ha/år og baggrundsbelastningen er 16kg N/ha/år. Det vil sige, hvis den nedre tålegrænse skal anvendes vil denne være overskredet alene med baggrundsbelastningen. Imidlertid skrånede udspretningsarealet mere end 12 grader væk fra naturområdet. Svendborg Kommune vurderer derfor, at der ikke er risiko for en væsentlig næringsstofafstrømning til dette område, og der stilles derfor ikke særlige vilkår. Det samme er tilfældet for den del af areal nr. 4-0, der støder op til et C-målsat overdrev. Da tålegrænsen for dette naturområde samtidig er væsentlig

større end baggrundsbelastningen, vurderer kommunen, at der heller ikke her er risiko for en væsentlig påvirkning.

Skovområder

Skovområdet øst for ejendommen er fredskov. Dele af udspretningsareal nr. 3-0a og 16-0 støder op til skovområdet. Svendborg Kommune har ikke kendskab til særlige rødliste- eller fredede naturarter i skovområdet, og der stilles derfor ikke særlige vilkår til en eventuel næringsstofpåvirkning af dette område.

Arealer i Fåborg Midtfyn Kommune

Fåborg Midtfyn Kommune vurderer, at der ikke er registreret beskyttede naturtyper indenfor udbringningsarealerne, og kommunen har ikke konkret kendskab til forekomst af arter på habitatdirektivets bilag IV indenfor eller nær arealerne. Arealerne ligger ikke indenfor eller støder op til Natura-2000-områder. Derudover vurderes arealerne ikke at omfatte særlige risikoarealer med hensyn til overfladeafstrømning.

Samlet vurderer Fåborg Midtfyn Kommune, at der ikke er forhold som giver anledning til at stille særlige vilkår for så vidt angår natur.

Fastsættelse af vilkår:

- På mark 36-0 skal al husdyrgødning nedfældes i en 20m bred bræmme op til hele naturområde 2 jf. bilag 3
- Der skal føres journal for anvendt udbringningsteknik indenfor de fastsatte bræmmer på mark 36-0. Journalen skal kunne fremvises ved tilsyn, og skal opbevares for de seneste 5 år.

Påvirkning af søer og vandløb

Vandløb

Arealerne 18-0; 40-0; 38-0; 39-0 og 39-2 ligger alle op til Vejstrup Å. Højdekurver viser, at udspretningsarealerne skrånede ned mod vandløbet, men hældningen er under 6 grader.

Derudover kan det konstateres, at areal nr. 25-0 ligger delvist på en rørlagt del af Trappebækken, og grænser op til et privat §3-beskyttet tilløb til Trappebækken fra nordøst. Areal nr. 73-0a ligger på en rørlagt del af Høje Bæk, dog er der ikke åbne vandløbsstrækninger omkring arealet.

Ifølge gældende lovgivning må flydende husdyrgødning ikke udbringes på stejle skrånninger med en hældning på mere end 6 grader ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde indenfor en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Da ingen af arealerne skrånede mere end 6 grader ned mod vandløbet er de ikke omfattet af kravet om 20m husdyrgødningsfri bræmme. På grund af den begrænsede hældning er det Svendborg Kommunes vurdering, at de generelle regler om udbringning er tilstrækkeligt til at sikre, at der ikke sker afstrømning af husdyrgødning til vandløbet.

Søer

Der er under afsnittet om "Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav" redegjort for, at der er ca. 30-35 søer/vandhuller på eller ved udspretningsarealerne. Bilag 4-arterne Springfrø og Stor vandsalamander er til stede i hele området og yngler i områdets småsøer og vandhuller. Det skal sikres, at ammoniakpåvirkningen ved udbringning ikke forstyrrer eller skader bilag 4-arternes yngle- og rasteområder.

Ved areal nr. 23-0, 49-0a; 63-0a er der flere §3-beskyttede søer større end 100m², hvor hældningen på det omkringliggende terræn er 6-12 grader. Det vil sige, at der ifølge gældende regler skal være en 20m bræmme omkring disse søer, hvor der ikke må udbringes husdyrgødning (Bekg. 717af 2. juli 2009). Svendborg Kommune vurderer, at lovgivningen sikrer tilstrækkelig beskyttelse af søerne og dermed eventuelle bilag-4arters ynglested, og der stilles ikke særlige vilkår hertil.

De resterende søer og vandhuller i området er ikke omgivet af væsentligt skrånende terræn (- under 6 grader), og Svendborg Kommune vurderer derfor, at de generelle regler om udbringning er tilstrækkelig til at sikre, at der ikke er en væsentlig påvirkning af søer og vandhuller, og der stilles derfor ikke særlige vilkår.

Kvælstof og fosfor til fjord og hav

De ejede og forpagtede udspretningsarealer er fordelt i oplandene til Langelandsundet, Svendborg Sund, Skårupøre Sund samt Nakkebølle Fjord – der er en del af Ringgårdss Bassinet. Alle oplande er del af hovedoplandet Det Sydfynske Øhav.

Bilag 7a og 7b viser udspretningsarealerne fordelt i henholdsvis Fåborg Midtfyn og Svendborg Kommuner, og fordeling på oplandsniveau.

"Hovedopland Det Sydfynske Øhav:

Kystvandene i hovedoplandet Det Sydfynske Øhav omfatter farvandet mellem Fyn, Ærø og Langeland, herunder Langelandsund. Hertil kommer den åbne Marstal Bugt, Lunkebugten ved Tåsinge, Fåborg Fjord, Kløven ved Ærø og Lindelse Nor ved Langeland. Derudover kommer en række mindre fjorde, bugter og nor – Nakkebølle Fjord, Skårupøre Sund, Thurø Bund, Kølle Nor, Vejlen på Tåsinge, Salme, Tryggelev og Dyreborg Nor. I alt er der 14 kystvandområder i hovedoplandet.

Ifølge "Vandplan – Hovedvandopland 1.15 Det Sydfynske Øhav" udgør kvælstoftilførslen fra landbruget 72% af oplandets samlede vandbårne tilførsel til overfladevande (2005-2009). For fosfor er det angivet, at det bidraget fra landbrug og spredt bebyggelse i det åbne land til sammen udgør 80 %. Bidraget opøres samlet idet, der er usikkerhed omkring kildeopslytningen mellem landbrug og spredt bebyggelse. Vandplanens tilstandsvurdering for kystvandene i Hovedvandopland Det Sydfynske Øhav viser, at den nuværende samt den fremskrevne tilstand i samtlige områder er moderat eller dårlig. Ingen af de marine vandområder i hovedvandoplandet forventes dermed at nå miljømålet om god tilstand i 2015 uden, at der iværksættes supplerende tiltag til at reducere særligt kvælstof- og fosfortilførslen. Der er især behov for en indsats, der reducerer næringsstofftilførslerne fra landbrugsdriften.

Den åbne del af det Sydfynske Øhav og Marstal Bugt jf. vandplan 2010-2015:

Den åbne del af Sydfynske Øhav og Marstal Bugt er ét område. Området består af lavvandede områder og 2 dybe bassiner – Ringgårdsbassinet, mellem Fyn og Avernakø og Ærøbassinet, nord for Ærø. På grund af lagdeling i vandmasserne er bassinerne ofte præget af iltvind i sommerperioden. Det åbne Sydfynske Øhav er forbundet med det omliggende hav ved fire render ved Avernakø, mellem Ærø og Langeland, mellem Langeland og Tåsinge og ved Svendborg Sund. Den største vandudskiftning med det omliggende hav sker ved Avernakø og mellem Tåsinge og Langeland.

Langelands Sund jf. vandplan 2010-2015

Langelands Sund er præget af vandudskiftning mellem det tilstødende Sydfynske Øhav samt Storebælt.

Nakkebølle Fjord jf. vandplan 2010-2015

Fra bunden af fjorden går der en lang rende på 5-14 meters dybde ud til det mere åbne Sydfynske Øhav. Hundstrup Å, der afvander et stort område, løber ud i Nakkebølle Fjord. Fjorden har et relativt stort afstrømningsopland.

Skårupøre Sund jf. vandplan 2010-2015

Vandet i Skårupøre Sund står i forbindelse med Langelands Sund gennem en 200m bred åbning, og skaber en vis gennemstrømning af vand fra de omkringliggende mere åbne farvande.

Internationale beskyttelsesområder

Den centrale del af Det sydfynske Øhav er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde (Ramsarområde, EF-habitatområde og EF-fuglebeskyttelsesområde). Udpegningen betyder, at Danmark er forpligtet til at sikre og genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for. For Ramsarområdet er målsætningen endvidere, at beskyttelsen skal fremmes.

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdet Det Sydfynske Øhav er stor vandsalamander, klokkefrø, skæv vindelsnegl, sumpvindelsnegl, sandbanker, vadeflader, kystlaguner og søer, større lavvande bugter og vige, rev, enårig vegetation på stenede strandvolde, flerårig vegetation på stenede strande, kystklinter/-klipper, enårige strandplanter der koloniserer mudder og sand, strandenge, forstrand og begyndende klitdannelser, hvide klitter og vandremiler, grågrønne klitter, kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger, næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store aks, vandløb, tørre kalksandsoverdrev, kalkoverdrev, sure overdrev, urtebræmmer eller skyggende skovbryn, avneknippemoser, kildevæld med kalkholdigt vand, rigkær, bøgeskove på muldbund, ege-blandskov samt elle- og askeskov ved vandløb, søer og væld.

Udpegningsgrundlaget for EF-fuglebeskyttelsesområde nr 71 er rørdrum, rørhøg, havterne, splitterne, dværgerterne, fjordterne, engsnarre, mosehornugle, klyde, brushane, alm. ryle, plettet rørvagtel, knopsvane, sangsvane, mørkbuget knortegås, trolldand, bjergand, ederfugl, hvinand, toppet skallesluger og blishøne.

Vurdering af husdyrlovens beskyttelsesniveau

Ifølge Miljøstyrelsens kortværk er ingen af udspretningsarealerne omfattet af nitratklasser. Det vil sige, at arealerne ikke afvander direkte til sårbare Natura 2000 områder.

Ansøger har ved høringen af udkastet af miljøgodkendelsen påpeget ovenstående forhold, og mener derfor, at der ikke skal foretages en yderligere vurdering af, om det ansøgte projekt vil påvirke de omkringliggende Natura-2000 områder mv.. I de efterfølgende afsnit redegøres der for kommunens vurdering af, hvordan det ansøgte projekt påvirker det omkringliggende hav.

Kommunen skal ifølge Miljøstyrelsen for hver ansøgning efter husdyrloven foretage en konkret vurdering af, om husdyrlovens beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at undgå en væsentlig virkning på miljøet. Vurderingen af om der er grundlag for en skærpelse skal foretages for både Natura 2000-områder og bilag 4-arter samt for overfladevand, der ikke er udpeget som Natura 2000-område.

Statens vandplaner for det Sydfynske Øhav er vedtaget, og indsatsen for at nå miljømålslovens mål i 2015 skal sikres via de kommunale handleplaner. Miljøeffekten af husdyrlovens beskyttelsesniveau indgår i grundlaget for beregning af indsatsbehovet. Ifølge Miljøstyrelsen vil der derfor ikke med baggrund i vandplanerne være grundlag for at skærpe husdyrlovens beskyttelsesniveau for så vidt angår nitrat- og fosforklasser.

Svendborg Kommune vurderer derfor, at der i forhold til arealer, der er placeret i Svendborg Kommune ikke skal foretages en skærpelse af husdyrlovens nitratklasser. Der skal dog foretages en vurdering af, om husdyrlovens beskyttelsesniveau skal skærpes for at sikre, at projektet er i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens bestemmelser.

En del af udspretningsarealerne er placeret i Fåborg Midtfyn Kommune og i oplandet til Nakkebølle Fjord. Det fremgår af Fåborg Midtfyns høringssvar, at "... Det Sydfynske Øhav er sårbart over for tilførsel af næringsstoffer. Målsætningen for vandområdet er i dag ikke opfyldt pga. for store næringsstofftilførsler fra oplandet og fra luften herunder tilførslen fra eksisterende landbrugsbedrifter i oplandet/lokalområdet...Fåborg Midtfyn Kommune vurderer derfor på baggrund af bestemmelserne i husdyrloven og habitatbekendtgørelsen, at der i oplandet til et Natura 2000-vandområde, hvor målsætningen for området ikke er opfyldt pga. for store tilførsler af næringsstoffer, ikke kan gives godkendelse til projekter med:

- Fosforoverskud på arealer med fosfortal over 3
- Øget udvaskning af kvælstof".

Derfor fastlægges, der for de arealer, der ligger i Fåborg Midtfyn Kommune restriktioner svarende til ovenstående.

Hele Fåborg Midtfyns høringssvar er vedlagt som bilag 8. Høringssvaret er givet i april 2011. På grund af den relative lange tid mellem afgivelse af høringssvar og meddelelsen af godkendelsen har Fåborg Midtfyn Kommune i maj 2012 oplyst, at der ikke er ændringer til høringssvaret.

Vurdering af påvirkning af Natura 2000 område

Det fremgår af bekendtgørelsen for udpegnings og administration af internationale beskyttelsesområder mv. , at før der kan træffes afgørelse, skal der foretages en vurdering af om et projekt (- defineret her som den samlede husdyrproduktion) i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter kan påvirke et Natura 2000 område væsentligt. Det er væsentligt at påpege, at husdyrlovens definition af væsentlighed – svarende til lovens afskæringskriterier – ikke nødvendigvis er tilstrækkeligt til at sikre, at et habitatområde ikke påvirkes væsentligt. Det skal i vurderingen uden tvivl kunne fastslås, at der ikke er risiko for en væsentlig påvirkning.

Væsentlighedsvurdering af nitratudvaskningen til Natura 2000-område

Miljøstyrelsen har med "Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande..." fra juni 2010 samt "supplement til den digitale husdyrvejledning..." fra februar 2011 redegjort for, hvordan kommunerne skal foretage ovennævnte vurdering af påvirkningen af Natura 2000-områder. Indledningsvist skal der foretages en vurdering af om det pågældende område er følsomt overfor udvaskningen af næringsstoffer.

Vandplanen for Sydfynske Øhav angiver, at næringsstoffudvaskningen fra oplandet har væsentlig betydning for tilstanden i det Sydfynske Øhav. Det understøttes yderligere af Natura 2000-planen for Det Sydfynske Øhav 2010-2015. Her fremgår det, at næringsstofftilførslen fra bla. landbruget medvirker til, at det Sydfynske Øhav hyppigt rammes af iltsvind, og at særligt bundfauna og -flora påvirkes negativt af iltsvind. Det betyder, at fødegrundlaget for en række af de fuglearter, der er udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområdet påvirkes, heriblandt terner, der lever af fisk, samt troldand, bjergand, ederfugl og hvinand, der lever af muslinger og bunddyr. Det kan samlet konkluderes, at Natura 2000-området er følsomt overfor næringsstofftilførsel.

På baggrund af vandplanens beskrivelse af de enkelte deloplande er det Svendborg Kommunes vurdering, at der vil være vandudskiftning mellem deloplandene og dermed også indenfor selve hovedoplandet, der omfatter det internationale beskyttelsesområde "den centrale del af det Sydfynske Øhav". Sammenholdt med den relativt korte afstand fra deloplandene til det internationale beskyttelsesområde, er det Svendborg Kommunes

vurdering, at det ikke kan udelukkes, at næringsstofudvaskningen fra deloplandene vil påvirke det internationale beskyttelsesområde centralt i det Sydfynske Øhav.

Med baggrund i denne vurdering foretages, der en egentlig habitatvurdering med udgangspunkt i vejledningens principper.

Vurdering af projektet i kumulation med andre planer og projekter

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning skal den kumulative effekt vurderes på baggrund af udviklingen i antal dyreenheder indenfor de oplande, hvor selve anlægget og udspretningsarealerne er placeret. Det betyder, at der skal foretages en vurdering af en mulig kumulativ effekt i deloplandene: Nakkebølle Fjord, Skårpøre Sund, Langelands Sund og den åbne del af Det Sydfynske Øhav.

Vurderingen af udviklingen af dyreenheder i det enkelte opland skal suppleres med en vurdering af, om der er andre kilder, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning siden 1. januar 2007. En øget nitratudvaskning skal medføre et krav om reduktion af det samlede dyretryk i det aktuelle opland.

I forhold til andre kilder vurderer Svendborg Kommune, at der primært vil kunne forekomme en næringsstofftilførsel fra renseanlæg, regnbetingede udløb, spredt bebyggelse og virksomheder.

Ifølge vandplanen for det Sydfynske Øhav har landbrugsbidraget i perioden fra 2005-2009 udgjort ca. 72% af den samlede landbaserede kvælstoftilførsel, mens baggrundsbidraget har været ca. 22%. Resten af tilledningen fordeles på punktkilder (ca. 6%), hvor renseanlæg udgør den dominerende kilde. Øvrige mindre betydende kilder er de regnbetingede udløb og spredt bebyggelse. I forhold til fosfor udgør landbrug, den naturlige baggrundsbelastning og spredt bebyggelse ca. 81 % af den samlede fosfortilførsel til kystvandene. Øvrige kilder er renseanlæg (14%) og regnbetingede udløb (5%). Spredt bebyggelse udgør den største punktkilde.

Da næringsstofudledningen har været faldende gennem længere perioder bla. som følge af vandmiljøplanerne er det Svendborg Kommunes vurdering, at udviklingen i kvælstofudledningen også har været svagt faldende siden 1. januar 2007.

Ifølge vandplanen forventes der med de planlagte og allerede besluttede tiltag til reduktion af næringsstofpåvirkningen en reduktion i udledningen af kvælstof og fosfor fra punktkilder frem til 2015. De tiltag der får betydning er bla. effekten af kommunens spildvandsplan med krav om forbedret rensning for spredt bebyggelse, samt forbedringer af regnvandsbetingede udløb. Samtidig forventes der ifølge vandplanen også en mindre reduktion i udledningen fra renseanlæggene som følge af renovering og optimering, bla. nedlægges Brudager Renseanlæg, der er placeret i oplandet til Langelands Sund.

Med udgangspunkt i ovenstående vurderes der ikke at være andre kilder, der vil give anledning til, at det samlede dyretryk i deloplandene skal reduceres.

Den efterfølgende tabel viser miljøstyrelsens seneste oversigt over udviklingen i dyretryk for de relevante deloplande for denne ansøgning:

Opland	2007 DE	2011 DE	R ²	Linjær regression 2007-2011	Tendens
Langelands Sund	17977,6	18106,6	0,05	-30,2	Dyrehold er stigende, men tendens er usikker
Nakkebølle Fjord	5306,8	5590,3	0,4	86,5	Dyrehold er stigende, men tendens er usikker
Skårupøre Sund	344,6	310,9	0,58	-9,5	Dyreholdet er faldet og tendens er sikker
Åbne del af Sydfynske Øhav	6903,5	5569,6	0,85	-283,9	Dyreholdet er faldet og tendens er sikker

Det fremgår af ovenstående tabel, at udviklingen i dyretrykket har været faldende i deloplandene Skårupøre Sund og den åbne del af det Sydfynske Øhav, og at tendensen er sikker (R² er større end 0,5). For Langelands Sund og Nakkebølle Fjord er forklaringsgraden R² under 0,5 og den lineære regression er derfor usikker. Derfor tages der udgangspunkt i en direkte sammenligning mellem dyretrykket fra 2007 og 2011. I begge tilfælde er dyreholdet stigende med henholdsvis 129DE for Langelands Sund og 283,5DE for Nakkebølle Fjord.

Miljøstyrelsens seneste tal er opgjort i februar 2012. Kommunen har ikke yderligere oplysninger om ophørte eller udvidede dyrehold end dem, der er medtaget i opgørelsen. Kommunen finder derfor ikke anledning til at justere tallet.

Dermed vurderer kommunen, at det ikke kan udelukkes, at det ansøgte i kumulation med andre projekter i oplandet til Nakkebølle Fjord og Langelands Sund vil medføre en væsentlig påvirkning af habitatområdet Det Sydfynske Øhav.

For at kunne godkende det ansøgte projekt skal der derfor ske en reduktion i nitratudvaskningen sådan, at den samlede nitratudvaskning fra bedriftens harmoniarealer i Langelands Sund og Nakkebølle Fjord svarer til et planteavlsbrug. Ansøger har valgt, at foretage denne tilpasning af det ansøgte projekt.

Beregningerne for reduktion af nitratudvaskningen tager udgangspunkt i ca. 524ha, der er fordelt i oplandet til Langelands Sund og Nakkebølle Fjord. Udvasningen fra et planteavlsniveau med sædskifte S1 og S3 er i ansøgningssystemet beregnet til 41,0kg N/ha. Nitratudvaskningen med tildeling af husdyrgødning kan beregnes til 44,8 kg N/ha. For at reducere nitratudvaskningen til planteavlsniveau skal der etableres 13,5% ekstra efterafgrøder fordelt på de ca. 524 ha. De 13,5% efterafgrøde skal forholdsmæssigt fordeles på det samlede udspretningsareal svarende til, at der som gennemsnit på alle udspretningsarealer skal udbringes 9,5% ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder. Alternativt skal kvælstofnormen reduceres med 7% med udgangspunkt i de 524ha, der er fordelt i Langelands Sund og Nakkebølle Fjord. Reduktionen af kvælstofnormen må tilsvarende forholdsmæssigt fordeles på sædskiftet for det samlede udspretningsareal. Denne fordeling er afhængig af afgrøderne på arealet, og kan derfor tidligst beregnes samtidig med markplanlægningen. I forbindelse med tilsyn vil det skulle dokumenteres, at den forholdsmæssigt fordelte reduktion i kvælstofnormen svarer til den beregnede reduktion på 7% for de arealer, der er placeret i oplandet til Langelands Sund og Nakkebølle Fjord.

Der stilles vilkår om antal ekstra efterafgrøder og reduktion i kvælstofnorm, samt kontrol af disse.

Med baggrund i den valgte tilpasning vurderes det samlet, at det ansøgte ikke i kumulation med andre projekter i deloplandene vil medføre en væsentlig påvirkning af habitatområdet.

Vurdering af projektet i sig selv

Nitrat

Med udgangspunkt i det ansøgte projekt foretages der en beregning af nitratudvaskningen fra den husdyrgødning, der bliver udbragt på arealerne i deloplandene til det Sydfynske Øhav. Udvasningen skal efterfølgende vurderes i forhold til den samlede udvaskning fra oplandet og afskæringskriteriet for væsentlighed på 1 eller 5%.

Ifølge Miljøstyrelsen bør fastlæggelsen af afskæringskriteriet tage udgangspunkt i det foreliggende beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevand. Beskyttelsesniveauet tager udgangspunkt i meget sårbare eller sårbare vandområder og har som sådan dermed fastlagt de lukkede vandområder med ringe vandudskiftning. For disse vandområder er afskæringskriteriet på 1% gældende.

Med baggrund i vandplanens beskrivelse, at Det Sydfynske Øhavs tilstand, og afstanden til habitatområdet vurderer Svendborg Kommuner, at hele det Sydfynske Øhav skal betragtes som meget sårbart overfor nitrat. Det vil sige, det skal vurderes om udvaskningen fra det ansøgte projekt udgør mere end 1% af oplandets samlede udvaskning.

På baggrund af Miljøstyrelsens reduktionspotentialekort er reduktionspotentialen for de arealer, der ligger i Svendborg Kommune ca. 25 % baseret på gennemsnitsværdien for intervallet 0-50%. Arealer, der er placeret i Fåborg Midtbyn Kommune, er omfattet af et reduktionspotentiale på ca. 63%, baseret på gennemsnitsværdien for intervallet 51-75%. Samlet betyder det, at henholdsvis ca. 75 % og 37% af den mængde nitrat, der kommer ud af rodzonen, ender i vandområdet.

I oplandet til Nakkebølle fjord er der placeret arealer med forskelligt reduktionspotentiale. Derfor beregnes der på baggrund af arealernes størrelse et forholdsmæssigt reduktionspotentiale på ca. 35,6%, hvilket betyder, at der regnes med, at ca. 64,4% af den mængde nitrat, der kommer ud af rodzonen i dette opland, ender i vandområdet

Med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning foretages der beregninger af den procentvise udvaskning fra deloplandene til Det Sydfynske Øhav jf. den efterfølgende tabel:

Den åbne del af Det Sydfynske Øhav	
Udvaskning i alt fra opland kg N/år	363.000
Det ansøgte	
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct.	25
Areal til udspredning i alt, ha	175
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år (43,8-42,9)	0,9
Samlede påvirkning til Natura 2000 området, kg N/år	130
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,04%

Langelandssund	
Udvaskning i alt fra opland kg N/år	552.000
Det ansøgte	
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct.	25
Areal til udspredning i alt, ha	248
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år (43,8-42,9)	0,9
Samlede påvirkning til Natura 2000 området, kg N/år	186
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,03%

Skårupøre Sund	
Udvaskning i alt fra opland kg N/år	12.000
Det ansøgte	
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct.	25
Areal til udspredning i alt, ha	45
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år (43,8-42,9)	0,9
Samlede påvirkning til Natura 2000 området, kg N/år	32
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,27%

Nakkebølle Fjord	
Udvaskning i alt fra opland kg N/år	123.000
Det ansøgte	
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct.	35,6
Areal til udspredning i alt, ha	278
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år (43,8-42,9)	0,9
Samlede påvirkning til Natura 2000 området, kg N/år	177
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,14%

Ovenstående beregning viser, at udvaskningen fra det ansøgte projekt er under 0,23% pct. af den samlede udvaskning til Sydfynske Øhav, og dermed overholdes afskæringskriteriet på 1%. Det vil sige det ansøgte projekt, vil ikke i sig selv medføre en væsentlig påvirkning af habitatområdet.

Fosfor

Ifølge Miljøstyrelsens digitale vejledning kan det ikke kvantificeres, hvor stor en del af fosforoverskuddet, der reelt vil tilføres recipienten, og derfor må vurderingen af, om der er

grundlag for skærpelse af beskyttelsesniveauet eller yderligere, målrettede vilkår, baseres på en vurdering af "worst case" situationen.

For beregning af "worst case" situationen anvender Miljøstyrelsen følgende baggrund: "Tabsniveauet ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på ca. 0,2 kg P/ha (se seneste DMU rapporter om Novana landovervågning og Novana vandløbsovervågning for uddybning). Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes, at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt (Kronvang et al 2005). Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i de øverste 25 cm. Et overskud på f.eks. 5 kg P/ha i en godkendelsesperiode på 8 år vil altså forøge jordens indhold med ca. 2 %. I hele afskrivningsperioden på 20 år vil det forøges med 5 %. Udvaskningen må formodes at bliver forøget med mere end de 2-5 % pga. øget mætning, men det kan antages at blive opvejet af, at der fra 25 cm dybde ned til rodzonen, typisk i 1 meters dybde også kan ophobes fosfor, og at udvaskning fra de øverste 25 cm i høj grad bliver bundet på vej ned til rodzonen".

Med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning foretages der beregninger af den procentvise udvaskning fra de forskellige deloplande (jf. efterfølgende tabel).

	Skårupøre Sund	Langeland Sund	Nakkebølle Fjord	Det Sydfynske Øhav
Udbringingsareal, ha	45	248	278	175
Overskud per hektar, kg (ansøgningskemaet)*	0,1	0,1	0,1	0,1
% forøgelse i godkendelsesperioden, (0,1 kg P x 8 = 0,8kg P 0,8/(2000 kg P/100))	0,04	0,04	0,04	0,04
Worst case udvaskning, kg P/ha	1	1	1	1
Worst case påvirkning fra husdyrbruget, kg P/ha, (ha x 1 kg P/ha = x, (x/100) x 0,04)	0,02	0,1	0,1	0,07
Landbrugsareal i oplandet, ha (tal fra vandplan suppleret med vurdering af luftfoto)	790 (80%)	21661 (80%)	5.520 80 %	17.028 70 %
Udyrket areal i oplandet, ha	198 (20%)	5415 (20%)	1.380 20 %	7.305 30 %
Belastning fra landbrugsarealet, kg P, (0,2 kg P/ha x landbrugsareal)	158	4332	1104	3.406
Belastning fra udyrket areal, kg P, (0,08 kg P/ha x udyrket areal)	15,8	433	88,2	584
Øvrige kilder (bebyggelse)**	168	4567	1729	4.128
Samlet belastning, kg P	342	9332	2921	8.118
Husdyrbrugets del af påvirkningen, % (worst case/samlet belastning) x 100	0,01	0,001	0,003	0,001

* Der er taget udgangspunkt i worst case, der ifølge ansøgningsystemets beregninger et overskud på 0,1 kg P/ha.

** Ifølge vandplanen for Det Sydfynske Øhav er det samlede bidrag fra andre kilder 12,9 t P/år (tabel 2.2.2). Bidraget er derefter fordelt i forhold til deloplandenes størrelse (Skårupøre Sund udgør 1,3 %, Langelands Sund 3504%, Nakke Bølle Fjord 13,4 % og den åbne del af Det Sydfynske Øhav 32 %).

Ifølge Miljøstyrelsen kan det antages, at grænsen for, hvornår der kan ses en påvirkning med fosfor er den samme som for nitrat, dvs. hhv. 1 og 5 % til sårbare og mindre sårbare vandområder. Da alle vandplansområderne er en del af et meget sårbart Natura 2000-område, er afskæringskriteriet 1 %.

Beregningerne viser, at husdyrbrugets påvirkning af de fire vandplansområder i alle tilfælde holder sig under afskræningskriteriet på 1 %. På den baggrund vurderer kommunen, at det ansøgte projekt ikke i sig selv vil medføre en væsentlig påvirkning af habitatområderne.

Samlet konklusion

Det er på baggrund af tilgængelig viden og beregninger vist, at der ikke er risiko for, at projektets næringsstofudledning i sig selv eller i kumulation med andre planer eller projekter vil påvirke habitatområdet Det Sydfynske Øhav væsentligt.

Vurdering af påvirkning til samlede vandområder

Nitrat

Der skal foretages en vurdering af den samlede nitratudvaskning til hovedoplandet Det Sydfynske Øhav i relation til husdyrlovens beskyttelsesniveau og Faaborg Midtyn og Svendborg Kommunes skærpede krav.

Cirka 205,3ha af udspretningsarealerne er placeret i Fåborg-Midtyn Kommune og i oplandet til Nakkebølle Fjord. Det skal i henhold til Fåborg Midtyn Kommunes krav sikres, at der ikke sker en merudvaskning fra disse arealer. Fåborg Midtyn Kommune har samtidig redegjort for, at det er Svendborg Kommune, der skal foretage en eventuel habitatvurdering, for arealer placeret i Nakkebølle Fjord. På baggrund af habitatvurderingen er der stillet krav om, at udvaskningen skal reduceres til planteavlsniveau.

Med udgangspunkt i ansøgningssystemets beregninger viser nedenstående tabel, hvor meget nitrat, der med den ansøgte produktion med ekstra efterafgrøde udvaskes til rodzonen og efterfølgende udledes til fjord og hav. Der er ikke udført en tilsvarende beregning ved reduktion i kvælstofnorm. På baggrund af beregninger i ansøgningssystemet, er det Svendborg Kommunes vurdering, at udvaskningsberegningen med ekstra efterafgrøde er worst case, og at udvaskningen ved reduktion af kvælstofnormen ikke vil være større end det, der fremgår af nedenstående tabel.

<i>9,5% ekstra efterafgrøde</i>	<i>Ansøgt</i>
Samlede kvælstof-produktion, kg N/år	114392
Afsat kvælstof (kg N/år)	5073
Tilførsel til udbringningsarealer, kg N/år	109318
Udvaskning fra rodzone, kg N/ha/år	43,8
Reduktionspotentiale, %	39,6
Udledning til vandområde, kg N/ha/år	26,5

Fåborg Midtyn Kommune har vurderet, at de udspretningsarealer, der ligger i Fåborg Midtyn Kommune kun kan godkendes, såfremt der ikke vil ske en merudvaskning herfra. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at kvælstofudvaskningen i nudrift er 44,8kg N/ha. Kvælstofudvaskningen i ansøgt drift er beregnet til 43,8 kg N/ha. Det betyder, at Fåborg Midtyn Kommunes krav om ingen merudvaskning fra arealer, der er placeret i oplandet til et Natura 2000-område, hvor målsætningen for området ikke er opfyldt på grund af for store næringsstoffølrsler, kan overholdes med de valgte tiltag.

Ingen udspretningsarealer er omfattet af nitratklasser. På arealerne udenfor nitratklasser kan der udbringes, hvad der svarer til harmonikravet, dog under hensyn til de tiltag, der er fastlagt i henhold til habitatvurderingen. Udbringningen betragtes for hele bedriften, hvilket betyder, at der for den konkrete sag i gennemsnit på alle arealer må udbringes 100% i forhold til harmonikravet, hvilket svarer til, at der må udbringes 1,7 DE/ha. Udvasningsberegningen i ansøgningssystemet viser, at den maksimalt tilladte udvaskning af kvælstof som følge deraf er 44,8 kg N/ha.

For at overholde dette krav har ansøger valgt, at

- øge antallet efterafgrøder udover de lovpligtige efterafgrøder eller
- reducere kvælstofnormen

Derved kan der udbringes 1,7 DE/ha, da udvaskningen af kvælstof som vist i tabellen er beregnet til 43,8kg N/ha.

Fastsættelse af vilkår:

- Der skal for hvert planår på alle udspretningsarealer, som gennemsnit etableres 9,5%-point ekstra efterafgrøder udover de lovpligtige. De ekstra efterafgrøder beregnes af efterafgrødegrundlaget. Alternativt kan kvælstofnormen reduceres i forhold til Natur- og Erhvervsstyrelsens norm. Reduktionen på bedriftsniveau skal svare til, at normen reduceres med 7% for sædskiftet på alle udspretningsarealer i oplandene til Nakkebølle Fjord og Langelands Sund.
- Der skal foreligge dokumentation for antal ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder eller dokumentation for reduktion af kvælstofnorm. Det skal fremgå, at reduktion i kvælstofnormen på bedriftsniveau svarer til 7% reduktion for sædskiftet på alle udspretningsarealer i oplandene til Nakkebølle Fjord og Langelands Sund.

Fosfor

Ansøger har oplyst, at alle udspretningsarealer er drænede, og varierer mellem jordbundstype 4, 5, 6, 7 og 11 svarende til fin lerblandet sandjord, grov lerblandet sandjord, fin sandblandet lerjord, lerjord og humus.

Fakta om fosfortal:

Ved en positiv nettotilførsel af fosfor kan jorden mættes med fosfor og evnen til at binde fosfor falder. Jordens indhold af opløst fosfor – fosfor der reelt er tilgængeligt for planter men også for udvaskning – angives ved det såkaldte fosfortal (Pt). Ved fosfortal under 2 kan der opstå akut fosformangel, eller fosfor kan være begrænsende for udbyttet. Ved fosfortal mellem 3-4 er jordens indhold af opløst fosfor moderat, og er fosfortallet over 4, stiger risikoen for mætning af jorden, og dermed øges sandsynligheden for udvaskning af fosfor.

Ifølge husdyrgodkendelsesloven reguleres fosforoverskud ved fosfortal over 4, og ved fosfortal over 6 skal der være fosforbalance på arealerne. Svendborg og Fåborg Midtfyn kommuner har tidligere vurderet, at Sydfynske Øhav er følsomt overfor næringsstofftilførsel, og at enhver øget tilførsel vil påvirke vandområdet negativt. For arealer i Fåborg Midtfyn Kommune er der fastsat krav om, at der ikke må være fosforoverskud på arealer med fosfortal over 3, disse arealer vil derfor fremgå af fosforklasse 3.

Den efterfølgende tabel angiver fordelingen af udbringningsarealerne på de forskellige fosforklasser, og ansøgningssystemets beregnede tilladte overskud.

Fosfor klasse	Beskrivelse	Antal ha i alt	Overskud i nudrift Kg P/ha/år	Tilladt overskud ansøgt produktion Kg P/ha/år	I alt tilladt overskud Kg P/år
0	Pt<4 eller udrænet eller afvander ikke til fosforfølsomt område	663,5	0	0,1*	66,4
1	Pt 4-6 og drænet samt afvander til fosforfølsomt område	0	0	0,1	0
2	Lavbundsareal, samt afvander til fosforfølsomt område	0	0	0	0
3	Pt>6 og drænet samt afvander til fosforfølsomt område	82,5	0	0	0
Ialt		746			66,4

* Jf. husdyrgodkendelsesloven må fosforoverskuddet ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for. I den konkrete sag er harmonikravet 1,7 DE/ha.

Det vil sige, der må være et fosforoverskud svarende til ialt 0,1kg P/ha.

Den efterfølgende tabel viser med udgangspunkt i ansøgningsystemets beregninger nettotilførslen af fosfor til de ansøgte udspretningsarealer

	Ansøgt
Samlede fosforproduktion, kg P/år	19837
Afsat til aftaleareal, kg P/år	882
Tilførsel til udbringningsarealer, kg P/år	18955
Tilførsel til udbringningsarealer, kg P/ha, år	25,4
Fraførsel med sædskifte, kg P/ha, år	25,3
Nettotilførsel, kg P/ha/år	0,1

Beregninger i ansøgningssystemet viser, at der maksimalt må tilføres 0,1kg P/ha som gennemsnit på alle bedriftens arealer. Der vil i alt være en nettotilførsel på 0,1kg P/ha, og husdyrlovens krav og Faaborg Midtfnys skærpede krav til fosforoverskud er dermed overholdt.

Påvirkning af grundvand

Ifølge statens seneste oplysninger ligger ingen af arealerne i Svendborg Kommune inden for nitratfølsomt område. I Fåborg Midtfnyn Kommune ligger følgende arealer indenfor nitratfølsomt indvindingsopland: 80-0, 80-1, 81-0, 81-1, 81-2, 86-0, 88-0, 88-4, 89-0, 88-8, 88-5, 88-6, 88-7, 90-0, 90-1, 92-0. Bilag 8 viser udspretningsarealer og nitratfølsomt indvindingsopland i Fåborg Midtfnyn Kommune.

Indenfor nitratfølsomt indvindingsopland må nitratindholdet i vand fra rodzonen ikke øges hvis det er højere end 50 mg NO₃/l. Ansøgningsystemets beregninger viser, at i ansøgt drift varierer udvaskningen fra arealerne mellem 57-60mg/l. I forhold til nudrift er

udvaskningen reduceret eller uændret. Det er dermed dokumenteret, at udvaskningen af nitrat fra rodzonen ikke øges.

Samlet vurderes det, at udbringning af husdyrgødning ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening med nitrat af grundvandsforekomsterne i området.

Egenkontrol

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der skal foretages egenkontrol i forhold til:

- Husdyrholdets størrelse.
- Aftaler om udbringning af husdyrgødning af mindst 1 års varighed.
- Mængden af råprotein i foderet.
- Antal afgræssende dyr, periode og evt. tilskuds fodring.
- Mængden af udbragt dybstrøelse og gylle fra kvæg.
- Antal ekstra efterafgrøde og reduceret kvælstofnorm.
- Anvendt udbringningsteknik på mark 36-0.
- Drift af skraber i kostald.
- Driftstid af foderblander.
- Kontrol og vedligehold af belægninger, der skal fremstå tætte og hele.
- Kontrol af vand- og energiforbrug.
- Kontrol (løbende opdatering) af beredskabsplan.

Fastsættelse af vilkår

Der er under de relevante afsnit fastsat vilkår i henhold til ovenstående.

0-alternativ

Ansøgers oplysninger

Udvidelsen sker for at være på forkant med udviklingen og sikre en virksomhed, hvor det er muligt at udnytte rationaliseringsgevinster, skabe gode arbejdsforhold for ansatte, gode forhold for dyr og omgivelser. Udvikling er nødvendig for fortsat at have en bedrift med økonomisk overskud.

Der skabes samtidig en moderne arbejdsplads, som for alle beskæftigede levner plads til et familieliv ved siden af arbejdet.

0-alternativet kan således være en nedslidningsstrategi, hvor der blot køres videre, indtil der ikke er lyst og kræfter til at fortsætte eller faciliteterne er slidt ned. Ejendommen vil så f.eks. blive solgt til en af de bedrifter, som har fået lov at udvikle sig, og bygningerne ende med at stå ubrugte hen med deraf følgende forfald.

Lokalområdet vil i den situation på sigt være i fare for at miste en produktion med tilhørende arbejdspladser i følgevirksomheder. I forbindelse med VMP3-forhandlingerne blev landbrugets betydning for følgevirksomheder gjort op med basis i 2001-tal <http://www.vmp3.dk/Files/Filer/Forhandlingsopl/BeskaeftigelseVMP3.pdf>. Der har ikke kunnet findes nyere tal, men baseret på disse vil afvikling af denne ejendom betyde afvikling af 15-25 arbejdspladser i alt (både primærproduktion og afledte erhverv).

Kommunens vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at 0-alternativet vil svare til den eksisterende produktion på Skovdongvej 19, 5881 Skårup. Denne produktion er miljøgodkendt i december 2006.

Det eksisterende byggeri omfatter mindre driftsbygninger og en stor staldbygning svarende til den ansøgte stald. Der er således allerede i dag tale om et markant byggeri, der er indpasset i det eksisterende landskab.

Transporterne til og fra ejendommen udgør med den eksisterende drift i alt ca. 1436 transporter. Antallet af transporter forøges med den ansøgte produktion med ca. 55%

Der er i den eksisterende godkendelse ikke fastsat særlige vilkår til regulering af transporterne.

Det fremgår af beregninger i ansøgningssystemet, at ammoniakemissionen for den eksisterende drift er ca. 3962 kgN/år. Emissionen forøges med ca. 65% efter udvidelsen. Det kan sammenholdes med, at selve produktionen forøges med ca. 90%. Der er i godkendelsen fra 2006 fastsat vilkår om maksimal ammoniakemission og krav om husdyrgødningsfri bræmmer til beskyttelse af et højt målsat naturområde.

Beregninger i ansøgningssystemet viser, at lugtemissionen fra den eksisterende produktion er ca. 90% lavere end emissionen fra den ansøgte produktion. Samlet betyder det, at der vil kunne registreres lugt fra den ansøgte produktion i en større afstand end ved den eksisterende produktion. De fastsatte lugtkriterier kan dog overholdes for både den eksisterende og den ansøgte produktion.

I forhold til næringsstofudvaskningen er der for den eksisterende produktion fastsat krav om maksimal mængde af udbragt N og P svarende til, at der udbringes i alt 1,7 DE/ha. Med den ansøgte produktion udbringes der tilsvarende 1,7DE/ha under forudsætning af, at der etableres ekstra efterafgrøde ud over de lovpligtige efterafgrøder. Dette sker for at sikre, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af Natura 2000-området den Centrale del af Det Sydfynske Øhav. Udbringning af husdyrgødning fra den eksisterende drift sker forholdsmæssigt på et mindre areal end ved den ansøgte drift.

Der er i godkendelsen fra 2006 vurderet, at nogle af udspretningsarealerne lå indenfor nitratfølsomme indvindingsområder men, at der ud fra en vurdering af merbelastning og målinger af nitratinhold i indvindingsboringer ikke var behov for særlige vilkår til regulering af påvirkningen af grundvand. Udvaskningen indenfor nitratfølsomme indvindingsområder er uændret ved den ansøgte produktion.

Samlet set vurderer Svendborg Kommune, at fastholdelse af den eksisterende produktion vil have størst betydning i forhold miljøpåvirkningen fra antallet af transporter til og fra ejendommen, samt lugt- og ammoniakemissionen. Der vil også være en væsentlig mindre mængde næringsstoffer, der udbringes.

Ophør af drift

Ansøgers oplysninger

Ved ophør af driften vil ansøger sikre at gødningslagerne tømmes på forsvarlig vis, at andre lager tømmes på forsvarlig vis, og at affald bortskaffes forsvarligt.

Kommunen vil blive underrettet og der vil ske afmelding til Natur- og Erhvervsstyrelsen og CHR-registeret.

Kommunens oplysninger

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at ved ophør af driften skal tilsynsmyndigheden straks orienteres. Desuden skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og tilhold af skadedyr. Umiddelbart vurderes ansøgers beskrevne tiltag at sikre dette. Et yderligere tiltag kan dog være fjerne det godkendte byggeri, såfremt der ikke er en direkte ny erhvervs-mæssig anvendelse af bygningerne. De endelige foranstaltninger skal drøftes med og accepteres af tilsynsmyndigheden, når driften ophører.

Fastsættelse af vilkår:

- Tilsynsmyndigheden skal straks orienteres, hvis driften ophører. Orienteringen skal være skriftlig og skal sendes til tilsynsmyndigheden før ændringen/ophøret indtræder.
- Ved driftens ophør skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og tilhold af skadedyr. Foranstaltningerne skal drøftes med og accepteres af tilsynsmyndigheden.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, samt at der er taget særligt hensyn til at begrænse udvaskningen af næringsstoffer til habitatområdet Det Sydfynske Øhav, vurderer Svendborg Kommune at udvidelsen af husdyrbruget kan godkendes.

Udvidelsen vil ikke medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, naturområder omfattet af § 7 i loven, øvrige naturområder, Natura 2000 områder, grundvandet herunder nitratfølsomme indvindingsområder samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Endelig er det vurderet, at de ovennævnte naturområders bestande af vilde planter og dyr herunder bilag IV-arter samt deres levesteder ikke vil påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

Ansøger har redegjort for at der anvendes bedst tilgængelig teknik (BAT) med udgangspunkt i management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi samt opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning. På den baggrund konkluderer kommunen, at der anvendes BAT til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Samlet set vurderer Svendborg kommune, at udvidelsen ikke medfører en væsentlig påvirkning af miljøet.

Beskrivelse af eventuelle hørings svar, og vurdering

I forbindelse med sagsbehandlingen har der været foretaget offentlig høring af ansøgningsmaterialet. Der er ikke indkommet bemærkninger i den første offentlighedsperiode.

Et udkast til afgørelse har desuden været forelagt offentligheden og parter i 6 uger. Parter er defineret, som boliger indenfor 560m (konsekvensradius) fra husdyrbruget, og ejere af forpagtet jord og aftalearealer.

Svendborg Kommune har modtaget ét hørings svar, med bemærkning om, at der ikke er indvendinger imod det ansøgte projekt.

Ansøger har i samme periode haft et udkast til godkendelse i høring. Bemærkninger herfra er indarbejdet under de relevante afsnit. Bemærkningerne vedrørte primært følgende:

- mulighed for at kunne øge mælkeydelsen udover det, der ligger til grund for ansøgningen
- mulighed for undtagelsesvist at kunne køre gylle ud i weekender
- ændret egenkontrol for skrabere
- ingen skærpelse af husdyrlovens krav i forhold til arealer, der ikke afvander direkte til Natura – 2000-områder.

BILAG

Bilag 1. Oversigtskort med anlæg og nærmeste naboer

Bilag 2. Oversigtskort med bygningsmæssig indretning

Bilag 3. Oversigtskort med naturområder

Bilag 3a. Ammoniakdeposition til naturområde nr. 9

Bilag 3b. Redegørelse for fjernelse af ammoniak ved afgræsning

Bilag 3c. Brugsretsaf tale for naturområde 9

Bilag 4. Oversigtskort med placering af støjkilder

Bilag 5. Oversigtskort med transportveje

Bilag 6a, b, c Ejede, og forpagtede udspre dningsarealer

Bilag 7a: Arealer i Svendborg Kommune fordelt på oplandsniveau

Bilag 7b: Arealer i Faaborg Midtfyn Kommune fordelt på oplandsniveau

Bilag 8: Høringssvar Fåborg Midtfyn Kommune

Bilag 9: Beredskabsplan